

BOOK HOLIDAYS

broj
1

*došao je tiho...
i ušao u legendu*

čovjek iz džordžije

3
din.

FRENK LARAMI

**ČOVEK
IZ DŽORDŽIJE**

Naslov originala:
FRANK LARAMY
„ER KAM AUS GEORGIA”
Copyright 1972 by
MARTIN KELTER VERLAG

Sva prava pridržana

Izdaje i štampa NIP „FORUM”, Novi Sad, Vojvode Mišića. 1. Odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ. Izlazi svakog prvog u mesecu. Copyright 1972. by MARTIN KELTER VERLAG

ČOVEK IZ DŽORDŽIJE

OVO JE POVEST DOKA HOLIDEJA, PRIČA O NAJNEOBIČNIJEM, NAJMISTERIOZNIJEM ČOVEKU KOJI JE IKADA JAHAO PRAŠNJAVIM DRUMOVIMA DIVLJEG ZAPADA.

Mesecima sam putovao državama srednjeg Zapada sa ciljem da bolje upoznam život ovog izuzetnog čoveka, pratim put ove tragično-dramatične ličnosti i ispričam ga svojim čitaocima. Holidejev život bio je doista raznovrstan, buran i uzbudljiv.

Ma šta istoričari, kriminolozi, privatni istraživači i ambiciozni novinari o njemu pisali, a pisali su mnogo, u jednom su se svi slagali:

Dok Holidej je bio najbolji strelac kojeg je Zapad ikada imao. Među svim herojima divljeg Zapada o kojima se mnogo pisalo Holidej je bio nekrunisani kralj. Uvek elegantno odeven, mirnog, kao od kamena isklesanog lica, oštrog ciničnog duha, takav je sedeo za stolovima pokrivenim zelenom čojom u ozloglašnim kockarnicama stočarskih gradova.

Prihvatao je svaki izazov, bilo da se radilo o odmeravanju kockarskih ili streljačkih sposobnosti.

Njegovom uspehu za zelenim stolovima i u dvobojima znatno su doprinosili hladnoća i ignorisanje smrti.

Zaražen užasnom bolešću, bio je prinuđen da prekine u Bostonu blistavo započetu karijeru lekara i ode sa Istoka. Svest o skoroj smrti gonila ga je stalno dalje.

**Tako je najzad postao deo sveta u kome ljudi revol-
verima pišu svoje zakone.**

Hoću da vam opišem i predstavim Doka Holideja onakvim kakvim sam ga ja na svom dugom putu istraživača i biografa doživio.

**BILO JE TO KRATKO, BURNO BITISANJE, PUNO
DRAMATIČNIH TRENUTAKA. ŽIVOT KAKAV JE U ISTO-
RIJI DIVLJEG ZAPADA VODIO SAMO JEDAN ČOVEK —
DOK HOLIDEJ!**

FRANK LARAMY

Oči su mu bile ledenoplave, a lice fino i uzano. Na ovom čoveku je sve delovalo hladno, ozbiljno opasno. To, međutim, 1872. godine nikome u Bostonu nije palo u oči. Znalo se da u Aveniji Linkoln, u velikoj, belo okrečenoj zgradi ima zubnu ordinaciju. Prolaznici su videli na vratima izglacanu metalnu tablicu na kojoj je pisalo: „Dr Džon H. Holidej.”

Mnogi su bili ponosni kada je visokoobrazovani mladi zubar i vidar otvorio u Bostonu praksu. Konačno, u novinama je pisao da je mladi čovek iz Džordžije, po imenu Holidej, kao jedini od četrdesetorice američkih lekara okončao studije u Baltimoru sa odličnim uspehom. Imali su, dakle, razloga da budu ponosni — sve do tog kobnog, decembarskog dana.

Nebo nad Bostonom je bilo olovno i oblačno. Bilo je hladno. Sa mora je duvao ledeni vetar i razve-

javao susnežicu ulicama ovog obalskog grada.

Jedan čovek izađe iz Holidejeve kuće. Podigao je krzneni okovratnik i umornim koracima išao kroz mali vrt prema ulici. Bio je star, upalog, izboranog lica. Već dugi niz godina živeo je i radio u Bostonu. Zvao se doktor Felbridž. Pun sat proveo je kod svog mladog kolege Holideja.

Bio je to za obojicu sat težak kao olovo. U tom satu rođen je Dok Holidej, onakav kakvim ga zna ceo svet već sto godina. Hladni strelac Holidej. Veliki kockar, strah i trepet pokeraša za zelenim stolovima kockarnica širom Zapada.

Njegovo ime nalazi se u istorijama Sjedinjenih Država odmah uz ime velikog čuvara zakona Vajata Erpa. Sigurno bi bio veoma cenjen i poštovan građanin Bostona i nikome ne bi palo na pamet da o njemu piše knjige da nije bilo ovog gorkog časa u životu mladog lekara.

Njegove ruke uzane, finih zglobova bile su kao stvorene da leče, ali su postale ruke najbržeg strelca na divljem Zapadu.

U ovom trenutku on to, međutim, još nije bio. U ušima su mu odjekivale reči starog lekara.

— Morate da idete na zapad, u Teksas, ili možda preko u Kolorado u planine. Tamo je klima mnogo bolja za vas. Poslušajte starog, iskusnog čoveka. Vazduh ovde na istoku, na moru, za vas je otrov.

Džon Holidej je stajao na prozoru i posmatrao starog kolegu Felbridža kako umorno hoda kroz vrt.

Kroz uskovitlane pahuljice snega probijao se čovek koji mu je predložio kakva ga strašna sudbina čeka. Bila je to smrtna presuda, osuda na laganu smrt.

Holidejevo lice bilo je ozbiljno i mračno.

— Gotovo je — promrsio je muklo u bradu, a krajevi usana počeli su da mu se trzaju. Onda mu se usne nesvesno razdvojiše i iz njega provali jezivi, nezadrživi smeh.

Pritisnuo je ruke na grudi i smeh je prestao. Njegove grudi i celo telo zahvati užasan napad kašlja. Ivukao je iz džepa belu, svilenu maramicu u i pritisnuo je na usta.

Od kašlja je prečuo tiho kucanje na vrata. Zbog toga se gotovo uplašeno trgao kada je čuo glas svoje asistentkinje.

— Jeste li me zvali, doktore?

Na pragu je stajala lepa, tamnokosa devojka. Uplašeno je posmatrala lekara.

Holidej nije bio u stanju da joj odgovori. Grozničavo je pokušavao da zaustavi kašalj.

Devojka mu pride.

— Mogu li da vam pomognem? Želite li nešto da popijete?

Lekar odmahnu glavom i okrete se ponovo prema prozoru. Nije mogao da gleda suze, kojima su se sada ispunile lepe oči mlade devojke. Uostalom nije ni primetio da je ova Rut Kolins zaljubljena u njega. Ona je, međutim, odavno znala da je Dok Holidej bolestan, ali ga je uprkos tome volela. Do ovog prepodneva još nikada ga nije videla u ovakvom stanju. Sada joj se srce cepalo.

Džon Holidej je konačno suzbio kašalj i opet disao normalno.

— Hvala, Rut — rekao je tiho. — Možete da idete kući.

Iznenadeno ga je pogledala.

— Da idem kući? Zar već sada? Pa tek je podne!

Holidej je stajao uz prozor; maramica mu je još uvek bila u rukama. Zgužvao ju je i stavio u džep.

— Već odavno je večer, Rut; noć — rekao je muklo.

Nikada nisu mnogo razgovarali o privatnim stvarima, ali je Rut Kolins bila ubeđena da ovog čoveka poznaje. Sada je tek shvatila da je bila u zabludi. Osetila je da između njih postoji visok zid.

Holidej se okrete prema svojoj asistentkinji.

— Čujte, Rut...

Devojka je ostala da stoji na pragu i posmatrala visokog vitkog čoveka. Ovakav, u elegantnom crnom odelu i snežno beloj košulji, baš takav ispunjavao je sve njene devojčake snove. No sada, iznenada, osećala je kao da kraj prozora stoji njoj nepoznat čovek, stranac. Isto tako je znala da će se sada dogoditi

ti nešto odlučujuće, neopozivo. Ispunjena zlom slutnjom, s mukom je prevalila preko usana:

— Kada treba ponovo da dođem?

Holidej nije odmah odgovorio. Prišao je ormanu i nasumce počeo da trpa instrumente u crnu torbu od krokodilske kože. Taj deo prtljaga nosio je uvek sa sobom. Ljudi su ga prepoznavali i po torbi kada bi izlazio iz poštanske kočije, ulazio u kockarnice ili kliznuo iz sedla. Vrlo brzo su ga nazvali „strelac lekar”.

Ne okrećući se prema devojci, rekao je preko ramena:

— Zahvaljujem vam na svemu, Rut.

— Kako to mislite, Dok? — upitala je, iako je tačno znala što Holidejeve reči znače.

— Napustiće Boston.

Rut je ovo slutila, pa ipak su je Holidejeve reči pogodile kao udarci korbača. Uхватила se za kvaku i za trenutak sklopila oči.

— Pa to nije moguće! — prošaptala je.

Lekar zatvori torbu. Bio je to energičan, odlučujući zvuk. Podbočio se na pisaci sto i oborio glavu. Nekoliko pramenova tamne kose palo mu je na blede čelo.

— Zatvoriću ordinaciju — rekao je gotovo bezbojnim glasom. — Nadam se da ćete biti tako ljubazni i saopštiti to pacijentima. Uskoro će doktor Balej preuzeti moj posao.

Okrenuo se prema devojci i osmehnuo. Međutim, taj osmeh je bio kao led, gorak i bez radosti. Osmeh u kome oči nisu uzele učešća.

— Govorio sam sa Balejem. On će vas preuzeti, Rut — rekao je lju-

bazno. — Nemojte zbog toga brinuti, sve će se nastaviti po starom.

Devojka više nije mogla da zadrži suze.

— Ja brinem zbog vas, Dok.

Bledo lice Džona Holideja pretvorilo se u ukočenu masku. On je bio čovek koji nije podnosio sažaljenje. Hteo je da bude sam, da sam nosi breme svoje tragične sudbine i sam bude na putu ka neizvesnosti koji mu predstoji.

I bio je sam. Gonjen, bez ljubavi, bez radosti. Nikada u životu nije tražio ničiju pomoć. Ostao je sam kao ranjeni panter, koji instinktivno oseća dolazak smrti i povlači se u jamu.

— Ja ću sada da idem, gospođice Kolins — rekao je tiho i bezbojno. Prebacio je tamni mantil preko ramena, uzeo torbu i čutke izašao.

Ulazna vrata kuće s treskom su se zatvorila za njim.

*
* *

Već puna dva dana je ječeći, škripeći i dahćući gvozdena lokomotiva vukla vagone beskrajnim prostranstvom. Gradovi istoka su odavno ostali za njim, kao i planinski masivi Apalače.

Sada se voz kotrljao svetlom prostranom prerijom Misurija.

Trbušasta lokomotiva ostavljala je za sobom pramen dima. Prozore vagona osvetljavala je jarka žuta svetlost. Trava i oskudno žbunje kraj šina bili su osušeni i prljavi.

Iskrivljeni stubovi telegrafa promicali su ispred prozora u ravno-

mernom ritmu dok je monotono kontroliranje točkova pevalo svoju uspavljujuću, metalnu pesmu.

Dva garava čoveka su ubacivala u lokomotivu čitave šume trupaca u večno gladnu vatru mašine. Umornih očiju piljili su u noć osvetljenu mesečinom. Pruga je vijugala u pravcu zapada. Sada, kada se noć spustila, prirojske životinje su uplašene posmatrale džinovsku zver iz čije utrobe su izletale varnice i plamen. Zveri su stajale kao ukotčene, sve dok tutnjanje voza nije nestalo u daljini da bi tek onda uplašeno bežale natrag u savanu.

Prodoran zvižduk lokomotive nadjačao je klopavanje točkova.

Elegantno odeven čovek na sedištu u uglu otvori za trenutak oči i pogleda kroz prozor, a onda se ponovo zavalio. Lice mu je bilo umorno sa izrazom beskrajne dosade. Stavio je noge na sedišta na suprotnoj strani. Vrhovi izglačanih, lakovanih čizama ljuljuškali su se u ritmu točkova tamo-amo.

Dok Holidej je bio smlaćen ovim beskrajnim, iscrpljujućim putovanjem, a trebalo je da prođe još jedan ceo dan da stigne u Teksas.

U toku celog puta retko se događalo da neko od putnika sedne blizu ovog ćutljivog čoveka. Kada bi prišli i uz osmeh pogledom pitali da li je mesto slobodno, brzo bi odustajali od namere da tu sednu, čim bi sreli pogled njegovih ledenih očiju.

Kako se menjao predeo kroz koji je voz vijugao, tako su se menjali i putnici. Na istoku su to još bili uglačani ljudi, koji su pripadali društvenoj klasi doktora Holideja. No što je voz više grabio dalje prema

zapadu slika se menjala. U vagone su ulazili bučni kauboji, lupeži mrlična lica, probisveti.

Dolaskom drugačijih putnika izmenio se i vazduh u vagonima. Prijatan miris skupih cigara i plemenitih parfema sada je zamenio oštar vonj zavijenih cigareta, kože, znoja i štale.

Utoliko je pre Doku Holideju upao u oči mršavi čovek u sivom platnenom odelu, koji je sedeo na suprotnoj strani takođe uz prozore. Mora biti da je u toku noći ušao u voz.

Nasuprot mršavku sedeo je visok, krupan čovek dobroćudnog izraza lica, nosio je širok opasač i težak revolver nad desnim bedrom. Odelo mu je po kroju bilo kaubojsko, ali izrađeno od skupe jelenske kože. Mora da je bio rančer ili bar nadzorNIK, jer običan kauboj ne bi mogao sebi da dozvoli ovakav luksuz. Taj čovek je mirisao na štalu i jevtini duvan. Kraj njega na podu ležalo je teksaško sedlo ukrašeno srebrnim zakivcima sa prepunjenim bisagama.

Između ove dvojice tako različitih ljudi stajao je četvrtasti kofer od tvrde bivolje kože, a na njemu lepa gomila dolarskih novčanica.

Igrali su poker i to u visoke uloge.

Holidej ih je posmatrao ispod spuštenih kapaka. Znao je kao i svaki Amerikanac, uostalom, ovu igru. Međutim, nije je do tada igrao često, jer mu posao nije stavljaio dovoljno vremena za zabavu.

Da li su događaji, koji su neposredno usledili učinili od ovog lekara ledenog kockara?

Svakako su ovi događaji dali tome značajan doprinos.

Lice mršavka bilo je nepomično.

Pravo lice pokeraša, maska blefera.

Stočar je bio sasvim drugačiji, pu-
ka suprotnost. Kada je gubio psovao
je žestoko, a grohotom se smejao
kada je dobijao. No, ovo poslednje
se retko događalo. Tačnije rečeno,
samo onda kada je bio spreman da
prekine igru.

Na koferu se nalazila ogromna su-
ma novaca.

— Sada vas imam, mister! — za-
grmeo je stočar trijumfujući, dok mu
je široko lice zračilo radošću. —
Tri kralja!

Bacio je na kofer pohabane karte.

Njegov suigrač je ne otvarajući
usta promrsio:

— Tri asa! i mirno privukao nov-
čanice, brižljivo ih složio i stavio u
džep.

Kauboj proguta pljuvačku. Lice
mu je bilo za nijansu bleđe. Za ovaj
novac morao je dugo i nanorno da
radi.

— Prokletstvo, bila je ovo oštra
igra! — rekao je gorko i počeo ne-
zgrapnim prstima da nervozno savi-
ja cigaretu.

— Sreća je varljiva — uzvratilo je
mršavko unjkavim glasom i razvu-
kao usta u osmeh tobož pun sažalje-
nja. — Ja pristajem na revanš, ako
vi hoćete.

Stočar spusti pogled na bisage, u
njima je bio novac za prodanih dve
hiljade grla goveda.

Palcem je zabacio šešir na poti-
ljak, bacio na pod polupopušenu ci-
garetu i nagazio je potpeticom.

— U redu je — rekao je muklo
— ali neka to bude poslednja par-
tija!

Pogled mršavog čoveka se znatno
izmenio. U očima mu se videlo gro-

zničavo pohlepno i podmuklo svet-
lucanje.

— Kako hoćete, mister — rekao
je i počeo veštim pokretima da me-
ša karte.

Za sve vreme kauboj je prikova-
nog pogleda pratio karte koje su pa-
dale na kožni kofer

Sve ovo privuklo je Holidejevu
pažnju. Sasvim se povukao u ugao
kraj prozora i oštro motrio na oboji-
cu igrača.

Komad neba, koji se video kroz
prozor vagona, dobio je boju opala.
Svetlost nastupajućeg dana poste-
peno je nadvladala mučnu svetlost
lampe koja je visila na tavanici va-
gona.

Igra je počela.

Stočar je prvo dobijao. Međutim,
sreća mu nije bila dugo naklonjena,
gubio je i to sve više i više. Sve
češće je morao da se maša za bisage
i izvlači iz njih nove svežnjeve do-
lara.

Kada je četvrto deljenje bilo na
redu, Dok Holidej je primetio pre-
varu.

Za ovog časnog lekara iz Bostona
ovakvi prljavi trikovi bili su nešto
užasno i neshvatljivo. Tek nekoliko
meseci kasnije saznao je da su ovak-
ve „ispravke“ za kockarskim stolo-
vima Zapada uobičajena stvar.

Dogodilo se munjevito. Mršavi čo-
vek je u magnovenju izvukao karte
iz manžete, što je mogao da zapazi
samo neko ko je izuzetno oštrook.

Svežnjevi novčanica iščezli su u
džepu kockarske ajkule.

— Vi danas, doista nemate sre-
će, mister — rekao je, podigao mr-
šave ruke i počeo intenzivno da ma-

sira slepoočnice. — Možda ćete idući put biti bolje sreće.

— Možda! — čulo se iz ugla u kojem je čovek iz Džordžije sedeo.

Glave obojice igrača okrenuše se u tom pravcu.

— Kako to mislite? — upitao je mršavi ne bez oštine. Ustao je i stavio desnu ruku u džep od kaputa.

Holidej lagano spusti noge sa susjednog sedišta, a onda ustade i priđe igračima.

— Izvucite mu ruku iz džepa, možda ćete mu u manžetnama naći još kojeg asa.

U tom trenutku lokomotiva zazvižda jednom dugo a zatim dva puta kratko. Voz je usporavao tempo.

Varalica je shvatio da je otkriven. Hteo je već da se dokopa izlaza, kada ga kauboj dokopa svojom snažnom šakom.

— Samo trenutak, mister! — promrsio je oštro i naglo mu izvukao ruku iz džepa.

Nije ni bilo potrebno da zavlači ruku varalici u manžetnu. Pet kečeva raznih boja padoše na prljavi pod.

Ono što se zatim dogodilo teško je opisati.

Džinovska pesnica kauboja pogodi varalicu kao kovački čekić po sred bledog lica. Pao je tako žestoko na sedišta da je drvo zaškrípalo.

Holidej se vratio na svoje sedišta u uglu kraj prozora, ne sluteći kakvu eksploziju će izazvati njegovo otkriće.

Od mršavog varalice nije ostalo gotovo ništa. Ležao je podbula lica na klupi, a iz usta mu je tekla krv.

Voz se zaustavio uz škripu kočnica.

Holidej spusti prozor i pogleda napolje.

Napuštena drvena koliba stajala je pored pruge. Inače se ništa drugo izuzev usijanog peska i osušene trave nije moglo videti.

Bila je to jedna od onih stanica, postavljenih između dva naselja, usamljena u prostranoj savani.

Holidej se okrete prema svojim saputnicima. Sada je tu stajao još samo kauboj pored kofera od bivolje kože. Široko se osmehnulo i palcem pokazao preko ramena:

— Ovoga smo se oslobodili!

Prozor iza kaubojevih leđa bio je bacio napolje.

Ječeći i dahćući, lokomotiva nastavi put.

Na istoku, nad horizontom, pojavila se sunčana lopta. Zlatnocrveni zraci padali su na isušenu travu.

Stočar je napustio voz u Sent Luisu, veoma srdačno se pozdravivši sa Holidejom.

Kada je kauboj otišao, lekarevo lice se ponovo pretvorilo u ukočenu masku.

Sedeo je ćutke u svom uglu i bez interesovanja posmatrao pejzaž.

*
* *

Najzad je u Dalasu i sam sišao s voza.

Bio je to prašnjavi grad drvenih kuća, obasjan nemilosrdnim zracima teksaškog sunca. Na pridošlicu je ostavio žalostan utisak.

Dok Holidej je našao jednu malu kuću, u kojoj je nameravao da otvori ordinaciju. Ubrzo su se pojavili i

prvi pacijenti. Dolazili su jedan po jedan, jer je bolesnih zuba konačno bilo svuda u svetu.

U teksaskom gradu Dalasu bilo je mnogo saluna u kojima su se točila burad viskija boje ćilibara. Bilo je i kockarnica u kojima se mogla zarađivati ili gubiti gomila dolara.

Osim toga u Dalasu je bilo još nečeg. Tu je živio čovek po imenu Rodrigo Gonzales. Ten mu je imao boju masline, a oči — baruta. Meksikanac Gonzales je bio kockar najgore vrste, čovek od koga su svi strahovali. Tri humke iza mesne crkve mogle bi da ispričaju mračne priče o trojici mladih i kao dren zdravih ljudi. Bili su takvi pre nego što su stigli u Dalas i seli za zeleni sto sa Gonzalesom.

Te večeri kockar Rodrigo Gonzales sedeo je za zelenim stolom u salunu „Žig”. On je u Doku Holideju video svoju najnoviju žrtvu.

Ali čovek koji je sedeo sa njim za stolom nije više bio doktor Džoni Holidej iz Bostona. Ne, korenito se izmenio. To je Gonzales brzo saznao.

S poslovičnom sigurnošću i mirnoćom Holidej je dobijao partiju za partijom. Igrao je u visoke uloge. Uskoro je pred njim ležala gomila novčanica.

— Za večeras bi bilo dosta! — odjeknuo je lekarev glas kockarnicom.

U salunu je zavládala tišina. Ljudi koji su se okupili oko stola grčevito su stezali čaše u rukama i posmatrali gomilu novčanica.

Dobro su poznavali Gonzalesa i

mislili na tri humke iza crkve. Tri puta se događalo kao i ove večeri. Da li je ovaj elegantno odeveni džentlmen četvrti kojeg će morati da nose na mesno groblje?

Lice Gonzalesa promenilo je boju, a oči su mu se pretvorile u dva uzana prolaza nalik na puškarnice.

— Sklanjaj šape sa dolara — prosiptao je iznenada preko stola kada je Holidej hteo da privuče dobitak. — Možda još ne znaš amigo, ali ovde dobija samo jedan, a to je Rodrigo Gonzales.

Ne obraćajući pažnju na Meksikančevu reči, lekar privuče novac i spusti ga u džep, zatim stavi drugu cigaru među zube i nemarno se zavalj u stolicu.

Meksikanac je kipteo od gneva.

— Lovu na sunce, stranče! — promrsio je preteći tiho i uvukao svoju snažnu glavu u ramena.

U tom trenutku njihovom stolu je prišao krupan čovek. Na levoj strani grudi svetlucala mu je šerifska zvezda. Bio je to čuvar zakona u Dalasu Džek Friton, krupan mlad čovek, širokih ramena i uzanih bedara. Izabrali su ga za šerifa, jer niko drugi nije hteo da se primi toga posla.

Hleb koji je zarađivao kao čuvar zakona bio je veoma gorak. Tamnoputi ljudi s juga nisu obraćali pažnju na njega kada bi im krv brže zastrujala žilama.

Nije baš bio naročito ubedljiv kada je rekao Gonzalesu:

— Nemojte opet započinjati puškaranje. Znaite da vam moram oduzeti kolt.

Meksikanac pršte u grohotan smeh.

— Pokušaj — rekao je krajnje prezrivo.

— Ja ovde očigledno više nisam potreban — zaključio je Holidej i vrhom čizme vratio stolicu pod sto.

Gonzales poskoči kao oparen. Grubo je odgurnuo šerifa u stranu i viknuo za Holidejem:

— Stoj! — Izvukao je kolt iz futrole. — Poteži oružje, momče, sada postaje ozbiljno!

Lagano, beskrajno lagano lekar se okrete prema Meksikancu. U ledenoplavim očima ogledalo mu se iznenađenje.

Nebes! On je igrao i dobio, dobio je, jer je imao ne samo karte u rukama nego i pamet u glavi. Nije mu na ruku išla sreća, već zdrav razum i inteligencija, ono što mu je i proneo slavu da je za kockarskim stolom nepobediv.

Holidej otkopča svoj crni kaput i raširi ga.

— Ja ne nosim oružje, mister. Šta još hoćete? Igra je završena?

— Da, za vas stranče! Mislim ukoliko odmah ne vratite sav novac za sto! Njegove reči preteće odjeknuše salunom.

Holidej iskosa pogleda šerifa.

— Zar u vašem gradu može svako da čini, što mu je volja? — upitao je čuvara zakona.

Friton se ujede za usnu. Nije prvi put da mu postavljaju ovakvo pitanje.

— Dajte mu dolare, možda je tako bolje — rekao je oprezno.

— Ja ću zadržati novac — uzvratio je Holidej odlučno. — On je izgubio a ja dobio, tu nema više šta da se kaže. Do viđenja gospodo.

Rekavši to okrenuo se i pošao prema izlazu.

Lokalom odjeknu pucanj. Usijano olovo zapara prljavi pod odmah iza Holidejevih potpetica,

Lekar je nastavio da ide kao da se ništa nije dogodilo. Bio je na vratima kada je odjeknuo drugi pucanj. Metak mu je skinuo šešir sa glave. Tek tada je Džon Holidej stao i okrenuo se.

— Ostavite se tih besmislica — rekao je tiho.

Gonzales je sada stajao sam za kockarskim stolom, dok su se ostali povukli prema šanku.

Meksikanac je još uvek držao kolt, koji se pušio. Oštar barutni dim ispunio je kockarnicu.

— Ti si kukavica, stranče! Ništa drugo do bedna kukavica i varalica.

Džon Holidej se saže da podigne šešir. Obrisao je prašinu sa njega, ne ispuštajući Meksikanca iz vida.

Pošao je natrag prema stolu i stao ispred Gonzalesa.

— Ne bih ti savetovao da to još jednom ponoviš.

Gonzales zamahnu i pogodi Holideja pesnicom u glavu. Bio je to surov, žestok udarac, koji je za delić sekunde ošamutio lekara. Međutim, nije pao, ostao je da stoji na nogama, doduše zatvorenih očiju. Trenutak kasnije, kada se osvestio, Gonzales je već držao u rukama novčanice koje mu je izvadio iz džepa. Novac je držao u jednoj, a kolt u drugoj ruci.

— Sa mnom ne, burazeru! — vikao je likujući. — Ne sa mnom! Zar ti nisam kazao ovde dobija samo jedan: Rodrigo Gonzales!

Uprkos svemu, Meksikanac je iz-

gubio. Izgubio je svoj život, ne slu-
teći to; preostalo mu je da živi
samo još dvadeset četiri časa.

Dok Holidej ga je posmatrao, od-
meravao ga je od glave do pete.
Onda se okrenuo i odlučnim kora-
cima napustio salun.

*
* *

U toplo februarsko jutro Dok Ho-
lidej je u velikoj trgovini Dalasa
kupio dva linkoln revolvera kalibra
45. Bili su to veliki, odlično ura-
đeni niklovanj koltovi, sa drškama
ukrašenim slonovačom. Ubistveno
oružje u rukama onoga ko ume nji-
me da rukuje. Ova dva teška revol-
vera dugih cevi i srebrnog sjaja brzo
su na Zapadu postala slavna i za-
strašujuća.

Džon Holidej do tada još nikada
u životu nije nosio oružje.

Tražio je od trgovca da mu revol-
vere i opasač zapakuje a onda na-
pustio trgovinu i vratio se u svoju
hotelsku sobu. Nemarno je bacio pa-
ket na sto a onda se ispružio na po-
stelji i pušio. Ležao je tako gotovo
jedan sat, kada se na vratima čulo
kucanje.

Uđite — rekao je lekar ne
ustajući.

Bio je to Džek Friton, šerif.

— Smetam li? — upitao je ču-
var zakona i razgledao sobu.

— Ne smetate — uzvratu mu Ho-
lidej hladno i pripali novu ciga-
retu. — Šta je po sredi?

Friton je uzjahao stolicu i pre-
vlaćio velikim srebrnim mamuzama

po daskama poda. Tek posle izves-
nog vremena je odgovorio:

— U stvari nije ništa značajno,
mister. Želeo sam samo da vam
dam dobar savet.

— A on bi glasio?

— Napustite grad.

Preko uzanog Džordžijančevog li-
ca prelete podrugljiv osmeh.

— Je li to sve?

Friton je u međuvremenu ustao
i prišao prozoru. Posmatrao je uli-
cu sve dok mu se pogled nije za-
ustavio na fasadi saluna „Žig”.

— Nemojte više ići u tu krčmu,
Dok — rekao je šerif ne okrećući
se. — Gonzales je opasan. Juče ste
se izvukli zahvaljujući više sreći
nego pameti.

— Mislite?

Friton se tek sada okrete od pro-
zora.

— Da, mislim. Govorio sam sa
gradonačelnikom, pošto sam našao
da ste kupili oružje. Bilo bi nam
drago da ostanete ovde. Ljudi pri-
čaju da ste dobar lekar. Međutim,
više volimo da takav čovek otpu-
tuje i napusti ovakav grad, nego
da mu ovde ostane samo humka.

— Tada šerif zavuče ruku u džep i iz-
vuče svežanj novčanica. — Ovo treba
vama da dam — rekao je i bacio
svežanj novčanica na postelju.

Holidej ustade i resko se nasmeja.

— Mali svežanj dolara za Džona
Holideja. Više i ne vredi. Ponovo
se prezrivo osmehnuo.

— Shvatite konačno, Dok, ja sam
mislio samo najbolje. Svuda mo-
žete da radite. Na Zapadu ima mno-
go gradova, a ovde biste imali samo
nevolje.

Džordžijanac skloni sa čela pramen kose. Pri tom je u ogledalu posmatrao šerifovo lice.

— Velite nevolje? Možda. Međutim, vi ste bili pored mene, šerife, kada mi je taj čovek uzeo novac. Mogli ste da ga sprečite.

Friton odmahnu rukom

— Svi tako govore. Zar sam ja stvarao zakon u ovom prokletom kraju? Gonzales je trojicu ljudi na moje oči izbacio metkom iz čizama, a da ga ja nisam mogao sprečiti. To su navodno bili dvoboji revolverima, a u takvim slučajevima ni moja zvezda više ne koristi. Nego vi samo idite, Dok. Koristite još večeras poštansku kočiju. Zviždite na izgubljene dolare, i nestanite.

Slušajući šerifa kako govori, Džon Holidej je brižljivo vezivao svoju somotsku mašnu pred ogledalom, pa se okrenuo i pogledao šerifa pravo u oči

— Mister Friton, možda bih ja zviždao na izgubljene dolare, ali na udarac nipošto!

Džek Friton je odmerio Holidejevo crno odelo, uzane ruke i odlučno lice.

— Poslušajte me, Dok! — pokušavao je da ga ubedi. — To nije posao za vas.

— Uzalud se trudite, šerife — odvratio mu je Holidej mirno ali odlučno. — Ja ću ostati i uzeti nazad svoje dolare.

Čuvar zakona pođe prema vratima.

— Jedino što možete da nabavite, mister, to je mrtvački sanduk — promrsio je ljutito. — Ja sam vas upozorio. Ništa više ne mogu da učinim.

— Hvala, šerife — uzvratio mu je Holidej suvo. — Možda ćete večeras popiti sa mnom čašicu.

— Davola ću popiti! — brcnuo se Friton i s treskom zatvori vrata za sobom.

Holidej je ostao sam, sam sa svojim mislima i koltovima koji su još uvek ležali zapakovani na stolu.

— Kukavica! To je onaj lupež kazao — šaputao je Dok gledajući se u ogledalu. — Kukavica i varalica!

Propratio je ove reči smehom, a onda se naglo odvojio od ogledala i prišao stolu. Uzanim rukama dugih, osetljivih prstiju lagano je skinuo papir sa oružja. Zamišljeno je izvadio revolver iz futrole odmerio ga na dlanu i otkočio. Gotovo nesvesno stavio je kažiprst na hladno gvožđe obarača.

Holidej se gledao u ogledalo, ne znajući da li da se i dalje smeje ili zaplače. Sa poluizguljenog ogledala posmatrao ga je par ledenih očiju.

Zgrčio je kažiprst. Kao grmljavina sobom odjeknu pucanj a staklo se razbi u hiljade komada.

Hotelska soba je bila ispunjena ostrim barutnim dimom.

Sa ogledalom bio je uništen i čovek Džon Holidej iz Džordžije, čovek koji je u velikom gradu Bostonu bio poznat kao mlad lekar koji je mnogo obećavao. Umesto njega, u tom trenutku, rođen je strelac, kakvog Zapad do tada nije imao. Sudbina mu je odredila da bude čuveni strelac i nemilosrdno mu dala novi, drugačiji put kojim će od sada ići.

Na svoje veliko iznenađenje Džon

Holidej je osetio kako mu hladni metal oružja uliva ogromnu sigurnost. Zamišljeno je gledao u cev iz koje je izlazio pramenčić dima.

Odjednom mu se izraz lica izmenio. Uperio je revolver i pet puta opalio. Usijano olovo je pogađalo u prazan okvir ogledala. Pet metaka, jedan za drugim zarivali su se u rupu, ne veću od lešnika.

U lekarevim rukama kao da se nastanila neka čudesna ubitačna sigurnost. Kasnije, ovaj čovek nikada više u životu nije utrošio ni jedan jedini sat da bi vežbao veštinu pucanja revolverom. Ni sada, a ni kasnije, kada su njegovi revolveri bili nedaleko čuveni i kada su mnogi od njih strahovali.

Ovo su bili prvi i poslednji meci koje je Džon Holidej ukudo stračio. Od ovog trenutka je samo mirno, hladno i osmišljeno slao usijano olovo na ubitačni put.

No, ma koliko njegova slava strelca bila velika i nepomućena, i ma koliko se u tom smislu o njemu pisalo: Džon Holidej nikada nije bio ubica. Ovaj obrazovani lekar i veliki kockar Džon Holidej je bio avanturista velikog stila. Ubrajao se u ogromnu legiju odbačenih, onih koji su kao senke krstarili prerijama.

Ubica nikada nije bio.

Tokom celog svog života poštovao je zakon. Isti onaj zakon koji ga je proganjao iz gradova i koji ga je učinio nepoželjnim na Srednjem zapadu.

Možda bi tog februarskog dana i njemu bila iskopana raka, na brežuljku iza crkve, tamo gde su stanovnici Dalasa sahranjivali svoje

mrtve. Tako bi čak sigurno bilo, da nije imao oštro oko i sigurnu ruku...

*
**

U salunu „Žig” blede čovek s naočarima dobio je po raštimoenom klaviru. Na licu su mu se ogledali umor i dosada. Za šankom je stajala grupa kauboja, ljudi grubih crta lica, snažnih pesnica i širokih pleća. Ispirali su iz grla prašinu koja im se, jašući savanom, nalepila na grlo.

Dva kockarska stola ispod velike lampe bila su zauzeta. Male gomile dolarskih novčanica stajale su usred igrača na zelenoj čoji.

Tako je bivalo svake večeri u salunu „Žig”.

Stari zidni časovnik iza šanka pokazivao je sedam sati, kada je Dok Holidej stupio u lokal.

Rodrigo Gonzales nije bio u krčmi. Još nije bio tu!

Ljudi su podigli pogled prema lekaru u crnom odelu.

„Da li je ovaj čovek lud?”, pomišljali su. Zar mu ono što se pret hodne večeri dogodilo nije bila pouka?

Poznavali su Gonzalesa i znali šta će se dogoditi kada bude ušao u lokal.

Holidej priđe jednom od kockarskih stolova.

— Mogu li da vam se pridružim?
— upitao je tiho.

Jedan stariji čovek mu preko volje odgovori:

— Ako ne može drugačije, mister.

onda sedite. Međutim, ako želite da znate šta mislim...

— Ne želim ništa da znam — uzvratí Holidej gotovo grubo i sede na slobodnu stolicu.

Igra je tekla sumorno. Niko nije proslivio ni reči.

Holidej je igrao u visoke uloge i dobijao.

Sat kasnije sto se ispraznio. Ljudi su odustali. Ovaj stranac kao da je vidovit. Znao je sve njihove karte i čitao mi sa lica misli kao iz otvorene knjige. Bilo im je čak neugodno. Veoma čudnovato!

Dok Holidej je dobio gotovo tri stotine dolara. Velika suma za koju je jedan kauboj morao dugo i mukotrpno da radi. Preko osam meseci. Dok je to zaradio za jedan sat.

Ljudi sa šanka su mu upućivali poglede pune zavisti i odbojnosti. Nisu mogli da podnesu da im stranac uzme novac.

Uvek je bio stranac, ma gde otišao. Nije ništa značilo građanima Dalasa što je tu otvorio ordinaciju, za njih je ostao stranac.

Kada je Meksikanac stupio u salun, zidni časovnik je upravo otkucavao devet puta.

Gonzales je zastao na ulazu i bacio ispitivački pogled po lokal. Najzad mu se pogled zaustavi na leđima Holideja koji je sedeo sam za zelenim stolom. Meksikanac tiho zazvižda.

Klavir je istog trenutka umukao. U Salunu „Žig” zavladała je neprijatna tišina. Ljudi za šankom zaboravili su viski, čak je i živi razgovor grupe od sedam goniča iz Fort Grifina umukao.

Ukočenim koracima Gonzales se približavao kockarskom stolu. Stao je iza Holideja i glave isturene kao ptica grabljivica pošmatrao gomilu novaca koja je još uvek ležala ispred doktora.

Meksikanac se isceri.

— Ovoga puta ste imali sreću, skitnice.

Dok Holidej se ujede za usnu, zubi su mu se duboko zarili, ali je ostao miran. Tako miran da bi bolji poznavalac ljudi od Gonzalesa sigurno postao oprezan.

— Cenim, amigo da ova gomila dolara taman pristaje mom džepu — nastavio je Meksikanac izazivački i nogom privukao stolicu.

Holidej ništa nije kazao. Upšte nije udostojio Meksikanca ni jednog jedinog pogleda. Sakupio je karte koje su ležale pred njim i počeo brižljivo da ih ređa. Tri karte su doletele do prstiju Gonzalesa, koji je upravo položio ruke na sto.

Igrali su gotovo do ponoći. Holidej je dobijao. Osmeh sa maslinastog Meksikančevog lica se nije gubio, čak ni u trenutku kada je poslednji dolar iz džepa položio na sto.

U stvari samo je jedan za ovim stolom dobijao: Rodrigo Gonzales. Tako je uostalom uvek i bivalo.

Dok Holidej ustade i stavi dolare u džep.

— Laku noć — promrsio je i uputio se prema vratima.

Za njim odjeknu pucanj, isto kao i prethodnog dana. Samo što mu se ovog puta metak zario u potpeticu.

Šta se zatim odigralo, odigralo

se tako brzo, da ljudi za šankom gotovo nisu mogli ni da prate.

Dok Holidej se naglo okrete. U desnici mu se nalazio teški linkoln revolver iz koga je bljesnula vatra. Kolt iz Meksikančeve ruke odlete i s treskom udari u šank.

Meksikanac kriknu. Od naglog trzaja zaboleo ga je zglob.

Čovek iz Džordžije je još uvek držao revolver u ruci. Iznenada ga je podigao i odunuo barutni dim sa cevi.

Meksikančevo lice imalo je sada samrtničku boju. Naglo je skočio prema šanku i jednom od kauboja izvukao je revolver iz futrole. Uperio ga je i povukao obarač.

Bio je to poslednji metak koji je Rodrigo Gonzales u svom životu ispalio. Za dlaku je promašio lekarevu glavu.

Džon Holidej je za desetinu sekunde ranije pritisnuo obarač. Metak se zario pravo u srce Meksikanca. Sručio se unazad i svom težinom tresnuo o prljavi pod.

Ukočena lica, Dok Holidej je stajao na istom mestu. Kolt mu se dimio u ruci kada je Džek Friton otvorio vrata.

— Bila je to nužna odbrana! — doviknuo je odmah krčmar.

— Znam — uzvрати šerif, mirno. — Stajao sam na vratima kada je Gonzales pucao.

Surovi put doktora Džona Holideja je, dakle počeo.

Tu odmah ispred krčme, na pločniku, zastao je i naslonio se na stub trema. Oskudna svetlost fenjera nad ulazom davala je bledom Holidejevom licu avetinjski izraz. Imao je nešto krčmen ukus u ustima. Ni-

kako da odagna sliku Gonzalesa kako pada na pod.

U redu, bila je to nužna odbrana. Muška borba! Uprkos svemu bilo mu je užasno.

Pri bledoj svetlosti fenjera posmatrao je svoje ruke, a onda se uspravio i udahnuo svež noćni vazduh punim plućima.

Šta se ustvari dogodilo? Jedan pokvareni siledžija i revolveraš je bio mrtav; varalica na kartama, ubica! Tri čoveka čije su se humke nalazile na mesnom groblju bila su osvećena.

Uprkos svemu tome, niko čoveku iz Džordžije nije zahvalio. Naprotiv, od toga februarskog dana u njemu su svi gledali revolveraša.

U staroj požuteloj knjizi izveštaja policije iz Dalasa i danas se može pročitati:

„Devetnaesti februar: Rodrigo Gonzales, siledžija i profesionalni kockar, kao i višestruki ubica, poginuo je pogođen revolverskim metkom u salunu „Žig”. Ustrelio ga je u nužnoj odbrani doktor Džon Holidej...”

Ime čuvara zakona, koji je Doku Holideju pred ulazom u salun odmah dao svežanj novčanica, zarađenih prethodne večeri, nije stajalo u izveštaju. Potpisao ga je mlad čovek plamenocrvene kose i prijatnog lica koga su u gradu, bez obzira na mlađost zvali stari Hari. Bio je propovednik prezbiterijanaca u Dalasu, Irac Mek Treben. Stanovao je prekoputa saluna „Žig”, kod berberina Bokolija u sobici u potkrovlju. Kada su pucnji odjeknuli stari Hari je još uvek sedeo nad svojim knjigama. Odmah je pohitao dole, jer je

možda mogao da pomogne nekome na umoru i pruži mu poslednju utehu.

Kada je stigao do pred salun ugledao je lekara.

— Šta se dogodilo? — upitao je.

Holidej pogleda plitki okrugli šesir sveštenika, i seti se da je Mek Trebena već jednom video u Gradskoj većnici kada je ovaj držao propoved.

Irac ga je upitno posmatrao.

— Šta se dogodilo, je li to neko ranjen?

— Ne, uzvratiti Holidej tiho, pa se onda maši za džep i izvuče dolare. Uzmite ovaj novac. Sigurno poznajete nekog ubogog đavola kome je potreban.

Mek Treben je nesvesno prihvatio novac i pre nego što je uspeo da bilo šta kaže, Holidej se već bio izgubio u mraku.

*
* *

Sledećeg dana doktor je napustio grad. Uzjahao je sivu kobilu koju je kupio u konjušnici i odjahao prema severu.

Težak put Doka Holideja je počeo. To nije bio ni miran put koji može da padne u zaborav. Naprotiv, niko verovatno na divljem Zapadu nije prošao kroz ono šta je on prošao.

Vođen zlom kobi, Džon Holidej je putovao zemljom tragajući za kockarskim stolovima i privlačeći kockarske ajkule iz cele zemlje, kao jaka svetiljka mušice.

Posle Dalasa odustao je od poku-

šaja da bilo gde otvara ordinaciju. Ma gde bi stigao, posle nekoliko meseci bi ga svuda već poznavali. Priča o opasnom Doku Holideju širila se kao mračna fama ispred nje, ga, da bi kasnije oko njega stvarala posebnu atmosferu. Toga on sve do svoje ranе smrti nije uspeo ni jednom da se oslobodi.

— Dok Holidej je u gradu! Bila je to uzbudljivija i opasnija vest u gradovima drvenih kuća na divljem Zapadu, čak i od alarma: Vatra!

Danas, posle devedeset godina, vama je teško preciznije pratiti Holidejev put kojim je išao napustivši Dalas. Zna se sigurno samo to da je posle Dalasa bio u Litl Lajtonu, gde ga je Dejv Baringer u dvoboju revolverima uspeo da rani u ruku, na trenutak pre nego što je pao smrtno pogođen metkom iz jednog od Holidejevih niklovanih koltova. Početkom maja boravio je u Fort Rajanu, gde ga je Džim Tarpin, nadaleko poznati i ozloglašeni revolveraš izazvao na dvoboj i tu svoju hrabrost platio životom.

Navraćao je i u San Valeskri, gde mu se suprotstavio izvesni Džimi Džems, koji je svima tvrdio da je rođeni brat legendarnog Džesi Džemsa. Džimi nije mirovao, sve dok Džordžijanca nije izazvao na ulicu. U izveštajima je zapisano da je čak uspeo da ispali dva metka, pre nego što ga je Holidej oborio s nogu.

Posle toga je došao crni dan u Medžstonu, dan o kome bi vredelo ispisati celu knjigu. U malom gradu, na današnjoj teritoriji Oklahome živele je gangsterska porodica Krojdon. Koliko je imala članova nikada

se nije utvrdilo. U svakom slučaju vodio je četrdesetogodišnji Čester. On, njegov brat Ed, a pre svih Banč Krojdon, star svega dvadeset tri godine, videli su u strancu iz Džordžije, koji je, ništa ne sluteći, ujahao u grad, odličnu žrtvu. Odmah su nasrnuli na njega, i to trojica. Izveštaj o ovoj borbi potvrdilo je nekoliko svedoka. Izjave svih svedoka su se poklapale, izuzev onog što je tvrdio pomoćnik šerifa Judžeson. On je izjavio:

„Dok Holidej je stajao na sredini ulice, tačno između Gradske večnice i Hormanovog hotela. Ugledao je Krojdonove kako nailaze iz ulice Voker i odmah pucao. Ed je bio na mestu mrtav, onda je pod njegovim mecima pao Čester. Sa Bančom mu, međutim, nije bilo lako, skočio je prema napadaču pucajući, ali ga je Holidej stojeći mirno na mestu, kao crna utvara, savinio sa zemljom...”

Ispostavilo se da je pomoćnik šerifa, Judžeson, prijatelj Krojdonovih. U ono vreme je sa jednom od devojaka iz porodice bio u priskim odnosima. Prema tome, njegova izjava ne samo da je bila pristrasna, nego i potpuno lažna. Za razliku od njega sedam drugih građana i gradonačelnik su ovako videli borbu:

„Krojdonovi nisu mirovali, sve dok Holideja nisu izvukli na ulicu. Banč ga je formalno napao i namamio u borbu. Onda se pojavio Ed na ulici i odmah pucao, još pre nego što se Holidej postavio na sredinu. Iako zaklonjen iza velikih kola sa arnjevima, nije uspeo da pogodi Doka. Čester mu se prišunjao s druge strane, pokušavajući da mu priđe s leđa. Međutim, Holidej se u mag-

novenju okrenuo i odmah ga smrtno pogodio. Na to je Banč skočio s trema pokušavajući da se zakloni iza drvenih stepenica. Holidej je čekao. Pola minuta kasnije, iz ulice Voter, naišao je tada devetnaestogodišnji Rodžer Krojdon i zahtevao od Banča da prekine s tom ludorijom. Vikao je da ga otac šalje. Na to Banč munjevito poskoči, kao tobož hoće da ode zajedno sa Rodžerom. Kada je stigao do kola iza kojih mu je bio zaklonjen brat Ed, naglo se okrenuo i bez opomene pucao na Džordžijanca. Ed je takođe iz svoga zaklona pucao. Obojica su pala kao posečena stabla.

Tako su uglavnom izgledali izveštaji koji su se na sumornom Holidejevom putu gomilali. Strah od njega bivao je sve veći. Gotovo užasan. Naravno, Holidej to nije želeo, nikada nije tražio borbu i nikada ni jednog čoveka nije izazvao na ulicu. Međutim, neki čudan miris smrti koji se iz njega širio, kao da je imao magičnu snagu i privlačio sve revolveraše, ubojice i kavgadžije.

Neko vreme Holideju se gubi trag na indijanskoj teritoriji, današnjoj Oklahomi. Tek nekoliko meseci kasnije pojavio se u Koloradu nedaleko od grada Pueblo.

Bilo je to u avgustu. I ako je veče palo, bilo je užasno toplo i jara je lebdela nad prerijom.

Na zemlji je ležao čovek ispruženih ruku i nogu. Oči su mu bile staklaste, a pogled gotovo ugašen. Iz usana mu je tekla krv. Odelo mu je bilo kaubojsko: uzane farmerice, karirana košulja i kožni prsluk. Mogao je imati dvadeset pet

godina. Čuperci tamne kose lepili su mu se na oznojenom čelu. Iza glave ležao mu je izbleđeli šešir, a desno, nešto sa strane u travi, svetlucao je revolver duge cevi. Pored čoveka stajao je konj oborene glave i suvih nozdrva. Životinja je podvukla prednju nogu pod telo, jer joj je metak smrskao zglob. Dok Holidej je video samo konja, a čoveka iza žbuna verovatno ne bi nikada otkrio da nije bilo životinje.

Kliznuo je iz sedla i kleknuo kraj ranjenika. Spretnim pokretima otvorio mu je košulju na grudima. Nedaleko od srca nalazila se rana, na kojoj je krv stvorila tamnu svežu skramu.

— Izgleda loše — rekao je tiho sebi u bradu, a onda okrenuo čoveka na leđa. Odmah mu je bilo jasno da se metak još uvek nalazi u telu.

Uspravio se i bacio pogled prema suncu koje se polako bližilo zapadu. Onda je prišao svom konju i skinuo crnu torbu od krokodilje kože.

Pola sata kasnije sunčana lopta zaklonila se iza plavičastih vrhova Roki planina.

Fred Genan, mladi rančеров sin je još uvek bio živ. Vešte ruke lekara zadržale su život koji je već počeo da izmiče.

Pošto je Holidej završio posao, noć je već spuštala svoje prve senke na savanu. Nad horizontom se pružala tamnoljubičasta pruga, da bi, prema zenitu imala sve nijanse od sivog do tamnoplavog.

Džordžijanac se uspravi iz neugodnog položaja, ne skidajući pogled sa samrtnički bleđog lica ra-

njenika. Onda je prišao mladićevom konju, podigao nogu i pregledao. Životinja se trgla i počela da rže. Lekar je pomilova po grivi.

— Tebi više ne mogu da pomognem — rekao je tiho, izvukao kolt iz futrole i naslonio konju na slepoočnicu.

Ovaj metak je bio milost za životinju jer je oslobodio mučnog kraja.

Za Holideja je ovo bila druga tamna i besana noć. Bdeo je nad ranjenikom kraj male logorske vatre. Odsjaj plamičaka poigravao je na bleđom licu ranjenika, tako da se činilo da mu se lice kreće.

Ponoć je već bila prevalila kada se ranjenik osvestio.

Prvo je to bilo samo ječanje, a onda su preko njegovih usana preletele iskidane nerazumljive reči. Pokušao je da se uspravi, ali ga je Holidej blago sprečio.

— Ostanite da ležite, mister — rekao je, umirujući ga. — Sve je u redu.

Genan je rukama opipavao grudi a onda prošaptao:

— Bio je to Džon Floving, rančer sa reke. Prvo je zbrisao sa zemlje mog brata, zatim moga oca a sada mene...

— Ne smete da govorite, mister — prekinuo ga je Džordžijanac. — Kada svane odneću vas u grad.

— I tamo će me naći — izjavio je šapatom ranjenik, a onda sklopio oči.

Kada se na istoku pojavio prvi bleđi nagoveštaj novog dana Dok Holidej položi onesvećenog čoveka na sedlo.

Dogodilo se dve milje ispred grada.

Holidej je već mogao da nazre prve kuće. Desno, iz jednog žbuna tamariske je, sa ivice puta, bljesnulo. Čovek u njegovom naručju kao da je bio pogođen nevidljivom pesnicom: Holidej je imao muke da se održi u sedlu, jer se njegov konj propeo i pao. Kada je Džordžijanac uspeo da smiri konja, ranjenik je već bio mrtav. Holidej potera konja prema žbunu. Mogao je samo da vidi jahača na crnom konju, kako zamiče za proplanak.

Možda bi uspeo i da stigne ovog ubicu iz zasede, da se nije zadržao da pregleda nesrećnog mladića. Ovog puta sva njegova lekarska veština nije pomagala. Olovo se nalazilo u samom srcu.

Holidej sklopi ubijenom oči i položi ga preko konja. Umorno se vratio u sedlo i nastavio da jaši prema gradu.

— Prokletstvo, onaj čovek preko konja nosi Freda Genana! — uzviknu Mark Tover uzbuđeno, Kovač odveza svoju kožnu kecelju i potrča na ulicu.

Holidej zaustavi konja ispred kovača. Ruke su mu bile umrljane krvlju. Ne objašnjavajući ništa, upitao je kratko:

— Gde je šerifska kancelarija?

Majk Tover, kovač, je prečuo pitanje. Video je samo mrtvog ranjenikovog sina i krv na strančevim rukama.

— Šta ste to učinili s njim? — upitao je žustro.

— Našao sam ga na milju ispred grada — reče Džordžijanac muklo.

— Bio je mrtav? — upitao je ko-

vač i podozrivo odmerio dva teška kolta u strančevom opasaču.

— Ne, kada sam ga našao još nije bio mrtav.

— Čuo sam pucanj, mister.

Rekavši to, kovač se povuče korak unazad.

Sa ulaza u grad čuo se odjek kopita.

Videli su jahača kako grabi na crnom konju.

— To je on! — uzviknu Holidej.

— Pucao je iz zasede!

Jahač se zaustavi ispred kovača i Doka u oblaku prašine. Munjevito je izvukao kolt i uperio ga na Holideja.

— Ruke u vis, coveče! — rekao je unjkavim glasom. — Kod nas to ne može da prođe, čak ni onome ko nosi crni frak!

Džordžijanac je gledao jahača pravo u oči. Na licu mu nije zaigrao ni jedan mišić. Nije podigao ruke, nego ih je spustio na uzde.

— Rekao sam da podignete šape. — brecnu se jahač i otkoči oružje.

— Ti, bedna kukavico, pucao si na polumrtvog čoveka! — uzvratila mu Džordžijanac grubo. Predosećao je kakva se igra ovde igra i šta mu se sprema. Ovaj čovek je hteo da ga proglasi ubicom.

Jahaču vranca je to i uspelo. Uspelo mu je da građane Puebla digne na noge.

Ispalio je tri metka u vazduh.

Za nekoliko minuta ljudi su se okupili na ulici i posmatrali dvojicu jahača. Čoveka na crnom konju su poznavali, vidali su ga svakoga dana, jer je bio pomoćnik starog šerifa, Džoni Miler. Inače Miler je bio

visok, krupan čovek, grubih crta i bezbojnih očiju.

— On ga je ustrelio ispred grada — pričao je Miler, držeći sve vreme uperen kolt na stranca.

— Ruke su mu još umrljane krvlju — tvrdio je kovač.

U tom trenutku jedan stari čovek se probi kroz gomilu i priđe jahčima. Nosio je sasvim svetao šešir. Lice mu je bilo izbrazdano bezbrojnim borama.

Džoni Miler se gotovo smanji u sedlu, videvši pred sobom Džima Brauna, svog gazdu.

— On ga je ustrelio, gazda — izveštavao je. — Video sam, i još uvek su mu ruke krvave.

— Još nikad nisam video strelca revolverom sa krvavim rukama — primetio je stari šerif lakonski i oštro odmerio Holideja. — Pođite sa mnom stranče, razgovaraćemo dalje u kancelariji.

Teškim koracima krenuo je prema svojoj kancelariji, jedva primetno vukući desnu nogu.

Holidej ga je sledio. Iza njega je jahao pomoćnik šerifa, a za njim su išli ostali pešice.

Džordžijanac podiže ubijenog sa konja i na rukama ga unese u kancelariju. Položio ga je na pisaću sto.

— Dovedi doktora Krofta — naredi šerif svom pomoćniku.

Miler nevoljno iziđe iz kancelarije. Očigledno mu je bilo neprijatno da ovu dvojicu ostavi same u kancelariji.

Samo što je izašao, a nekoliko radoznalaca htjede da ude u kancelariju.

Šerif priđe vratima i zalupi ih lju-tito čizmom. Vratio se do ubijenog na pisaćem stolu i upitao Holideja:

— Zašto ste ga ubili?

— Nisam ga ubio — uzvрати Džordžijanac. — To je učinio vaš pomoćnik..

— Možete li da dokažete?

— Ne.

— On je bitanga, ja to znam. Ali mi je veoma teško da poverujem da je i ubica. — Šerif je još uvek posmatrao ubijenog. — Ovo je poslednji Genan — mrmljao je. — Prvo njegov brat, pa onda stari, a sada on. Ti Genanovi su bili pristojni momci. Istina sirovi, ali časni ljudi kakvi su ovoj zemlji potrebni.

— Ko je Džon Floving? — raspitivao se Holidej.

Šerif se gotovo trže.

— Zašto to pitate?

— Genan je pomenio to ime.

— Znači, bili su Flovingovi — zaključio šerif zamišljeno. — Zar ti lupеži nemaju dovoljno zemlje! Svi pašnjaci dole do reke Huerfono pripadaju njima. Goveda ne mogu ni da prebroje...

Stari čuvar zakona prekide u pola rečenice i prikova pogled na dva velika niklovana revolvera u Holidejevom opasaču.

— Je li vas Džon Floving najmio, mister? — upitao je. — Možete mi mirno reći. — Požutelo izborano lice šerifa bilo je sada kao od kamena isklesano. Jedva pokrećući usne, rekao je: — Višićete u svakom slučaju.

U tom trenutku neko je energično kucao na vrata.

Pre nego što je otvorio šerif dodade:

— Možda bi bilo bolje da mi predate vaše oružje.

Holidej se suvo nasmeja.

— Znači li to da hoćete da me uhapsite?

— Da hoću da vas uhapsim? Pa vi ste uhapšeni, mister.

Ponovo se čulo kucanje, ovog puta nestrpljivo.

— Nastavićemo razgovor — odvratio je čuvar zakona, prišao vratima i skinuo tešku rezu.

Bili su to stari doktor Kroft i pomoćnik šerifa.

Miler ispod oka odmeri Holideja i vide da ovaj još uvek ima oružje.

— Zar mu nećete oduzeti pucaljke, gazda? — upitao je podozrivo.

Čuvar zakona nestrpljivo odmahnu rukom.

— Ja dobro znam šta mi valja činiti, Miler. Izađite napolje i vratite ljude kućama.

Pomoćnik se jedva uzdrža da ne opsuje. Ovog starog odlučnog čuvara zakona nije mogao da podnese.

Nestrpljivo je čekao dan da se stari povuče. Već tri godine je čekao na to.

Šerif Braun, međutim, nije napuštao dužnost. Verovatno je imao jak razlog zbog koga je sa šezdeset šest godina još uvek nosio zvezdu.

Miler je istina izašao iz kancelarije, ali okupljene ljude nije poslao kućama. Naprotiv, huškao ih je:

— Onaj starac će ga pustiti na slobodu — govorio je ljudima koji su uporno čekali pred šerifskom kancelarijom.

Ostali su tu da stoje i mračnih lica posmatrali okovana vrata. Bili su odlučili da strancu dozvole samo jedan put kada izađe iz šerifske kancelarije, a to je put za vešala.

U međuvremenu je doktor Kroft pregledao ubijenog, skinuo je zavoj i posmatrao ranu.

— Ovo je rad stručnjaka — rekao je preko ramena starom šerifu. — Laik ovako ne može da izvadi metak iz grudi. — Najzad je podigao pogled sa ubijanog i ispitivački osmotrio Holideja. — Jeste li vi to učinili?

— Da.

— Vi ste lekar, zar ne?

— Bio sam — uzvрати Holidej sumorno.

Sada se i šerif umešao u razgovor.

— Vi ste, dakle, izvadili Genanu metak iz tela? Zašto ste tek posle toga pucali na njega?

— Nisam pucao na njega — tvrdio je Holidej i dvojici starih ljudi ispričao šta se dogodilo jednu milju ispred grada.

Kada je završio, Kroft zaključio:

— Metak koji ga je dokrajčio nalazi mu se u srcu.

— Dakle, na njega su dva puta pucali? — Raspitivao se čuvar zakona.

— Da, dva puta. Drugi metak ga je dokrajčio.

Trojica ljudi u kancelariji su neko vreme čekali, tako da su se sa ulice čuli nestrpljivi povici građana.

Čutanje je prvi prekinuo stari šerif.

— Kako se zovete? — upitao je stranca.

— Džon Holidej.

— Holidej? Džon Holidej? To sam ime već čuo — razmišljao je stari šerif i za trenutak šakom pokrio oči. — Nebesa! Sada sam se setio. Dok Holidej! Dole u Dalasu ste imali neko puškaranje, je li tačno? — Lice čuvara zakona najednom je primilo odbojan izraz. — Morali ste da napustite Dalas?

— Da, morao sam da napustim Dalas, šerife — nastavi je Dok da priča jednoličnim glasom, kao da govori pesmicu koju je naučio napamet. — Morao sam da napustim Dalas, Gensvil, Preston, Velot i Eliot.

Šerifovo lice bilo je ponovo kao isklesano od kamena.

— Trebalo je da se uputite u neki drugi grad, Dok. Zbog čega ste za svoje puškaranje izabrali baš moj grad?

— Ja nisam pucao, šerife. Ovog čoveka sam našao ispred grada, kao što sam vam ispričao, a sada ću da idem.

Sa ulice je dopirao nestrpljiv povik.

— Na vešala s njim!

— Idite, Dok Holidej — rekao je šerif muklo ne dižući pogled. — Ako vam uspe napustite grad...

Da li je šerif zaboravio da je samo pre nekoliko minuta rekao Džordžijancu da je uhapšen? Ili mu je možda ime Holideja bio podstrek da mu naloži da napusti grad?

Šerif iz Puebla je bio čudan čovek. Njegov način rada neuobičajen, ali je jedno bilo sigurno, odlično je poznao ljude. Možda je osećao da Dok Holidej nije ubica, da uopšte nije osoba koja ne poštuje zakon. Ništa, međutim, nije rekao.

To je već i postalo uobičajeno, da čuvari zakona u mnogim gradovima ne govore ništa, u gradovima kroz koje je vodio nemirni Holidejev put. Samo bi stali pred ovog čoveka bez zavičaja i saopštili mu da napusti grad jer je njegovo prisustvo nepoželjno.

Tada bi Holidej odjahao dalje, ukrcao se na poštansku kočiju ili željeznicu.

I naravno, ponovo bi stigao u neki grad, u kome je sigurno postojao šerif i strahovao od njegovog prisustva.

Morao je dalje, stalno dalje!

Odlučnim koracima prišao je vratima i skinuo gvozdenu rezu. Na trenutak je bacio pogled na dvojicu starih ljudi koji su stajali kod pisaćeg stola.

Lice mu je bilo ledeno, sa jedva приметnim umornim osmehom oko usana. U očima mu se ogledalo bezgranično prezrenje.

— Ja znam, vi na to čekate. Jednim pokretom popravio je revolvere u futrolama, oni tamo napolju hoće da me obese. U redu, videćemo.

Doktor Kroft uhvati šerifa za rukav.

— On nije ubio Genana, on ne — šaputao je čuvaru zakona u uho. — Nemojte ga pustiti da ode, sprečite ga! Masa će ga linčovati!

Holidej je razumeo šta doktor govori. Na usnama mu je još poigravao onaj isti osmeh, a prezrivi izraz iz očiju za trenutak je nestao.

Gurnuo je vrata.

Napolju na pločnicima i na ulici u trenutku je zavladao tišina. Hteli su da ga obese, a sada, kada su videli njegov ledeni pogled, podsvesno su uzimali praveći mu prolaz.

Holidej je išao kroz špalir. Nije obraćao pažnju na poglede pune mržnje, stisnute pesnice, kojima bi svako od prisutnih rado povukao drugi kraj omče od irske konoplje preko gole grede, omče koja je već

postavljena na suprotnoj strani ulice.

U glavnoj ulici Puebla vlada je mukla tišina.

Gomila je gledala za njim, kako prilazi prečki za vezivanje konja i odvezuje svoju sivu kobilu.

Tek kada se vinuo u sedlo, Džon Miler je počinio neoprostivu grešku.

Pomoćnik šerifa je izvukao kolt i otkočio ga.

— On je ustrelio Genana! — Vikao je prodornim glasom. — Meni taj pas neće umaći.

Ulicom odjeknu pucanj. Metak prelete tačno iznad sedla sive kobile i razbi prozor na suprotnoj strani ulice.

Čovek kome je ovaj metak bio namenjen više nije bio u sedlu. Stajao je iza svog konja, munjevito se bacivši da se zakloni konjskim telom.

Ono što su građani Puebla, koji su se zatekli na ulici, tada doživeli, sigurno ni do duboke starosti nisu zaboravili.

Stranac nije pucao. Lagano je izašao ispred konja, peševi njegovog kaputa bili su otvoreni, tako da su se bele drške koltova blistale na suncu.

Ljudi ispred kancelarije počеше da uzmiču.

Pomoćnik šerifa je ostao sam na tremu. U ruci mu se još uvek pušio revolver.

Neshvatljivi stranac je lagano išao prema njemu. Njegove ledeno plave oči počivale su na licu pomoćnika šerifa koje se nervozno grčilo.

Posmatrači gotovo nisu disali.

Zar je ovaj stranac lud? Treći pravo na kolt Džona Milera.

Možda je doista lud taj Džoni Holidej? Ili mu do života do te mere nije stalo da svesno i hladno srlja u smrt?

Za to vreme Dok je išao napred, ledenog izraza lica. Nije ispuštao strelca iz vida.

Džon Miler je bio podmukli strelac, ubica iz zasede, kukavica koji protivnike napada s leđa. Sada mu se ruka paralizovala pod pogledom ovih ledenih očiju.

„Moraš sada da pucaš“, govorio mu je neki unutrašnji glas. „Sada u ovoj sekundi, inače će biti prekasno!“

Bilo je već prekasno.

Holidej je stigao do njega. Zastao je ispred pomoćnika šerifa na pola jarde. Ruka mu munjevito kliznu dole, a niklovana cev revolvera bljesnu.

Miler kriknu kao ranjena zver. Oružje mu ispade iz ruke i tresnu o pod trema. Iz šake mu jurnu krv.

Ljudi, koji su bili najbliži tremu, mogli su da vide koliko je udarac revolverom bio žestok.

Pošto je udario Milera, Dok Holidej okrete svoj kolt oko srednjeg prsta. Neshvatljivo brzo oružje samo ulete u futrolu. Bio je to nadalesko čuven salto kojim je ubacivao oružje u opasač.

— Ti nisi vredan ni unce usijanog olova, razbojniče — rekao je Džordžijanac Mileru, a onda se okrenuo i pošao prema svom konju. Okrenut leđima okupljenim građanima na ulici vinuo se u sedlo.

Zaustavio je sivu kobilu ispred Alerdovog hotela.

Šerif Braun je izašao na ulicu i gledao za strancem. Video je kako Holidej ulazi u hotel.

— On ostaje! Prokletstvo! On ostaje — rekao je gnevno i pljunuo u prašinu.

Majk Tover, kovač, priđe šerifu.

— Ko je taj čovek?

Čuvar zakona se okrete. Rekao je tako glasno da su svi mogli da čuju:

— Dok Holidej!

— Grom i pakao, revolveraš! — promrsio je berberin, a onda šmugnuo neprimećen odatle. Kovač je zamišljeno češkao bradu.

— Samo nam je to nedostajalo. Gledaj, Džim, da ga što pre udaljiš iz grada.

Majk Tover je bio ugledan građanin Puebla, njegova je reč nešto značila u gradskom savetu. On je, na primer, bio protiv toga da se mladom, nametljivom Džonu Mileru da mesto pomoćnika šerifa.

Na žalost, tada ga niko nije slušao.

Bogati rančer Floving i ovog puta je bio jači. Tako je uostalom uvek i bivalo. Floving i njegovi divlji kauboji vodili su glavnu reč u gradu.

Šerifu i kovaču se pridružio lekar Kroft. Sva trojica su posmatrala ulaz Alerdovog hotela. Znali su tačno šta znači to što se Holidej tamo smešta.

Tamo gde se Dok Holidej pojavi saluni su se praznili, a opaki revolveraši dolazili u grad kao magnetom privučeni. Kada bi napuštao grad, za Dokom je uvek ostajala bar po jedna humka.

— Ja ću razgovarati s njim — rekao je stari lekar odlučno. — Mi u

svakom slučaju nemamo prava da oteramo čoveka, jer on nije Genanov ubica, to je činjenica! Da je hteo, mogao je bez po muke da izbaci Milera iz čizama.

— Pomoćnik je otišao — doviknu neko od okupljenih. Kroft podseti:

— Holidej je rekao da je Miler ubica!

— Tu priču neće prihvatiti ni jedan sudija. Ipak nešto u celoj stvari zaudara. Pogana priča! Od porodice Genan ostala je samo jedna devojka.

— Da, samo devojka — potvrdi doktor Kroft. — Niko od nas ne zna ko je ubio onu trojicu.

— Da li Floving ima nešto s tom stvari? — glasno je mislio kovač i pri tom nervozno punio lulu.

To ime je najzad izgovoreno! Svi su isto mislili, ali se do tada niko nije usudio da izgovori Flovingovo ime.

Šerif je zamišljeno odmahivao glavom. Bilo mu je očigledno neprijatno što je kovač naćeo tu temu.

No, ubistvo je izvršeno, a Braun je predstavljao zakon ovom gradu. Prema tome morao je nešto da kaže.

— Ne mogu da pretpostavim da je Floving tu umešao prste. Taj stari lisac je suviše prepreden.

— On pošto-poto hoće da ima Genanove pašnjake kod kanjona, što uostalom i miševi u gradu znaju — ljutito mu uzvratiti lekar. — Sa devojkom će mu sada biti sasvim lako.

— Nemoj govoriti tako glasno, Kroft — upozori ga šerif. — Znaš i sam da kod nas čak i zardala potkova ima uši.

Tako je i bilo...

Ždrebac je podrhtavao pokriven znojem, a na nozdrvama mu se pojavila pena.

Džoni Miler kliznu iz sedla ispred prostrane terase rančerske kuće, baci uzde preko letve i hitrim koracima zamače u predvorje.

Po svemu sudeći, pomoćnik šerifa nije bio prvi put u kući bogatog rančera, jer se ovde izvanredno snalazio. Iz predvorja je krenuo desno, prošao dugim hodnikom, a onda kucao na crno obojena vrata.

Iznutra se čuo prigušen glas.

— Slobodno!

Miler pritisnu kvaku i uđe.

Pred njim se nalazila velika lepa soba sa širokim prozorom. Uz zid se nalazilo nekoliko čeličnih ormara, a pod je bio zastrven šarenim indijanskim ćilimom. Najimpozantniji deo nameštaja bio je džinovski pisaoči sto na sredini sobe. Mogao bi mirne duše da se nalazi u kancelariji guvernera.

Čovek za tim pisaočim stolom predstavljao je gotovo smešnu suprotnost ovom komadu nameštaja. Bio je mali, upalog grudnog koša, mršav. Lice mu je bilo bolešljivo i bledo.

Oči su mu grozničavo svetlucale i upale u duplju. Nos mu je ličio na greben, tanak i povijen. Što se usta tiče pre bi se moglo nazvati prorezom bez usana. Bila je to tanka crta, krajeva povijenih nadole. Neodoljivo je podsećao na lihvara, zelenaša iz neke lučke uličice u Nju Orleansu ili Galvestonu. U svakom slučaju na rančera, vlasnika velike stočarske farme, nije ličio.

Ipak, to je bio Džon Floving, vlasnik ogromnog komada zemlje i hiljade goveda.

Glas mu je bio rezak kao sečivo.

— Šta se dogodilo, Miler? — promrsio je. — Rekao sam vam da sam u veoma važnim situacijama, kada to ne može da se izbegne, dolazite ovamo na ranč.

— Ja mislim da je razlog zbog koga sam došao veoma značajan — uzvratio je Miler oprezno.

— Da li je Frenk Genan likvidiran?

— Jeste, ali to nije razlog zbog koga sam došao.

— Govorite, konačno, čoveče. Nemam mnogo vremena.

Pomoćnik šerifa je nervozno okretao šesir u rukama.

— Holidej je našao ubijenog i doneo ga u grad. Šta se doista dogodilo ispred grada o tome nije govorio. Bilo mu je neprijatno da prizna da njegov prvi metak nije bio precizan.

— Neko ga je morao naći i doneći u grad — rekao je rančer nestropljivo.

— Taj Holidej nije bilo ko, zove se Dok Džon Holidej, i smatraju ga kraljem svih revolveraša.

Tek sada Floving podiže pogled. Oči su mu se pretvorile u proreze nalik na puškarnice.

— Ne valjda onaj lekar i kockar Dok Holidej?

— Baš on.

Rančer ustade sa stolice. Nervozno je dobio prstima po površini pisaoćeg stola.

— Pričaj — naredio je.

— Tako je saznao šta se tog jutra dogodilo u Pueblu.

— Idiote! — brecnu se gnevno na najmljenog ubicu. — Zašto si promašio?

Miller je opipavao povređenu ruku i promućao zbunjeno:

— On se ne zove Fred Genan, gazda. U pitanju je Džon Holidej. Uostalom, da sam to ranije znao, ne bih uopšte ni pucao, pa prema tome ni promašio.

— Kukavice — siktao je čovek, koji u celom svom životu nikada nije stao pred protivnika sa oružjem u ruci.

— Uostalom, gazda, možda ste ga vi pozvali?

— Kako to mislite?

Rančer je to upitao podozrivo i oprezno, kao i uvek. Ovaj stari lisac je bio na oprezi. I ako je ceo njegov život bio beskrajni lanac razbojništva, nikada nikome nije uspelo da nešto protiv njega i dokaže.

Pomoćnik šerifa priđe bliže pisacem stolu i reče tiho:

— On je revolveraš, najopasniji na celom divljem Zapadu. Istina, o njemu se govori da svoj kolt ne stavlja nikome u službu za novac, ali ja u to ne verujem. Šta ako ga je Genan pozvao ili neko od onih starih praznoglavaca iz Puebla? I sami znate kakvo raspoloženje tamo vlada. Nećemo moći duže da se održimo.

— To, molim vas, prepustite meni — prekide ga Džon Floving oštro, a onda prezrivo nastavi: — Vi nipošto niste čovek koji bi mogao da mi daje savete. Bez obzira na to, nešto ću vam reći: u ovoj pokrajini se više ništa neće dogoditi. Genan je bio poslednji. Znače, uostalom, i

sami da mi je kanjon potreban. Sa devojkom ću lako izaći na kraj. Vratite se u grad i toga čoveka ne ispuštajte iz vida. Ja ću doći večeras.

*
* *

Kon Alerd je stajao za barom i brisao čaše kada je Dok Holidej stupio u lokal.

U ove rane sate salun je bio prazan. Krčmar je jasno čuo pucnjavu na ulici, ali se nije potrudio da izađe i vidi šta se zbiva. Na prašnjavim ulicama zapadnih gradova odjekivala je često pucnjava. Meci su ispaljivani na prostranim pašnjacima, a i u krčmama.

Debeli krčmar je ostario iza šanka. Kosa mu je bila siva kao barutni dim koji je često u večernjim časovima u oblacima lebdeo oko lampi.

Pre mnogo godina počeo je ovde u jednoj kolibi od dasaka. U to vreme gospodari zemlje bili su Čejeni. Ta vremena nazivana su surovim, krvavim i teškim. Indijanci su se onda povukli u špilje, kanjone i planine. Posle njih su došli razbojnici najgore vrste, ljudi kojima su koltovi labavo stajali u futrolama, kako bi se lakše potezali. Rančeri su se borili za zemlju, gonili kradljivce stoke i vešali. I ta vremena su prošla i u gradu na podnožju Stenovitih planina postalo je mirnije.

Na žalost, bio je to samo kratak predah. Sada je počeo veliki rat za pašnjake, borba za veliki posed. Bitku su naravno gubili vlasnici

malih rančeva, a veliki rančeri postajali nekrunisani kraljevi.

Moglo se očekivati da će najzad mir zavladati pašnjacima. Bogatstvo velikih rančera povećavalo se iz dana u dan, a grla su brojana na hiljade. Njihove rančerske kuće sve su više ličile na palate hacijenderosa iz Meksika.

Uprkos svemu, ljudi izgleda još uvek nisu bili zadovoljni. Nastavili su da se bore međusobno, mada ne otvoreno. Pod tamnim velom noći pritajena i nevidljiva smrt je počela da jaši pašnjacima. Ubiti čoveka koji ti smeta, skloniti sa lica zemlje protivnika, postala je deviza.

Ubistvo iz zasede!

U ovoj sumanutoj borbi za prevlast i bogatstvo čitave su porodice istrebljivane. Kada to sami nisu mogli da uredi, rančeri su pozivali revolveraše, ljude koji su za velike pare prodavali svoje oružje. Otpadnici od zakona, hladnokrvne ubice, to su bili najmljeniji revolveraši. To je ustvari bilo najgore vreme, koje je Kon Alerd u Pueblu morao da preživljava. Istina, gosti su neštedimice trošili novac, ali šta su vredeli dolari, kada je vazduh bio nabijen sumporom i barutom?

Na mesnom groblju bilo je sve više humki. Stare su zarastale u prerijsku travu, a na mnogim iskrivljenim krstačama stajala su poluisprana imena, imena koja živi u pokrajini više nisu nosili. Visokom travom bio je pokriven i poslednji ostatak mnogoljudih porodica.

Danas je trebalo ponovo da se iskopa raka. Ime Freda Genana urezaće se u drvo. Od te porodice preostala je još samo jedna devojka.

Suzan Genan

Kon Alerd se još mogao da seti dana kada je doseljenik iz Irske stigao u Pueblo. Stari je bio veoma vredan čovek i brzo je nešto stvorio.

No, tada je došao đavo i Džon Floving je stigao u grad. Prvih godina sedeo je u kockarnicama i igrao karte. Svi su ga smatrali varalicom, ali niko nije mogao da dokaže da vara. Niko nije ni hteo da se ustremkuje na ovog mršavog, malog čoveka. Flovingov uspon bio je munjevit. Prvo je kupio veliki pašnjak na reci. Svi su se iza leđa smejali kockaru, koji je izgleda hteo da postane rančer. Međutim, taj osmeh im je uskoro brzo zamro na usnama. „River-ranč”, kako je Floving nazvao svoje imanje, postalo je ubrzo najveće u pokrajini. Varalica je kupovao pašnjak za pašnjakom. Svi poslovi oko kupoprodaje zemlje nisu uvek bili jasni i čisti. Bilo je tu i krađe goveda i naprasne smrti malih rančera i neočekivanih požara na imanjima, svačega. Tek, Floving je uvećavao svoje imanje kupujući zemlju u bescenje.

Teksašanin Džon Floving je umeo veoma vešto da okupi grupu kaubojaja, najmi ih i prodobije, grupu kojoj su se svi sklanjali s puta. Najozloglašeniji u pokrajini bio je Flovingov nadzornik. Viko Murat bio je Meksikanac, čovek koji je podjednako vešto rukovao i nožem i koltom. Stari Kon Alerd je neobuzdanom nadzorniku „River-ranča” pre nekoliko godina zabranio pristup u njegov lokal. Bilo je to posle nekog puškaranja, kada su Genanovog kaubojaja izneli iz lokala sa nogama napred Viko Murat nije napustio salun. Nadzornikov podrugljiv

smeh i danas odjekuje. krčmaru u ušima. Šta se posle toga dogodilo bolje je i ne pominjati. Alerd se toga nerado seća. Kauboji bogatog rančera su mu ceo lokal demolirali.

Od toga dana Kon Alerd nije više obraćao pažnju na čarke do kojih je dolazilo van njegovih lokala. Zbog toga i ovog jutra nije izašao na ulicu kada je pucanj odjeknuo. Neka se samo poubijaju, šta ga se tiče.

Džon Holidej je ušao u salun i spustio svoju crnu torbu na šank.

Alerd podiže pogled.

— Šta mogu za vas da učinim, mister?

— Molim jedan brendi, doručak, kupanje i sobu. Holidej izvuče iz džepa dugu cigaretu, kresnu palidrvce i odbi oblak velikog duvan-skog dima.

— Redosled vam nije loš — osmehnu se krčmar. No što je duže posmatrao novoprispelog gosta dobro raspoloženje ga je napuštalo.

Kakvo ledeno lice poluzaklonjeno šeširom? Hladno i glatko, a oči kao dva smrznuta planinska jezera.

Alerd skide sa police flašu i čašu i spusti ih na šank pred gosta.

— Izvolite, poslužite se sami.

Holidej uze čašu, izvadi zapušač i natoči.

Krčmar je posmatrao stranca ispod poluspuštenih kapaka.

— Hoćete li duže da ostajete, mister — upitao je posle izvesnog vremena.

Džordžijanac je okretao zamišljeno čašu u ruci.

— Možda.

Kon Alerd izvuče ispod šanka ve-

liku crnu knjigu, otvori je i stavi pred gosta.

— Hoćete li da se upišete, mister?

Bivši lekar iz Bostona uze olovku vezanu kanapom za knjigu i ispisa svojim ostrim, uglastim, ispisanim rukopisom:

„Džon H. Holidej”

Alerd je već hteo da zatvori knjigu gostiju, kada pročitao upisano ime. Mičući usnama, ponovio je upisano ime i iznenada podigao glavu. Nabrao je prosede obrve i žmirnuo.

— Holidej? — upitao je.

— Da, Džon Holidej — uzvрати Džordžijanac gorko.

— Ne valjda kockar Holidej, rev...

Krčmar prekide u pola reci.

— Revolveraš Holidej — dopuni ga nekadašnji lekar. — Šta je sa mojim doručkom?

— Vaš doručak — promuća Alerd odbojno. — Ah, da, naravno, idem da javim u kuhinju i odmah se vraćam. Odmerio je još jednom svoga gosta, a onda jurnuo kroz mala pomoćna vrata iza šanka.

Kon Alerd je formalno proleteo kroz kuhinju. Stara debeljuškasta žena za štednjakom se iznenadi videvši svoga gazdu kako hita.

— Jedan doručak! — rekao je ženi i napustio kuhinju kroz sporedna vrata.

Stara žena je začuđeno odmahivala glavom. Takvog ga još nikada nije videla, i ako već četrnaest godina radi za njega, Mister Alerd je uvek bio miran i uravnotežen. Tako se ponašao mirno, pribrano i kada su njen muž i sin zauvek ostali u planinama. Bili su tragači za zla-

tom. Našli su ih mrtve u planinama San Huan. Neko ih je ubio. Ostala je sama i bez sredstava. Za malo je oduzela sebi život, da je Alerd nije pomogao ponudivši joj posao u svojoj kuhinji. Od tada radi za nje-ga i zadovoljna je svojim poslom.

Kon Alerd je trčao koliko mu je to njegovo debelo telo dozvoljavalo prema šerifovoj kancelariji. Vrata su bila otvorena. Krčmar je zastao na pragu kao ukopan. Video je šerifa i starog lekara kako stoje kraj mrtvaca na pisaćem stolu.

Alerd ga je odmah prepoznao i uzviknuo užasnut:

— Pa to nije moguće! Fred! Prokleta svinjarija! Sirota devojka. Zna li bar ko je to učinio?

I šerif i lekar su nemo odmahivali glavama. Naravno obojica su mislili na Flovinga, ali nisu ništa govorila.

Tog trenutka krčmaru kao munja jedna misao prolete kroz glavu. Izrekao je glasno:

— Dok Holidej!

Dva starca su ponovo odmahivala glavom.

— Ne, to nije on učinio — rekao je šerif, mada ne preterano uverljivo.

— Vi valjda znate da je on u gradu? — upitao je Alerd.

Lekar pokaza na ubijenog mladića.

— Holidej ga je ovamo doneo.

— Dakle, ipak — zaključio Alerd.

— Ne, on to nije mogao učiniti — uveravao ga je lekar.

— Zar bi prvo izvadio mladiću metak iz tela da bi ga onda ubio?

Da bi uverio zabrinutog Alerda, ispričao mu je sve što zna. Ovaj je

mirno slušao, a onda obrisao vlažne dlanove o dugu belu kećelju.

— Uzeo je kod mene sobu, što mi uopšte ne odgovara — saopštio je zabrinuto. — Bar kada bih mogao da znam šta traži ovde u gradu. Šta hoće.

— A šta bi mogao? — uzvрати šerif. — Hoće da se kocka, a onda odjaši dalje, kao i u svim gradovima, uostalom.

— Da se kocka, puca a onda odjaši dalje — ponovi Kon Alerd uz uzdah. — Hvala vam lepo. Pobrinite se, molim vas, da se što pre odavde izgubite. Koliko je meni poznato, iz drugih gradova su ga proterali.

Šerif prođe prstima kroz kosu. Imao je neodoljivu želju da skine zvezdu sa grudi i spusti je na sto kraj ubijenog mladića.

Sve ove mnoge i teške godine su ga umorile i učinile bezvoljnim. Vrli građani Puebla su onog pod-muklog Milera izabrali za pomoć-nika, pa eto im ga sada neka ga postave i za šerifa.

Kon Alerd kao da mu je čitao misli.

— Holidej je tvrdio da je vaš pomoćnik ustreljio Genana — rekao je i konačno prestao da briše ruke o kećelju.

— Nije Holidej ništa tvrdio — objašnjavao je šerif. — Samo je rekao da je jedan jahač pobegao na crnom konju, pošto se pucanj razlegao jednu milju od grada.

— Jahač na crnom ždrepcu — rekao je Alerd zamišljeno. — Ovde u gradu ima nekolicina ljudi koji imaju takvog konja.

— Upravo sam to objašnjavao doktoru Kroftu — rekao je Braun. — No, treba nešto dodati: Miler

tvrdi da je video Holideja kako je pucao na mladog Genana.

— Dakle, obojica su bila na mestu gde se ubistvo odigralo. Kome od njih dvojici verujete? — raspitivao se krčmar oprezno.

— Nijednom, inače ne bih pustio Holideja da ide.

— Nijednom, dakle? Pa da, tako uvek biva — gundao je Alerd idući prema vratima. Zastao je na pragu, okrenuo se i pogledao ubijenog. — Kao i uvek ubogi đavoli bivaju ustreljeni, a ubice nema.

Rekavši to, izašao je napolje. Sada, međutim, nije trčao. Lagano je tabanao prašnjavom ulicom prema svojoj kući.

Ušao je u lokal na prednja vrata. Oskudna svetlost dopirala je kroz prozorčić. Dok Holidej je još uvek stajao za šankom, a flaša sa brendijem je bila svedena na jednu trećinu. Kada je čuo da se vrata otvaraju, okrenuo je lagano glavu.

Šta veli šerif?

Krčmar prođe bez reči pored njege i otvori mala vrata prema kuhinji i doviknu mrzovoljno:

— Doručak, Meri!

Starica unese na malom drvenom poslužavniku lonče kafe, beli hleb, buter i pečenu slaninu. Spustila je doručak na sto blizu šanka.

— Da li vam odgovara? — upitala je stranca.

— Divno, madam — uzvratio je Holidej. — Kao kod kuće. Evo uzmite ovo za vas. Izvadio je iz pojasu pola dolara i pružio starici.

— Hvala — rekla je radosno — ali to nije potrebno.

Spustila je novac u džep kecelje i vratila se u kuhinju.

Holidej je mirno jeo. Za to vreme ga je Alerd namrgodeno posmatrao iza šanka. Natočio je sebi veliku čašu viskija i u dahu je iskapio. To je do sad učinio još samo jedan jedini put u životu, onda kada mu je momak sa „River” ranča demolirao salun. Onda kao i danas imao je neki neprijatan pritisak u želucu.

Ne razmišljajući, natočio je i drugu čašu. U ono vreme to nije učinio. Odlučno je ispio viski, keceljom obrisao usne i izašao iza šanka. Zastao je tik ispred Holidejevog stola.

— Jeste li vi ustrelili mladog Genana? — upitao je lagano i otegnuto.

Džordžijanac spusti nož i viljušku pažljivo na tanjir, a onda podiže glavu i pogleda Alerda pravo u oči.

Posmatrao je krčmara sve dotle dok ovaj nije spustio zbunjeno pogled prema podu.

Holidej pripali cigaretu, odbi nekoliko dimova, pa tek onda reče:

— Zar vi ozbiljno mislite da bih vam ja rekao, mislim odgovorio potvrdno da sam ga ustrelio?

Krčmar nije odustajao.

— Jeste li se sukobili sa njim?

— Tog mladića nikada ranije nisam video. Bio je teško ranjen kada sam ga našao. Nego, šta je sa mojom sobom?

Alerd nije bio baš oduševljen da ovom čoveku iznajmi sobu.

— Kod mene ne možete dobiti sobu. Kuća mi je puna.

— Ala to brzo ide! — Uzano lice Holideja postalo je mračno. — Možda ćete ipak razmisliti. Odvešću konja u konjušnicu pa ću se vratiti.

Ustao je, potpeticom vratio sto-

licu nazad i navukao šešir dublje na čelo, a onda se uputio izlazu. Zastao je još jednom na pomičnim vratima. Otkopčao je crni kaput i gurnuo napred futrole s teškim revolverima, jer su kliznule dok je sedeo.

— Do viđenja, mister — rekao je jasnim glasom i izašao.

Alerd procedi kroz žube žestoku psovku.

Vrata su se lagano zatvorila za neugodnim čovekom u crnom odelu.

*
* *

U koralu je rlikao bik. Kauboj je besno psovao, jer ga je životinja zalepila za ogradu. Miris dima mešao se sa prodornim mirisom spaljene dlake. Oblak prašina lebdeo je nad koralom.

Na „River” ranču su upravo žigosali jednogodišnja goveda.

Viko Murat je sedeo na gornjoj prečki ograde. Navukao je šešir do samih obrva i kao da nije osećao prašinu i prodoran smrad.

Nacornik Murat je bio pravi div od čoveka, krupnih kostiju i pleća. Ispod izbledeog šešira videli su mu se pramenovi kao ugallj crne kose. Tamnoputi Meksikanac je imao prodorne, crne oči i tvrdo, surovo lice. Uglasta brada bila mu je izbačena napred, a nos tanak i povijen kao u ptice grabljivice. Nosio je kockastu košulju i farmerice i čizme visokih sara sa džinovskim mamuzama. Na opasaču mu je visio revolver kolibra 44, duge cevi. Futrola mu je visila nisko nad bedrom. Muratovom oštrom oku nije

promakla ni najmanja sitnica u koralu.

— Bero, pazi! — doviknuo je jednom malom kauboju koji se odmarao leđima oslonjen o ogradu.

Mladić podiže glavu i skoči u stranu. Nije primetio mladog bika koji mu se približavao s boka.

U kaubojskom životu napisano je bezbroj knjiga, o njihovom romantičnom bitisanju i logorovanju kraj logorske vatre. U tim knjigama pominjane su meľanholične pesme koje se pevaju uz gitaru. A u stvari nikada nije postojao kauboj koji je krenuo na put noseći preko sedla gitaru. Život goniča bio je sve drugo samo ne romantičan. Ovi ljudi bez doma, imanja i porodice obavljali su težak, mućan posao. Sedeli su često i po četrnaest sati u sedlu, jahali kroz prašinu po žegi i ledenoj kiši za ciglo trideset dolara mesećno. Ruke su im bile žuljevite, a lica gruba i izbrazdana. Kada bi uveće sjahali sa šedla jedva su pokretali ukoćene noge.

— Hajde na posao, Bero — naredio je nadzornik kauboju. — Ovo moramo još danas završiti.

U tom trenutku iz ranćerskog dvorišta se začu oštar zvižduk.

Murat pogleda prema kući.

Sem, Crnac kuvar, stajao je na kapiji i rukom mu davao znak. Bio je to stari, oslobođeni rob, sede kose, širokog lica i debelih usana. Nosio je preko cele godine isto odećlo: kao lan žutu košulju i prugaste plavobećle pantalone. Za cipele nije hteo ni da ćuje. Ništa mu nije smetalo što je predmet kaubojskih šalla, pa ćak i meta njihovih surovih igrarija. Na njegovom dobroćudnom licu lebdeć je uvek srdaćan osmećh.

Murat kliznu sa ograde i ukočnim koracima se uputi prema kapiji.

Sunce je bacalo duge senke tako da je džinovski nadzornik sa „River” ranča delovao još veći.

— Šta je „Crnjo”? — upitao je Murat, stigavši do kuvara.

Sem pokaza rukom preko ramena u pravcu rančerske kuće.

— Gazda hoće da govori s tobom.

Dobročudni Crnac je hteo da se okrene i vrati u kuhinju. No pre nego što je zakoračio, dobi snažan udarac u leđa i pade na zemlju. Lagano je ustao i trljao bolno mesto. Razrogačio je oči od iznenađenja.

— Ako još jednom budeš imao nešto da mi kažeš, izvoli doći do mene — breкнуo se Murat. — To psu možeš da zviždiš, a ne belom kauboju.

— Ali jelo! Ni sada mu ljubazan osmeh nije sišao sa usana. — Podne je, pasulj će mi izgoreti.

— Zaveži! — breкну se nadzornik, gurnu kuvara u stranu i uputi se prema rančerskoj kući.

— Sa tim ćemo već izaći na kraj, Džone — objašnjavao je Murat nekoliko minuta kasnije pljeskajući dlanom o futrolu revolvera. — Da, i ja sam slušao o tom Doku Holideju. Najverovatnije su to grozna preterivanja. Što se mene tiče, ja sam do sada sa svim takozvanim revolverašima izlazio na kraj. Važno je samo odmah ga ščepati kako treba. Taj se nije rodio koji je sa Vikom Muratom uspeo da sredi stvari. Videćemo, uostalom, da li baš tako dobro rukuje koltom kao sa svojim lekarskim draguljima.

— Povedi sobom najbolje ljude, naredio je rančer. Kao što sam rekao, prvo srediti stvar sa Milerom. On je zreo za sređivanje. Nije nam više potreban. No, vodi računa da učiniš onako kako sam ti kazao: treba da izgleda kao da je Holidej to uradio.

Murat se cinički osmehnu.

— Neće mi teško pasti. Zašto taj revolveraš, u stvari, mora da iščezne?

— Imam vraški rđavo predosećanje, Viko — uzvratio je rančer. — Možda su ga oni pozvali u grad. U svakom slučaju je bolje ako ga se tako oslobodimo.

— Hm, ti to moraš najbolje znati. Šta je, uostalom, sa Genanovima?

— To može da čeka. Prvo sredi ovo ja ću kasnije u grad. Videćemo se još.

— U redu.

Nadzornik dodirnu sa dva prsta obod šešira i izađe.

Kada su se teška vrata za njim zatvorila, na Flovingovim usnama zaigra zaog osmeh.

— I ti si zreo, burazeru, ali ću tebe sam srediti!

*
* *

Džordžijanac se uputio najbližoj konjušnici vodeći svoju sivu kobilu. Kada je stupio u prostrano dvorište, jedan čovek prestade da vilom baca seno i radoznalo odmeri stranca.

Džilu Riponu je sinulo ko je čovek pred njim. Ceo grad je uostalom to već znao.

SVAKE SUBOTE VAJAT ERP

★
**AVANTURE
 LEGENDARNOG
 ŠERIFA
 VAJAT ERPA**
 ★

Još u toku jutra kao šumski požar, novost se širila od kuće do kuće:

Dok Holidej je u Pueblu!

U međuvremenu je kovač navratio kod svoga prijatelja Džila Ripona, vlasnika konjušnice i ispričao mu šta se dogodilo.

Ripon je prestao sa poslom i nervozno žmirkao. Knedla mu je zastala u grlu.

Prokletstvo, zar je baš kod mene morao da dođe? U gradu postoje još dve konjušnice!

Ne bi se moglo reći da je Džil Ripon bio plašljiv čovek. Naprotiv, bivalo je ljudi koji nisu hteli da plate za smeštaj svojih konja, no pošto su se bliže upoznali sa Riponovim teškim pesnicama, tih problema više nije bilo.

Sa strancem koji je upravo stajao na kapiji bilo je drugačije. Nije to samo bio glas, koji se o njemu širio, nego i oči koje su naterale Ripona da guta pljuvačku. Znao je, osim toga, da je gradski savet odlučio da ga svi gde se pojavi odbiju i ne učine mu nikakvu uslugu.

Holidej je prišao velikom ambarru i punim plućima udisao miris sena. I njegov konj je širio nozdrve, zatežući uzde.

— Lepo, sveže seno — rekao je Holidej.

— Ali ne za vašeg konja, mister — uzvрати Ripon otsečno i nastavi posao.

Džordžijanac pogleda široka leđa vlasnika konjušnice, a onda povuče konja i blago ga pomilova po grivi. Niko sada nije mogao da vidi oči ovog usamljenog čoveka, niti mogao da zna koliko beznadežnosti

ima u ovom pokretu. Poveo je konna nazad na ulicu.

— Hajde, sivko — rekao je tiho životinji. — Izabrala si veoma lošeg gospodara.

Verna životinja tiho zarza i nastavi strpljivo da hoda za Džordžijancem.

Prolazeći pored šerifske kancelarije, video je kako ubijenog mladića polažu na mala kola. Nekolicina ljudi je još uvek stajala ispred kuće i mračno ga odmeravala.

Glas da je on ustrelio mladog Genana, se svuda proširio. Bez obzira na sve okolnosti, ništa više nije moglo da izmeni uverenje ljudi.

Džordžijanac je išao dalje. Iza leđa je čuo kotrljanje točkova, ali se nije osvrnuo. Razmišljao je o tome da nije možda ipak bolje da napusti ovaj prokleti grad. Kola su ga stigla. Čuo je da mu se neko obraća.

— Hteo sam da razgovaram s vama, pre nego što ovog nesrećnog mladića, odvezu na ranč.

To je govorio stari lekar iz Puebla.

— Znam šta hoćete da mi kažete — uzvratio je hladno Džordžijanac i nastavio.

Kroft je terao kola, pokušavajući da održi tempo s njim.

Okupljeni ljudi su gledali za njima nesvesno su hodali sporije i opreznije i govorili tiše od kako je Holidej bio u gradu.

Kroft nije odustajao. Navukao je stari šešir dublje na čelo da zakloni lice od sunca.

— Zar nećete da me otpratite komad puta kolega? — upitao je ljubazno.

Holidej se gorko nasmeja.

— Kolega?

**SVAKE
DRUGE
SREDE**

★
★ VESTERN HIT ★
SREBRNA ZVEZDA

★
**NAJLEPŠE
STO JE
NAPISANO
O
DIVLJEM ZAPADU**

— Vi ste bili veoma dobar lekar, Džone Holidej. Ja sam to saznao od jednog čoveka koji je živeo u Bostonu.

Džordžijanac samo odmahnu rukom i povede sivu kobilu prema Alerdovom salunu.

Debeli krčmar je stajao ispred lokala. Premetao je cigaretu s kraja na kraj usana i nervozno se češao iza uha, videći da Holidej ide prema njemu.

Sa kola se opet čuo Kroftov glas:

— Holidej, možda bi Suzan Genan želela da sazna kako je njen brat umro.

Džordžijanac na trenutak zastade.

— To joj možete i vi ispričati.

— Ali on je umro na vašem sedlu.

— Vi, dakle, ne verujete da ga je moj metak ubio?

— Ja to znam — uzvratilo je doktor Kroft ubedljivo.

Ispred saluna je stajala grupa ljudi. Govorili su gotovo šapatom. Jedan među njima uzviknu nestrpljivo, tako da se moglo čuti nadalje.

— Trebalo bi ga oterati kao šugavog psa!

Dok Holidej ga pogleda. To je rekao mršav, visok momak u izbledelom sivom odelu. Delovao je žalosno. U prvom redu zbog lica unakaženom ožiljcima od boginja. Kada je osetio Holidejev pogled, pokušao je da se osmehne, ali bez uspeha. Brže bolje se okrenuo i šmugnuo u salon.

Da nije bilo toga rošavog mladića Endije Kena, pijanice i dangube, možda bi Dok Holidej ipak toga dana zauvek napustio Pueblo.

Međutim, one dve reči „šugavi pas” gorele su u svesti kao vatra. Mogao ga je naravno izazvati na dvoboj, čak je za trenutak to i nameravao, ali videvši njegovo unakaženo lice odmah je odustao.

Do puškaranja je dolazilo samo onda kada je Doku Holideju bio ugrožen život. Uvek se branio. Sada je prebacio uzde i vinuo se u sedlo.

— Ja ću vas pratiti doktore — rekao je kratko starom lekaru.

— U redu — uzvratilo je Kroft i potera konja.

Napustili su grad. I poslednje kuće nestale su iza brežuljaka. Put ih je vodio na Zapad. Daleki stenoviti vrhovi Roki planina kao da su plovili u ružičastoj magli. Kroz visoku bukovu travu duvao je topao i suv vetar.

Dugo su ćutali, stari čovek na kolima i mladi kraj njega u sedlu.

Tek kada su prešli preko potoka, doktor Kroft prekide ćutanje.

— Ovde je granica „G” ranča.

Holidej nije odgovorio. Poluzatvorenih očiju posmatrao je prašnjavi put.

— Vraški težak i neprijatan put — mrmljao je stari lekar.

— Zašto niste poslali nekog drugog da to obavi?

Stari lekar duboko udahnu vazduh punim plućima.

— Sve sam ih poznavao. Evo ovog momka, pri tom je pakoza preko ramena na dno malih kola gde je ležao ubijeni, vidite ga, ovog jadnika. Njemu sam čak pomogao da dođe na ovaj naš prokleti svet.

— A, tako — bilo je jedino što je proslovio Džordžijanac.

— Bili su to hrabri ljudi, trojica

Genanovih. Prilježni na poslu i časni.

Tako je Holidej saznao tužnu istoriju rančerske porodice poreklom iz Irske. Saznao je isto tako kakav je Floving i šta o njemu u pokrajini misle.

Sada je znao dovoljno.

Kada je stari završio priču, zavladao je ponovo muk.

Predeo je sada postojao brdovit. Išli su u susret sivim planinama čiji su oštri vrhovi hrlili prema nebu. Ševa prhnu iz visoke prerijske trave i polete pravo kao strela put nebeskog plavetnila nad Koloradom. Pevušila je veselu pesmicu života, ne obazirući se na mladog ubijenog čoveka na kolima.

Topot konjskih kopita prigušivao je debeli sloj prašine na putu.

Stari lekar ponovo prekide ćutanje.

— Šta vas je zapravo nagnalo na ovaj put, Holidej?

— Ljudi, kao što ste vi, mister Kroft.

Lekar zbunjeno huknu.

— U redu, možda nećete da odgovorite. Uostalom, možda ne bih ni ja.

Holidej se zavalj u sedlo i zamišljeno osmotri svoga saputnika.

— Vi hoćete da mi savetujete da napustim grad, zar ne?

— Pun pogodak, mister Holidej!

— Zbog čega mi to savetujete? Ja, u stvari, znam odgovor ali bih hteo da ga čujem od vas.

Kroft skide šešir i obrisao nadlanicom ožnojeno čelo.

— U mom slučaju to neće biti uobičajeni odgovor, Holidej. Meni je sasvim svedjedno da li će se sa-

luni isprazniti zbog toga što vi tako igrate poker. Isto tako mi je svedjedno hoće li se u Pueblu sakupiti nekoliko lupeža više zato što ste vi tu.

— A šta vam onda to nije svedjedno?

— Vi ne poznajete Džona Flovinga.

— A šta ja uopšte imam sa njim?

— Pa vi ste bili poslednji koji je razgovarao sa Fredom Genanom.

— Da.

— To je sasvim dovoljno.

Kockar podiže visoko levu obrvu.

— Recite mi, Kroft, ima li u Pueblu ljudi koji se ne boje Flovinga?

— Svakako — uzvрати starac i žmirnu, zaslepljen suncem. — Puno ih je groblje.

Holidej je namršteno gledao ispred sebe.

— Ja sam vas upozorio — zaključio je stari lekar mudro. — Vaša je stvar hoćete li obratiti pažnju na moju opomenu.

— Svakako.

Onda je ponovo zavladao tajac. Približavali su se Genan ranču. U daljini su mogli da vide ogradu, kojoj kao da nije bilo kraja. Na drvenom stubu bila je pričvršćena velika tabla. Pisalo je:

„Genan-ranč goveda”. Iznad table bio je pričvršćen par rogova longhorn rase.

— Odmah ćemo stići — rekao je Kroft i otresao prašinu s kaputa.

Pred njim se nalazio proplanak obasjan suncem. Na vrhu tog proplanaka bila je velika, belo obojena kuća. Sa mesta gde je sazidana pružao se vidik.

Doktor Kroft je zaustavio kola is-

pred kapije i sumorno gledao lepu zgradu.

— To je delo trojice hrabrih i prilježnih Iraca. Sada će sve propasti. Prokleta svinjarija! Devojka ne može sama da vodi ranč.

Holidej je vrhom čizme, ne silazeći iz sedla, podigao drvenu rezu i gurnuo kapiju.

— Treba da nađe sebi muža — rekao je mirno.

— Taj bi, samo mesec dana kasnije već ležao na mesnom groblju. Ne u to niko neće da zagriže i ako je devojka pravi anđeo.

Prostrano dvorište je bilo čisto, ali je na neki način delovalo napušteno.

Ispred kaubojske kuće sedeo je stari kauboj i krpio sedlo. Jedno svinjče zarilo je njušku u baricu nedaleko od bunara. Stara kola nalazila su se na sred dvorišta.

Iz korala se čulo rzanje kobile. Griva joj se zaplela o trošne grede ograde.

Holidej priđe i oslobodi životinju.

Stari kauboj za trenutak podiže oči, pljunu u prašinu i nastavi da krpiti sedlo.

Doktor Kroft je poterao konja do verande, onda je sišao s kola i vezao konja za prečku.

Holidej ga je stigao, ali nije sjahao.

— Ovde izgleda prilično tužno.

— Trebalo je da ovaj ranč ranije vidite. Najlepši posed u celoj pokrajini. Međutim, sada niko više neće da radi za Genanove. Krdo im je malo, jer su morali da ga prodaju. Što se pašnjaka tiče, nisu prodali ni pedelj.

Iz kuće se čulo škripanje brava.

— Šta je tu je — rekao je stari lekar tiho i umornim koracima se popeo na verandu.

— Doktor Kroft! — zaorio se zvonak ženski glas. — Baš lepo što ste nas posetili. Zar niste videli Freda? Krenuo je u grad.

Pogled joj je skrenuo prema Holideju, koji je stajao kraj starog lekara. Kada je videla njegovo ledeno, ukočeno lice osmeh joj je zamro na usnama. Osećala je da ovaj čovek donosi u njenu kuću nešto užasno. Nije mogla da odvoji pogled od njega. Kao iz daljine čula je Kroftov glas:

— To je jedan moj kolega, Suzan, Dok Holidej.

Bila je vitka, lepo građena devojka tamne kose, tamnih očiju i ovalnog lepog lica. Oko sočnih rumenih usana nazirala se nešto kao bora, odraz gorčine koji nipošto nije odgovarao izgledu ove mlade devojke.

Holidej je skinuo šešir.

— Helo, gospođice.

— Helo Dok — uzvratila je muklo, zbunjena ozbiljnim strancevim licem.

— Zar nećete da uđete? — upitala je, učinivši bespomoćan pokret rukom u pravcu vrata.

Kroft joj je prišao i spustio svoje uvele ruke na uzana ramena.

— Moraš sada da budeš veoma hrabra, Suzan.

Ove reči jedva su izlazile iz usta starog čoveka. Glas mu je bio šupalj i stran.

U tamnim očima Suzane Genan se ogledao strah.

— To ste mi već dva puta rekli. — Onda joj je pogled kliznuo prema kolima. Šatorsko platno, kojim

je madi Genan bio pokriven, dozvoljavao je ipak da se naziru obrisi čoveka koji pod njim leži. Vetar je podigao jedan kraj platna, tako da se videla jedna čizma. Vrh je pokazivao na gore.

Suzan Genan očajnički kriknu. Kroft se okrenuo. U njegovim starim očima videle su se suze.

Dok Holidej je kao odsutno gledao i dalje u devojk. Izraz lica mu je bio gorak, a stisnute usne gotovo pobebele.

Stari kauboj je čuvši Suzanin krik ustao. Pošao je prema verandi hramajući.

Suzan se gotovo gušila. Obema rukama držala se za vrat. Onda se naglo sjurila niz stepenice verande prema kolima. Zastala je, a onda beskraino lagano rukom, polako povlačila platno.

Klonula je na kolena kao povučena nevidljivom rukom i žestoko udarila glavom u ivicu kola. Udarila je čelom. Ramena su joj se samo trгла, ali nije pustila ni glas.

U dvorištu ranča zavladała je tišina.

Grobna tišina!

Stari kauboj je prišao s druge strane kola i trljao zapuštenu bradu.

— Ovo je bio poslednji — promrsio je jedva razumljivo, okrenuo se i hramajući vratio do kaubojske kuće.

Holidejev pogled bio je sada uperen prema koralu i kobili koja je sada veselo trčkarala. Izvukao je dugu cigaretu iz džepa i stavio je u zube. No, kada mu je pogled skrenuo prema devojci na kolenima, izvadio je cigaretu iz usta, bacio na zemlju i nagazio je čizmom.

— Ja ću da jašim dalje — došapnuo je Kroftu.

Starac ga je pogledao očima zamagljenim od suza, a onda slegao ramenima.

Iz pravca kola se začu glas Suzan Genan:

— Bili ste tamo kada je izdahnuo?

Dvojica kolega se iznenađeno pogledaše.

— Mister Holidej, preklinjem vas, recite mi ko ga je ubio. — Glas joj je zvučao kao slomljeno staklo. Ustala je, okrenula se pogled joj je goreo kao u groznici. — Ko ga je ubio?

— U gradu tvrde da sam to ja učinio — suvo je uzvratilo kockar.

— To je besmislica! — umeša se Kroft.

— Ne, vi niste — rekla je devojka odlučno, ne skidajući pogled sa Holidejevog lica.

— Otkud biste vi to mogli da znate?

— Znam. Tako ubica ne izgleda.

I Holidej nije skidao pogled sa Suzan. Za trenutak kao da se leđ u njegovim očima istopio.

— Bio je još živ kada sam ga našao. Izvadio sam mu metak iz grudi. Pomenao je Flovinga. Hteo da ga donesem u grad, ali usput ga je iz zasede pogodio metak u srce.

— Floving — šaputala je devojka muklo i gledala prema istoku, gde se u daljini iza brežuljaka, nalazio River-ranč.

— Ja znam čoveka koji ga je ustrelilo — dodao je Džordžijanac.

— Recite mi ko je to bio — molila je, užarena pogleda.

— Ne — uzvratilo je Holidej odsečno.

Devojka se zbunila.

— Kako to mislite, ne shvatam vas?

Doktor Kroft je razočarano klimao glavom.

— Vi to ne možete da dokažete, Holidej.

— Ja ću to dokazati.

— Setite se mojih reči, čoveče. Sa Džonom Flovingom nećete izaći na kraj. Njemu pripada zemlja, pola grada i u svojoj službi ima veliki broj ljudi koji vešto rukuju koltom. Nasuprot njima stojite vi — sami.

Holidej upravi pogled u izborano lice starog lekara, a onda rukom pokaza na Suzan.

— I ona je sama.

Doktor Kroft se ujede za usnu. Posramljeno je oborio glavu i rekao umornim glasom:

— U pravu ste, moramo da se stidimo. U Pueblu više nema ljudi. To mi je od jutros jasno. Prvo su hteli da vas obese, a onda su svi vitezovi uvukli glavu kao pretučeni psi. Mi u Pueblu doista više nemamo srži u kostima. Vi, Holidej, vi ste od grubog kamena isklesani...

Sunce je, kao usijana purpurna lopta bacalo znake u leđa usamljenog jahača koji je grabio prema planinama. Popodnevni povetarac povijao je osušenu travu. Kao komad izgorelog papira na vedrom nebu, lepršao je jastreb, vrebajući žrtvu. Holidej je usporio tempo. Kožno

sedlo je škripalo, a vetar lelujavao grivu sive kobile.

Senka usamljenog jahača bivala je sve duža. Ubrzo je sunce zašlo za zapad i predeo postao sumoran.

Kada je Džordžijanac stigao u grad, mrak se već sasvim spustio. Žučkasta svetlost petrolejki probijala je kroz prozorska okna, stvarajući neodređene svetle kvadrate na prašini. Iz saluna se čula muzika i žagor. Negde je lajao pas, drugi mu se odazivao zavijajući. Sve je to delovalo po malo jezivo u gradu utonulom u mrak.

Konji su stajali oborenih glava, vezanih za prečke i čekali svoje jahače. Često su tako stajali do zore.

Na prvom spratu „Koral” saluna svi prozori su bili osvetljeni. Ras kalašan ženski smeh prodirao je u noć. „Koral” salun je inače bio najozloglašenija krčma u Pueblu. Gotovo ni jedna noć nije prošla bez puškaranja.

„Koral” salun pripadao je bogatom rančeru Džou Flovingu!

Kraj saluna nalazila se prkosno postavljena kamena kuća sa kitnjasto ukrašenom fasadom. Bila je to rančerova kuća, ali je veoma retko u njoj boravio. U stvari, ova građevina predstavljala je spomenik njegove moći.

Holidej skoči u sedlo ispred šerifske kancelarije. Kroz prozor, zaštićen rešetkama, dopirala je svetlost.

Lice starog šerifa se zgrčilo videći kockara na vratima.

— Dakle, Kroft nije uspeo — promrsio je razočarano.

— Zar ste u to verovali? — upitao ga je Holidej hladno.

— Prokletstvo, ne! Ja u to nisam verovao, nego sam se samo nadao.

— Mnogo čemu se u životu nada, šerife.

— Ja više ne, Dok. Umoran sam kao islužena raga.

Džordžijanac pripali cigaretu. Ledima se naslonio na dovratnik i prekrstio noge.

— Pa vi imate pomoćnika.

Šerif podozrivo osmotri čoveka na vratima.

— Tako je, imam ga.

— Zašto on ne preuzme noćnu službu?

— Ko o tome vodi računa? — pro mrsi šerif.

— Gde je on? — postavio je Džordžijanac pitanje ostrim tonom.

— Sada mi je svega dosta, Dok. Ako nešto s njim hoćete, potražite ga sami. No, dao bih vam dobar savet...

— Hvala, znam ga unapred.

— Ne, ne znate ga, mister! — uzviknu šerif nestrpljivo. — Vi ste se jutros umešali nehotice u jednu stvar koja je vraški vruća. Floving je sada u gradu, on i polovina njegove momčadi, ako se ti lupeži mogu tako nazvati. Nešto se kuva, Dok. Suviše sam dugo u ovoj bednoj jazbini, a da mi se čula ne bi izoštrila. Spreman sam da se kladim i položim svoj stari kolt, a vi položite svoje fino odelo: kuva se nešto protiv vas.

— Zašto niste jutros uhapsili Džona Milera?

— Vi mislite da sam bio kukavica da to učinim, zar ne? Mister Holidej, ja se ne razmećem svojim uspesima, niti o tome hoću da govorim, ipak jedno ću vam reći! Bio

sam šerif u Pueblu dok u njemu još nije bilo Flovinga.

— Nisam tako mislio — uzvratio je Holidej pomirljivo. — Niste hteli da uhapsite Milera, samo zato što sam ja rekao da je ubica.

Šerif je nestrpljivo okretao točkić na lampi. Plamen se povećao i ispunio žutom svetlošću sumornu kancelariju.

Stari čuvar zakona posle izvesnog vremena nastavi:

— Nešto ću vam reći, Dok. Meni je važan čovek, a ne njegovo ime. Nisam uhapsio Milera iz prostog razloga što je nestao čim ste vi odjahali. Inače tog momka bih cedio kao limun. Istina, ja još uvek ne verujem da je on ubica, ali je u celu tu prljavu stvar umešan.

— On je — ponovi Džordžijanac.

— Možete li to da dokažete?

— Ne.

— I šta vas se sve to tiče?

— Video sam mladu ženu na ranču kada smo odvezli njenog ubijenog brata.

U šerifskoj kancelariji zavlada je tišina. Stari zidni sat tupo je otkucavao. Džordžijanac baci pogled na brojčanik, a onda izvadi srebnast sat iz prsluka.

— Vaš sat zaostaje. Tačno je deset.

U tom trenutku na ulici odjeknuše pucnji. Jedan revolver se oglasio dva puta.

Šerif lagano ustade sa stolice, stavi šešir na osedelu kosu i umornim pokretom pričvrsti opasač.

— Počelo je — rekao je muklim glasom.

Holidej je već bio napolju.

Pucnji mora da su odjeknuli u neposrednoj blizini kancelarije. Džor

džijanac je u jednom skoku bio na ulici. Za trenutak je zatvorio oči kako bi se navikao na mrak. Čuo se bat koraka iz ulice koja vodi prema reci, a onda opet tišina. Holidej otvori oči.

Šerif je stajao na osvetljenim vratima, oborenih ramena sa rukama u džepovima: starac!

Holidej uzdahnu, a onda poče da se šunja oko zgrade.

Tiho, gotovo jedva čujno čulo se ječanje iz malog korala iza kancelarije. Preskočio je ogradu, a onda mogao jasnije da razazna odakle ječanje dolazi. Znao je dobro to ječanje. Bio je to ropac i izdisaj čoveka na umoru. Prišao je zadnjem zidu kuće, pošto je ponovo preskočio ogradu i kresnuo palidrvce, ugledao je zgrčeno telo na zemlji. Sagnuo se i okrenuo čoveka na leđa.

Bio je to Džoni Miler!

Holidej kresnu još jedno palidrvce i spretnim prstima otvorio je Milerovu košulju. No uzalud, ovde više pomoći nije bilo. Oba metka pogodila su ga kraj samog srca.

Miler za trenutak otvori oči i vide nad sobom Holidejevo lice. Hteo je da se uspravi i uspeo je to za nekoliko santimetara a onda je leđima pljoštimice tresnuo o zemlju.

— Dakle; ipak ste me uhvatili, Dok — govorio je jedva razumljivo.

— Ja to nisam učinio — uzvratilo je Holidej muklo. — Govorite, čoveče, ko vas je ustrelio?

Nekadašnji lekar iz Bostona morao je gotovo da položi uho na Milerove usne da bi ga razumeo.

— Bio sam sam, znate i sami. Da sam vas jutros pogodio... No Floving i Viko će se pobrinuti za to...

Milerovo telo potrese snažan trzaj, a onda mu glava klonu u stranu.

Koliko ljudi je pomoćnik šerifa Džon Miler poneo na savesti nikada se nije saznalo. U svakom slučaju, sada je u Pueblu bio jedan ubica manje.

I ako ništa od smrtnika ni je saznao, Holideju je bilo jasno ko je ustrelio Milera.

Bila je to stara pesma, ispevana usijanim olovom iz zadimljenog kolta. Džon Miler je odslužio svoje, a znao je previše. Mrtva usta ne govore.

Odjednom ulicom „River” odjeknu žamor. Glasovi su odjekivali kroz noć.

— Šerife, ovde je jedan čovek ubijen.

Uskoro bljesnu buktinja i osvetli žućkastocrvenom svetlošću zadnji zid šerifske kancelarije i koral.

Holidej ustade sa zemlje i otrese prašinu s kolena, a onda se lagano uputi prema ogradi korala.

Na ulici su stajala četiri čoveka i vikala iz sveg glasa.

— On je ubio pomoćnika šerifa!

Bili su to kauboji oštarih crta, pokriveni debelim slojem prašine. Naravno, nadzornik Viko Murat, krivonogi Bero i još dvojica goniča sa Floving ranča.

Dok Holidej se pope na ogradu i ostade da sedi na gornjoj prečki dok su mu noge visile.

Kauboji su ćutali. Odjednom su se osećali nesigurnim.

— Lepa igra, momci — obratio im se Džordžijanac. — No cenim da igrate protiv banke. Karte su markirane.

Goniči nisu znali šta da kažu na

ove reči. Nisu ovako zamišljali Do-ka Holideja. Pretpostavljali su da je jednostavniji sličan divljim revolverašima koje su do sada sretali.

Nadzornik je smatrao da ipak nešto treba reći.

— Videli smo. Vi ste ubili pomoćnika šerifa.

— Tako, dakle, ja sam ga ubio? Kako ste to videli, kada je užasno mračno!

Nadzornik ljutito otpljunu. Tog nacifranog stranca bi najradije skinuo metkom sa ograde korala, međutim, njegov gazda je dao drugačiji nalog.

— Hajde, Bero, idi zovi šerifa. Onaj naš viski preko će se ugrijati.

— Ja sam ovde — čuo se šerifov glas s druge strane korala. — Šta se dogodilo?

Nadzornik upravi kažiprst na Holideja.

— On je ustrelio Milera. Brzo ga strpajte iza katanca, inače ćemo ga mi obesiti.

— Znači, on je ustrelio Milera? Vidi, molim te! Jeste li očevici?

— Da, upravo smo dolazili s reke.

— S reke? Šta ste tamo radili?

— Ne pitaj mnogo, stari. Kupali smo se.

Stari šerif se grohotom nasmeja.

— Kupali usred noći? Slučajno ste imali kod sebe i baklju, a preko u salunu će vam se viski ugrijati. Nego, Murat, šta kažete na to što sam ja još pre deset minuta provirio u „Koral” salun? Vi ste imali u rukama poluispijenu flašu viskija, a Bero se tiskao sa jednom ričokosom devojkom ispred muzičkog automata.

U nadzornikovim očima iznenada

opasno zasvetluca. Prišao je bliže ogradi i spružio glavu kao ptica grabljivica.

— Čuo si šta sam ti kazao? Nemoj da stvaraš nevolje. Strpalj ga iza katanca inače ćemo ga odmah obesiti.

— Kako ja ocenjujem to su već i drugi pokušavali — primeti šerif krajnje mirno.

— Sada znamo ko je najmio revolveraša da dođe u Pueblo — vi-
kao je Murat. — To si ti učinio! Jedan revolveraš i jedan šerif, hahaha! — Džinovski nadzornik se obrati svojim ljudima: — Hajde, momci, obojicu ćemo na konopac.

Sve se odigralo munjevit.

Kada je Murat ponovo okrenuo glavu, Holidej nije više sedeo na ogradi. Stajao je ispred korala, a ruke su mu bile opasno blizu drški revolvera.

— Šerife, sklonite se s mojih leđa, ovo ovde je moja stvar.

Murat i Bero su istovremeno poglegli koltove. Druga dvojica kauboja su bila nešto sporija, i ako su važila za najbolje strelce u pokrajini.

Holidej je izvukao oružje i bacio se na zemlju. Još u padu je pucao. Ležao je pljoštimize na prašnjavom tlu, a njegova dva kolta su bljuvala vatru. Bila je to jeziva, avetinjska slika koju je osvetljavala baklja bačena na tle.

Bero je pao prvi. Podigao je ruke u vis kao da hoće nešto nevidljivo da se prihvati, a onda kriкнуo kao zver i pao na zemlju.

Ostala dva kauboja su nečujno klonula na zemlju kao marionete kojima su presečeni konci.

Samo je nadzornik stajao na istom mestu i razrogačenih očiju piljio u ovog fantoma strelca. Nešto kasnije je bio svestan žestokog bola u ruci.

Viko Murat je važio za najbržeg strelca u pokrajini. Bolje rečeno, njegova streljačka slava prešla je granice ovog stočarskog kraja. Nije bilo čoveka koji se mogao pohvaliti da mu je ravan. Sav Meksikančev ponos zasnivao se na ovoj slavi. Često je uveče satima u dvorištu ranča vežbao, pucajući u flaše i limenke.

Dok Holidej je morao da mu metkom izbiје kolt iz ruke, inače bi bilo prekasno.

Džordžijanac je ustao sa zemlje spretno kao mačak. Koltove je još uvek držao u rukama. Izraz mu je bilo leden. Nije se ni za dlaku izmenio. Odblesci baklje igrali su mu po licu i činili ga gotovo zastrašujućim. Spretnim pokretima napunio je revolvere, ne ispuštajući pri tom Meksikanca iz vida.

Dvojica ljudi nisu sada sami stajali jedan nasuprot drugom. Puškaranje se jasno čulo i na glavnoj ulici, pa su građani pohrlili sa svih strana i u čudu posmatrali nepomičnog kauboja na zemlji. Onda su otkrili i Vika Murata. Videli ga kako svoju krvavu ruku pritiskuje na kariranu pamučnu košulju. Nisu mogli da veruju svojim očima. Tek kasnije ugledali su i stranca sa dva revolvera.

Holidej je vratio oružje u futrole.

Šerif Braun se povukao kroz ogradu i stao iza Džordžijanca. Gorko je sebi prebacio za mnogo šta.

— Gubi se, Viko — rekao je žustro. — Gubi se brzo!

Reči su mu zvučale nekako čudno šuplje. Stajali su u noći koja se nadnela nad grad iznad ubijenih, osvetljeni treptavom buktinjom.

— On ostaje!

Holidejev glas je kao nož presekao mučno ćutanje.

— Ovo je dovoljno, Holidej — rekao je Braun otegnuto.

Iz nadzornikovog pogleda izbijala je ubitačna mržnja. Isturio je bradu i grčio vilice.

— Ovoga puta si imao đavolsku sreću. No, dođeš li mi jednom samo ispred kolta, onda...

Holidejeva lica kliznu na dole. Revolver kao da mu je izleteo iz futrole.

Ljudi na ulici prestrašeno uvukoše glave u ramena.

Šerif Braun je podigao ruku i hteo da spreči Džordžijanca. Bio je spor.

„Linkoln” kolt je leteo kroz vazduh, niklovana cev je svetlucala obasjana svetlošću buktinja.

— Hvataj, kauboju! — doviknuo je Holidej, stojeći mirno kao i do tada.

Viko Murat je shvatio šta se događa tek kada mu je revolver ležao pred nogama.

— Podigni ga, goniču. Ti si želeo kolt, zar ne?

Dok Holidej se naslonio na ogradu kao da ga se sve ovo uopšte ne tiče.

Kakav je to čovek? Da li traži smrt? Građani Puebla su već jednom doživeli da Holidej hladno stoji ispred cevi revolvera.

Nadzornikove oči bljesnuše. Lagano se saginjao. Prsti povredene ruke bili su mu ukočeni, a krv kapala

la na slonovačom ukrašenu dršku revolvera.

— Ne — uzviknu u tom trenutku šerif. Skočio je između dvojice ljudi i odgurnuo revolvere čizmom. — A sada hvataj maglu, Murat, inače ću ti sabiti zube u grkljan.

Braunov glas iznenada više nije bio umoran i tih, nego odlučan i oštar.

Nadzornik se nije pokrenuo. Stajao je još uvek povijen, a ruka mu se ljuljala samo pet inča iznad mesta gde je pre nekoliko trenutaka ležao kolt.

— Rekao sam ti da se gubiš! — vikao je šerif, zatim izvukao stari vojnički kolt i munuo njime nadzornika u bedro. — Hoćeš li skoro!

Murat se uspravi. Bio je viši od šerifa za čitavu glavu.

— Ići ću — rekao je, gušeći se od besa. — Ali ti ćeš biti prvi koji će zabiti nos u pesak, šerife. Ona on dolazi na red — dodao je pokazujući krvavom rukom na Džordžijanca.

— Nemoj to slučajno zaboraviti, kauboju — reče mu Holidej, uz osmeh koji je više ličio na grč.

*
* *

— Ti si prokleta budala, prokleta bedna budala! — vikao je Floving na svoga nadzornika i partnera. Rančerovo lice je bilo izobličeno od bezgraničnog gneva.

Murat je sedeo uzjahavši stolicu. U desnom kraju usana stajao mu je opušak. Mnogo se izmenio. Sa lica mu je nestala ogromna sa-

mouverenost. U tom trenutku nije znao koga više mrzi: rančera ili Doka Holideja.

Taj razgovor su vodili u separeu „Karol” saluna, gde je dopiralo treštanje muzičkog automata.

Mršavi Džon Floving je hodao po sobi kao razdraženi panter gore-dole.

— Sada moraš obojicu da likvidiraš: i Brauna i Doka Holideja. Nesхватljivo! Stalajli ste tamo i videli kako Holidej govori sa pomoćnikom šerifa Milerom.

Murat otpljunu opušak na pod.

— Zar je moja krivica što Bero tako loše puca?

Džon Floving zastade u hodu.

— A ti? Ti nisi uspeo ni onu kockarsku skitnicu da likvidiraš.

— Pokušaj malo ti da se ponesesh sa tom kockarskom skitnicom. Možda ćeš biti brži od njega — rugao se Meksikanac.

Tim rečima je pogodio rančera u najslabiju tačku. Džon Floving je bio tako loš strelac, da sa pet jardi nije mogao da pogodi stablo. Prazni sanduci municije na tavanu njegove velike rančerske kuće bili su nemni svedoci uzaludnih vežbi koltom. Satima je strpljivo pucao na drvenu figuru, koju je Crnac Sem morao da istese od daske. Uprkos svemu ruka mu nije postala brza ni pogoci precizniji.

Ljutito se brecnuo na nadzornika:

— To je tvoj posao, a ne moj.

— Da, znam. Kad god bude vruće ti uvlačiš u ljušturu.

Opasno tiho, gotovo bezbojno, rančer reče nadzorniku:

— Malo pre sam te nazvao budalom, Viko. To je pogrešno. Ja

sam bio budala kada sam te uzeo za svoga partnera.

Odlučnim pokretom Murat ga prekide:

— Ne govori besmislice, Floving. Da nije bilo menè, danas ne bi bio bogati rančer.

— Da prsneš od smeha! Goniča krava ima na zapadu koliko ti duša hoće.

Lice nadzornika Murata postalo je mračno, a oči se pretvorile u dva tanka proreza.

— Da, goniča krava ima koliko hoćeš, ali ne i ljudi koji za jednog žgoljavog varalicu na kartama podižu ranč.

— Ti misliš, podižu ubistvima? — uzvratil Floving cinično.

Viko Murat skoči sa stolice kao oparen. U jednom skoku našao se kod Flovinga. Nepovređenom rukom dokopao ga je za revere, podigao ga kao prazan džak i spustio na jedan od kockarskih stolova.

— Ovo je prevršilo, Floving! Kukavno pseto, puštaš da drugi obavljaju poslove za tebe, a onda se još razmećeš.

Rančer je prebledio od nemoćnog gneva. Slutio je da će ovaj dan neminovno doći.

Viko je doista obavljao prljave poslove; bez njega u ovoj surovoj zemlji ne bi ništa postigao. Na Divljem zapadu nisu odlučujući bili samo dolari, trebalo je imati čvrstu pesnicu i brze revolvere.

Floving je verovao da je u Muratu našao ovu pesnicu, da je izabrao kauboia bez mozga. Međutim, uskoro je morao da uvidi da se prevario. Meksikanac je brzo shvatio da je rančerova desna ruka i to je

koristio koliko je mogao, zahtevajući da postane njegov partner.

Za Džona Flovinga je potpisivanje ugovora bio gorak trenutak. Taj dokumenat ležao je u gvozdenom ormaru na ranču.

No šta predstavlja komad papira, ako Murat bude imao metak među rebrima. Ta misao je u poslednje vreme opsedala podmuklog rančera. Tada bi on, Džon Floving, postao neograničeni gospodar svog imanja.

Nadzornik je još uvek stajao pred njim i posmatrao ga ispod poluspuštenih kapaka.

— Znam šta sada misliš, Floving. No, izbi te misli iz svoje kockarske glave. Mene nećeš očistiti s puta kao sve ostale.

— Ne govori besmislice, Viko — pokušavao je rančer da ublaži situaciju. — Imamo vraški velike brige, da bismo se sada ovde prepirali. Taj Holidej mora da iščezne, i to što pre.

I nadzornik je uvideo da bi bila greška već sada otvoriti karte. Za to će kasnije biti vremena. Vratio se i seo na stolicu teško je ranjenom rukom zavijao cigaretu.

— Da, Holidej mora da iščezne — promrsio je — ali kako? Ja nisam levoruk.

Pri tom pokaza bradom na krvavi zavoj na desnoj ruci.

— Kako stoji stvar sa Džekom Fargom?

Murat se kiselo osmehnu.

— Taj se ne bi usudio.

— A ja, Viko, mislim da to sve zavisi od cene.

— Da nije bilo malopredašnjeg puškaranja, Fargo bi možda prihvatio, ali ovako... ne verujem.

Džon Floving siđe sa stola i počeo nemirno da šeta sobom.

— Moramo da pokušamo — rekao je tiho kao da govori samom sebi. — Voleo bih da znam ko je toga Holideja pozvao ovamo u grad. To da ga je šerif pozvao, čista je besmislica. Čak ne mogu da odagnam uverenje da bi se Braun obradovao da se toga momka oslobodi. No, ipak neko ga je morao pozvati. Zašto bi se inače mešao u naše stvari.

— Možda je to puka slučajnost — razmišljao je Murat glasno i pri tom nesvesno rekao istinu.

— Ti to zoveš slučajem? On je taj koji donosi Freda Genána u grad, zatim nekoliko sati kasnije odlazi na „G” ranč zajedno sa Kroftom. Čudna slučajnost.

Nekoliko minuta su obojica zamišljeno ćutala. Onda se javi nadzornik:

— Pokušaj sa Fargom. Ako on ne zagriže, moraćemo to nekako drugačije obaviti.

— Ja znam šta misliš. Morali bismo da ga likvidiramo kao i ostale. No, to ne ide. Ovoga puta bi ceo grad znao da mi iza toga stojimo.

Murat prсну u smeh.

— Pa šta? Ljudi inače žele da se oslobode toga momka.

— Razmisli Viko da li baš još uvek žele?

— U to budi uveren, Džone. Momka kakav je taj Dok Holidej svi više vole da vide kako odlazi, nego kako dolazi.

— Možda si u pravu. No to ne može promeniti ništa na stvari da su naša kolu duboko zagazila u kaljugu.

— S tim ću ja izaći na kraj kada on bude zauvek ućutkan. Ne smemo da sačekamo da u Pueblu dođu

na pomisao da im taj revolveraš može biti veoma koristan.

Džon Floving zastade iznenada ispred Meksikanca, sa nekim čudnim zavereničkim osmehom na tankim usnama.

— Prokletstvo, kako se toga nisam ranije setio. Došao sam na divnu pomisao, slušaj samo...

Džon Floving nije imao priliku da tu izuzetno pametnu ideju, ispriča svom nadzorniku, bar ne u tom trenutku.

*
**

Šerif Braun zatvori knjigu izveštaja li stavi je u fioku pisaćeg stola.

— Šta će te sada činiti, Dok? — upitao je Džordžijanaca.

Holidej je nervozno okretao lanac sata. Stajao je kraj prozora zaštićenog rešetkama i gledao u noć.

— Popiću jedan brendi, šerife — rekao je otegnuto.

Čuvar zakona nestrpljivo lupi šakom o sto.

— Čoveče, zar vam nije dosta!

— Nisam večeras popio ni kap.

— Znae vi vrlo dobro šta ja mislim. Penjite se na leđa svoga sivca i nestanite.

— To ste mi jutros već kazali.

— Bilo bi bolje da ste poslušali moj savet, Dok — uzvratilo je šerif mrzovoljno. — Vaš ugled u gradu od tada nije postao veći.

Holidej se nestrpljivo okrete na potpetnicama.

— Šta sada to treba da znači?

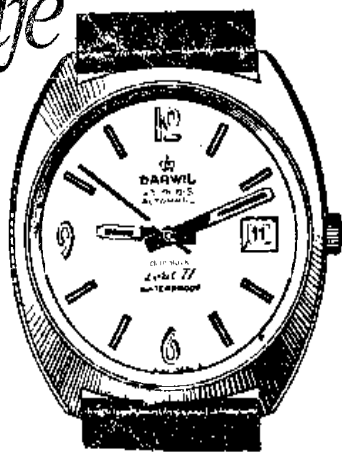
— Pa ovaj, Dok, ja znam da ste sve ono učinili u nužnoj odbrani. No, znaju li to i ostali? Jutros ste

ЧІТАОЦЕ

srebrne zvezde i zlatnog kupidona

OČEKUJU NAGRADE !

*i vas očekuje
ručni
časovnik
DARVIL*

doneli jednog mrtvaca u grad, a večeras pred vašim nogama leže tri mrtva kauboja. To će ljudi govoriti. Pri tom se niko neće pitati kako se sve zapravo dogodilo.

Holidej klimnu glavom, a onda se ponovo okrete prema prozoru i zagleda u mrak.

Da, tako je bivalo i do sada, tako će i biti: niko se neće pitati kako se sve dogodilo.

U šerifskoj kancelariji vladala je tišina. Samo je stari zidni sat otkucavao tik-tak.

Braun je posmatrao Holidejeva leđa.

Isto kao i stari šerif iz Puebla, mnogi ljudi su do sada a i kasnije razbijali glavu time šta ovog čudnog čoveka goni da traži opasnost.

Da li je to bio jezivi način da se nešto zaboravi, potisne, neki uništavajući ponos ili razbijena nada. Da li ga muči savet uništene budućnosti lekara i uglednog čoveka?

Šta goni ovog nemirnog čoveka putevima punim opasnosti, onim gde iza svakog žbuna vreba smrt?

*
* *

Kao šumski požar vest o puškaranju raširila se gradom.

Svi saluni su bili dupke puni, u većini kuća je još uvek gorela svetlost, iako je ponoć prevalila.

Kon Alerd je bio prvi koji je video Džordžijanca kako ulazi u lokal. Debelo lice ispresecale su brižne bore.

U njegovom baru te večeri se ni o čemu nije govorilo izuzev o Doku Holideju.

Švakako, krčmar je priželjkivao Flovingov poraz. Bilo je krajnje vreme da neko rančeru pokaže zube.

No, zar je to morao baš ovaj Dok Holidej?

Kon Alerd mu je toga jutra rekao da su sve sobe zauzete. Sada je ipak odlučio da tom čoveku ponudi sobu. To bi uostalom bilo i način da ga se bar oslobodi ovde u lokal.

Holidej je stao na začelje šanka. U salunu je odjednom postalo tiho. Ljudi za stolovima su krivili vratove da bi videli Džordžijanca.

Kafedžija skide flašu brendija sa police. Stavio je nju i čašu pred Holideja.

— Možete dobiti sobu, mister — promrsio je sa usiljenom ljubaznošću.

— Izenada je jedna slobodna? — uzvratilo Holidej cinično.

— Jeste, a i vi ste verovatno umorni.

Kockar laga o zviznu kroz zube.

— Svatio sam.

— Soba pet, gore, poslednja vrata levo.

— Ol rajt, zapamticu to.

Pošto je Holidej natio jednu čašu — vlasnik saluna vratio flašu na policu.

— Hej, prijatelju, nisam tako mislio! — povika Džordžijanac.

Debeli krčmar se okrete prema njemu.

— Sutra pre nego što odjašite možete da popijete još jednu čašicu.

— Donesite tu flašu nazad! — Te reči nisu bile izgovorene glasno, ali je u tonu bilo nešto što je krčmara prikovalo na mestu. Za trenutak je još držao neodlučno flašu u ruci, a onda je vratio i tresnuo pred Holideja na šank.

— Kako hoćete — rekao je mrzovoljno. — Vi ste izgleda baš onakav čovek kakvim vas smatraju.

— Tačno — čuo se hladan odgovor.

Onda se dogodilo nešto od čega je ljudima u krčmi zastao dah. Džon Holidej uze flašu sa šanka i palcem otvori zapušač. Izmakao se jedan korak iz šanka i izručio sadržinu flaše na pod. Činio je to krajnje nemarno. Kada je i poslednja kap istekla, zatvorio je brižljivo flašu i blago je vratio na šank.

U salunu se moglo čuti kako gosti dišu.

Kon Alerd izvadi cigaru iz usta i spusti je na pepeljaru. Izgledalo je kao da nešto nedostaje njegovom debelom licu. Uplašeno je posmatrao kockara.

Međutim, ništa se nije dogodilo.

— Stavite to na moj račun, krčmaru — rekao je nekadašnji lekar i krenuo.

Pošto je izašao, u salunu je još neko vreme vladao tajac, a onda je Majk Taver uzbuđeno uzviknuo:

— Eno ga odlazi preko u „Koral” salon.

Kovač je stajao za šankom pored vlasnika konjušnice.

Džil Ripon je rekao glasno ono što su ostali mislili:

— Tada mu soba više neće biti potrebna.

— Da — promrsi Kon Alerd, ko me je sada bilo žao što je tako ružno postupao sa Holidejem.

Konačno, on nikome nije ništa našao učinio. Pre bi trebalo da mu svi budu zahvalni što je tako potprašio Flovingovu bandu.

Endi Kenon, rošavi mladić u pohabanom odelu, smeja se meketavo.

— To moram videti iz bliza, gospodo — rekao je i spraznio čašu. — Momci preko će ga izbušiti kao sito, kako ja cenim.

Hteo je da pođe prema vratima.

— Hej, prvo plati svoj viski, Kenon! — doviknu mu krčmar. — Može neki metak da zaluta i do tebe, pa ću ostati bez svoga novca.

Rošavi se okrete i baci nekoliko novčića na sto.

— Evo ti tvoj šugavi novac, bačvo. Odmah se vraćam, pa ću vam ispričati kako kralj revolveraša izgleda. Sigurno neće dugo trajati.

— Možeš mirno da ostaneš tamo, tvore — vikao je za njim krčmar.

Svi su znali da je Endi Kenon Flovingov doušnik. Ova lenština, koja nikada u životu nije ništa radila, našla je najbolji posao za sebe.

Nekoliko gostiju je krenula za njim, ali ih je većina ostala u Alerdovom salunu. Te noći niko nije išao kući. Atmosfera je bila krajnje napeta, a vazduh kao nabijen barutom.

Dok Holidej je doista krenuo preko; preko u lavlju špilju!

Gosti u Alerdovom salunu su znali da je te večeri Džon Floving tamo. Znali su, isto tako, da nikada ne dolazi sam. Ned Grej, Hari Jelou i Lik Rig su bili sa njim u krčmi. Surovi, znažni momci širokih pleća, snažnih pesnica i nisko obešenih revolvera.

Istina, Dok Holidej je bio pakleni strelac, ali konačno šta je mogao da učini protiv ovakve grupe? Moralo se računati i sa Vikom Muratom, iako je bio povređen.

Kon Alerd je ponovo pripalio cigaru. Sada je delovao nekako kompletno, završeno. Prokletstvo, nije

mogao da misli na ono što se preko-puta može dogoditi. To mu je izazivalo mučninu u stomaku.

*
* *

Stajao je na vratima i svojim čudno hladnim, ledenoplavim očima posmatrao lica prisutnih, na kojima se bez razlike ogledala neverica.

Većina od ovih ljudi videla ga je prvi put.

Kakva pojava!

Toga čoveka su sasvim drugačije zamišljali. Možda kao Vika Murata ili Džeka Fargoa, ozloglašene razboj-
nike iz planina.

Međutim, Dok Holidej nimalo nije ličio na njih.

Stajao je upadljivo uspravljen, gotovo ukočen. Blistavo bela košulja bila je još više istaknuta elegantnim crnim odelom. Na lakovanim čizma-
ma videli su se odblesci lampe.

Svi su osetili opasnu hladnoću koja je izbijala iz ovog čoveka.

Sve su mogli da pretpostave, samo ne to, da će Dok Holidej doći pravo u lavlju jazbinu. Jednostavno nisu verovali svojim očima.

Zar je bio sit života?

Za ljude, koji su ga posmatrali kao fantoma, bio je već mrtav čovek. Za njih je ovaj Holidej imao jednu jedinu šansu da se izvuče, a to je da se sada okrene i napusti salun.

Džordžijanac je učinio upravo suprotno! Bez žurbe je prišao jednom od kockarskih stolova. Udaranje njegovih potpetica o prljavi pod bio je jedini zvuk koji se čuo. Zastao je

kod stola, jer su tu dve stolice bile još slobodne. Za tim stolom sedela su tri igrača, kauboji sa Floving ranča.

Ne bilo koja trojica, nego Lik Rig, Ned Grej i Hari Jelou, najoštriji rančerovi momci.

Sva trojica nisu mogla da poveruju svojim ušima kada su čula Džordžijančev glas:

— Mogu li da vam se pridružim?

Jelou je odmah bespomoćno pogledao prema vratima separea, znajući da se tamo nalazi njegov gazda sa nadzornikom.

Hari Jelou je još uvek bio mlad momak. Usta su mu bila nekako razvučena, kao da na njima lebdi sarkastičan osmeh, a iz očiju mu je izbijala bespomoćnost. Videlo se da ne zna šta da čini.

Ned Grej, koji je sedeo desno od Jeloua, bio je nešto stariji. Lice mu je bilo koščato i tvrdo, a ispod čekinja-
stih obrva ogledala su dva hladna budna oka. Bio je neobrijan, a neuredna kosa padala mu je na okovratnik.

Najvredniji pažnje bio je svakako Lik Rig. Crvenog lica, čelav. Žvakao je ostatke zgnječene cigare, što je ostavljalo ružan smeđi trag na usnicama.

Ova trojica momaka divljeg izgleda da su pripadali eliti Flovingovog ranča.

Iako je pogled Hari Jeloua ostao prikovan na vratima separea, ništa se nije dogodilo, nit je tamo mogao da nađe uputstvo i savet. Upitno je odmerio dvojicu svojih prijatelja.

Lik Rig je grickao donju usnu, a onda klimnuo Hariju glavom. Ovaj ustade sa stolice.

SVAKE SUBOTE VAJAT ERP

★
AVANTURE
LEGENDARNOG
ŠERIFA
VAJAT ERPA
★

— Meni je za danas dosta, momci — rekao je, sakupio novac ispred sebe, stavio ga u džep i krenuo prema šanku.

Krčmar, stari čovek, izbornog, brižnog lica, neodlučno je gledao kaubojja.

Ovaj mu dade glavom znak.

— Idi javi gazdi — prosiktao je kroz zube.

Krčmar obrisa ruke o kecelju, a onda zađe za bar i počeo da se šunja prema separeu.

Išao je glave uvučene u ramena ispod oka još jednom pogledao Holidejeva leđa, a onda šmugnuo unutra.

U salunu je još uvek bilo tiho, samo se čula škripa stolica.

Vladao je mučan, pritiskujući tajac.

Onda odjednom jedan stari traper koji je sedeo za stolom odmah uz muzički aparat, došao je na pomisao da ubaci novčić.

Instrumentat je odmah zagrmeo, a starac se veselo osmehnuo.

Traper je kasno uveče stigao iz usamljenih planina. Kada je već u gradu, što se retko dešavalo, hteo je da se zabavlja. Uostalom, imao je to prava za svoj novčić.

Holidej je u međuvremenu seo za sto sa kaubojima i igra je počela.

Ljudi se odvojili od bara i prilazili. Neki su čak ustajali od stolova. Oko trojice kockara obrazovao se gusti, živi prsten.

Možda bi dvojica kaubojja manje izgubila, da nisu bila tako nervozna. Ovako nisu dobili nijednu igru.

Za razliku od njih, Holidej je igrao sasvim ležerno. Blefirao je tako vešto, da je ljudima koji su stajali iza njega i videli mu karte, zastajao dah.

I ako je Džordžijanac sve vreme gledao svoje partnere za kockarskim stolom, nije mu promaklo šta se u salunu dešava.

Ispod poluspuštenih kapaka bacao je pogled na ljude koji su stajali oko stola. Bilo mu je jasno da se ova igra neće tako mirno završiti kao što je počela.

Kako su deljenja odmicala, licá dvojice kauboja za stolom bivala su sve mračnija.

Ćelavi Lik Rig je morao svom prijatelju ispod stola već po drugi put da dodaje novac.

Koščato lice Neda Greja bilo je pokriveno crvenim pečatima.

Konačno je stari traper izgleda shvatio da zvuci muzičkog automata u ovom trenutku ne odgovaraju napetoj atmosferi u salunu. Srećom i pesma se uskoro završila.

U dnu lokala, tamo gde se nalazio separe, čula su se vrata.

Uostalom, nije bilo prvi put da Holidej čuje otvaranje tih vrata.

Džordžijanac je isto tako registrovao dolazak i odlazak rošavog momka. Kad god bi prilazio stolu, to jest, odlazio od njega, ubrzo bi se čulo otvaranje vrata separea.

Onda je primetio kako rošavi dočelavom kauboju cedulju. Uradio je to veoma nespretno, ali se Holidej pretvarao da nije video.

Dok je Holidej mešao karte, Lik Rig je čitao cedulju. Lice mu se odmah razvedrilo.

**SWAKE
DRUGE
SREDE**

★
★ VESTERN HIT ★
SREBRNA ZVEZDA

★
**NAJLEPŠE
STO JE
NAPISANO
O
DIVLJEM ZAPADU**

U separeu „Koral” saluna su se u međuvremenu povratili od prvog iznenađenja. Dva lupeža su čak bila odlično raspoložena. Kada ih je krčmar obavestio da je Dok Holidej u salunu, Džonu Flovingu je reč zastala u grlu.

Rančer je upravo imao nameru da izloži svom nadzorniku-partneru izuzetnu ideju koja mu je sinula.

Bolje nije mogao ni da poželi: Dok Holidej u „Koral” salunu. Plan je skovan munjevitom brzinom. Za petnaest minuta, po tom planu, trebalo je da počne puškaranja.

Za kockarskim stolom!

U „Koral” salunu su puškaranja bila veoma česta. Teško da je prošla nedelja bez njih. Ovog puta Floving i njegov partner izmislili su nešto posebno. Za njih to i nije bilo tako posebno, čak bi se moglo reći uobičajeni način da se oslobode svojih protivnika.

Gore sa balustrade prvog sprata trebalo je da bude ispaljen prvi metak na Džordžijanca.

Viko Murat je sa zadovoljstvom prihvatio ulogu ubice iz zasede. Uprkos povređenoj ruci nije hteo da odustane da se ovako jevtino, bez opasnosti, osveti Holideju.

Kauboji Rig i Grej nisu bili ljudi sposobni da izađu na kraj sa Dokom. To je lukavi rančer odmah shvatio. Njih dvojica je trebalo samo da zapodenu kavgu.

Endi Keno je ušao u separe iz saluna.

— Da li je uspeo? — upitao ga je rančer.

Rošavi lupež se isceri:

— Kod mene sve uspeva.

Floving prezrivo odmahnu rukom, a onda se obrati Muratu:

— Ti sada treba da pođeš gore.

— Moram li baš kroz lokal?

Rančer potvrdi.

— Postoje samo jedne stepenice u salunu. Ili misliš možda da treba da ti obezbedimo merdevine.

— Nije potrebno, gazda — umešao se Kenon. — Može mirne duše da ide kroz lokal. Holidej ga neće videti. Naši momci su napravili obruč oko stola.

— A šta ako mi neko drugi bude na meti? — podsetio je nadzornik.

— Pucaćeš u svakom slučaju — naredi mu Floving.

Endi Kenon pogleda svoga gazdu ispod oka. I on bi isto tako mogao da bude baš taj drugi. Odlučio je u tom trenutku da u buduće malo bolje pripazi na svoju kožu.

Da je Džon Floving naložio da se pomoćnik šerifa ukloni bilo je svim momcima jasno. Ne samo kaubojima na ranču, nego i ostalim saradnicima i doušnicima u Pueblu. Ljudi, istina, ništa nisu rekli ali ih je to ipak na neki način uznemirilo i učinilo opreznijim.

— Kenon, izaći ćeš sada u salun i stati kraj stola — naredio je rančer.

Rošavi lupež iskosi malo glavu i razvuče usta u osmeh.

— Da, staću na nišan.

Mršavi, gotovo žgoljavi rančer nabra obrve tako da su iznad očiju obrazovale široku prugu.

— Ne bi bila šteta — rekao je grubo.

— Mogu da mislim, gazda. Nije bila šteta ni za Džona Milera, zar ne?

— Šta to treba da znači?

Flovingove oči su sevale. Pomislio je u sebi: „i ovaj momak ~~na~~ previše”.

Endi Kenon se okrete i napusti separe, vukući noge.

Samo što je izašao, Meksikanac Murat pogleda rančera. Toliko su se dobro poznavali, da nisu morali ni da govore. Jedan pogled bio je dovoljan da se razumeju. Bez obzira na to, rančer je procedio kroz zube.

— On je sledeći.

— Krajnje je vreme.

— I to odavno, Murat. Previše pije i ne ume da drži usta zatvorena.

Viko Murat se podmuklo nasmeja.

— Hoću li i njega istovremeno sa...

Sada je i Džon Floving počeo da se smeje. To je činio na čudan način: brada mu je ostajala nepomična, a gornja usna mu se podizala do pod sam nos, tako da su se videli krupni, od đuvana požuteli zubi.

— Ako je moguće izvesti, onda okej. Dva govečeta jednim lasom — nije loše.

Ponovo se zaorio njegov neprijatni smeh. Trenutak kasnije izvadio je sat iz džepa i rekao nadzorniku.

— Treba da izideš. Ima samo još pet minuta.

Murat ustade. Opušak je bacio

bezobzirno na indijanski zastirač, a žar nagazio potpeticom. Na dnu sobe nalazio se ormar nalik na vitrinu sa staklenim vratima. Floving priđe vitrini.

— Hoćeš li da uzmeš vinčesterku? — upitao je preko ramena.

— Hoću, daj mi je!

Rančer otvori staklena vrata i izvadi vinčesterku iz stalka.

Bio je to doista smešan prizor: mali, mršavi čovek upalih grudi sa velikom vinčester puškom u ruci. Činilo se kao da će ga težina puške pretegnuti napred.

Da li je taj gotovo patuljasti rast, fizička slabost, ono što se na divljem zapadu tada smatralo isto što i biti bogalj, učinilo Džona Flovinga razbojnikom. Njegova čežnja za veličinom i moći bila je nezasita i pretvorila se vremenom u razbojništvo i ludilo.

Floving je odrastao u jednoj od mračnih uličica luke u Nju Orleansu. Otac mu je bio obućar, krpa, a Džoni je još kao dete morao da raznosi opravljenju obuću mušterijama. Još onda je životni put Džona Flovinga počeo da biva mračan. Sažaljenje, koje je izazivao kod očevih mušterija, besramno je iskorišćavao. U njihovim kućama i dvorištima ništa nije bilo sigurno od njegovih veštih, prljavih prstiju. Krao je sve što nije bilo vezano ili zakucano. Već sa deset godina postao je samostalan. Bolje rečeno, bio je prinuđen da živi samostalno, jer da je otac izbacio na ulicu, pošto jednom starom čoveku ukrado ceo mesečni pazar. Posle toga je lunjao lučkim krčmama, nosio učenjivač-

ka pisma, ili pijanim gostima krao dolare iz pojaseva. Onda je konačno jedna varalica na kartama pozvala ovog mračnog dečaka da mu postane partner, kibicer. Pri tome poslu je i ostao.

Džon Floving ponudi nadzorniku pušku.

Murat prihvati vinčesterku, repetira je i odmeri na dlanu. Kada je krenuo napolje, satanski osmeh mu je zaigrao na licu.

Ned Grej je upravo položio poslednje dolare iz džepa na kockarski sto. Namrštio se i sa mržnjom gledao na svog suigrača Holideja. Nije imao prilike da pročita cedulju, pa je smatrao ponašanje svog druga Lika Riga čudnim i najverovatnije posledicom popijenog viškija.

Čelavi kauboj je pušio cigaru smeškajući se i odbijajući oblake dima. Mrtav hladan, polagao je dolare na sto, kao da ih je našao na ulici. Naravno, sve je to činio uveren da će za nekoliko minuta ubijenom Holideju izvući te dolare iz džepa. S vremena na vreme je samo krišom bacao poglede na sat iznad šanka.

Zo sve to vreme Dok Holidej je sedeo nemarno zavaljen u stolicu, gotovo bez pokreta.

Zar je ovaj hladni čovek doista do te mere prezirao opasnost koju je odavno spoznao? Konačno, sedeo je okružen gomilom divljih kaubojja, ljudi koji su samo čekali da ga napadnu.

Veoma pažljivom posmatraču možda bi uspelo da primeti da je posle poslednjeg deljenja jedva pri-

metnim pokretima laktova skloni peševe kaputa.

Drške dva teška kolta bile su sada slobodne i na dohvati ruku.

To međutim, niko nije zapazio. Džordžijančeva igra je fascinirala ljude i prikivala im poglede za ruke i lice.

Krčmar za šankom se odmarao. Gosti su zaboravili na piće. Za svaki slučaj je ispod šanka stavio sačmaricu na dohvata ruke.

Bio je jedan sat.

Vrata na separeu su se s treskom zatvorila. Rošavi lupež se vratio za kockarski sto, odakle je oprezno bacio oko na balustradu, a onda, brzo promenio mesto i stao malo sa strane, bliže šanku.

Vrata na separeu su se ponovo otvorila. Ovog puta jedva čujno.

Holidej je mešao karte i podelio ih.

Drvena stepenica zaškripa.

Džordžijančevo lice ostalo je nepomično i hladno. Na njemu se nije mogla primetiti ni najmanja napregnutost. Ovaj neshvatljivi čovek mogao je majstorski da prikrića svoja osećanja.

Lik Rid ispod oka pogleda časovnik.

Ponovo je zaškripao drveni stepenik, sada negde gore.

— Dalje — rekao je Holidej, prekinuvši mučnu tišinu.

— I ja takođe dalje — promrsi Grej.

Čelavi Rig zaboravi da odgovori. Razrogačio je oči bezgranično uplašen.

Ned Grej ispusti karte iz ruku, jer je bio potpuno nepripremljen.

U rukama Džordžijanca iznenada su se stvorila dve karte više — dva teška blistava revolvera bila su upravljena preteći na suigrače. Cevi revolvera šetale su od mete do mete, od kauboja do kauboja. Onda je jedan od revolvera preuzeo tu ulogu, a drugi bio uperen na određeno mesto na balustradi.

Napregnutu atmosferu prekinuo je Holidejev glas, oštar kao sečivo noža:

— Dođi dole, momče! Vazduh gore je vraški nezdrav za tebe.

Viko Murat je ležao iza drvene ograde balustrade prilepivši se za pod. Cev vinčesterke proturio je između dveju prečki. Bio je tako iznenađen da niti je ustajao, niti pucao.

— Poslednji put ti velim: silazi dole! — povika Holidej, ovog puta još glasnije.

Bila je to ludost koja se graničila sa samoubistvom, sve ono što je činio. Oдавно je imao prava da puca bez poziva, bez opomene.

Ovaj čovek se igrao opasnošću kao drugi ljudi kartama: hladnokrvno i u visoki ulog.

Džon Floving je stajao na vratima separea. Krupne graške znoja rosile su mu čelo. Čuo je Holidejev glas, ali nije mogao da ga vidi, jer su široka leđa njegovih ljudi zaklanjala vidik.

Vazduh u krčmi bio je kao nabijen barutom, a napetost nepodnošljiva.

— Pucaj, konačno, Viko! — urlao je Floving svojim neprijatnim prodornim glasom.

Salunom odjeknu pucanj.

Metak, međutim, nije dolazio odozgo, nego od stola za kojim je sedeo kockar Holidej.

Pošto je rančer uzviknuo, Džordžijanac je video cev vinčesterke kako se podiže.

Holidejev metak pogodio je nadzornika u desnu stranu grudi. Strelac iz zasede bio je kao gromom pogođen i odbačen unazad. Prvo je uspeo da se pridigne na kolena, a onda se, zanoseći se, uspravio. Još uvek nije osećao bol. Nesigurnim koracima pošao je nazad, prema ogradi balustrade, koja mu je dosežala do pojasa, i ukočena pogleda posmatrao kockarski sto.

S mukom se sagao da levicom uhvati vinčesterku. Zajedno sa oružjem lagano se pridigao i položio je cev puške na ogradu.

Dvojica kauboja za Holidejevim stolom skočiše kao opareni. Nervi su im bili napeti do kidanja. I ostali ljudi počеше da užmiču prema šanku.

Džordžijanac je stajao sam na sredini saluna.

— Odbaci tu pušku, kauboju! — rekao je sasvim mirno.

— Pucaj konačno! — urlao je iz bezumljeni rančer.

Za sve vreme Holidej nije ispuštao Meksikanca iz vida. Ovaj je imao muke da se održi na nogama.

Iznenada Džordžijanac primeti kako se Muratov kažiprst na obaraču vinčesterke grči. Munjevito se bacio u stranu.

Salunom se razleže pucanj teške puške kao grom. U polici iza šanka zazvečашe stakla.

Metak nije pogodio Džordžijanca,

iako je njemu bio namenjen. Ipak, našao je žrtvu.

Samo delić sekunde kasnije salunom se razleže jezivi smrtnički krik.

Sve glave se okrenuše.

Endi Kenon, rošavi lupež se obe-
ma rukama uhvatio za vrat. Između
prstiju lila mu je krv. Naslonio se
na šank izobličena lica, a onda la-
gano počeo da klizi. Međutim, po-
gled mu nije bio uperen gore u prav-
cu balustrade. Pogled, koji se ga-
sio, sada je počivao na bledom licu
Džona Flovinga.

— Ti, bedno pseto! — rekao je
isprekidano i jedva čujno, a onda
je s treskom tresnuo na prljavi is-
pljuvani pod.

Endi Keno je bio mrtav.

Metak mu je presekao vratnu žilu.
Iako mu nije bio namenjen, zaslu-
žio je smrt. Pre četiri godine, jednog
hladnog zimskog jutra po nalogu
Džona Flovinga je ubio starog Ge-
nana.

Za taj zločin dobio je tri stotine
dolara.

Ironijom sudbine, tog zimskog jut-
ra nosio istu vinčesterku kojom je
danas ubijen. Vinčesterku Džona
Flovinga.

Dok Holidej je bacio samo kratak
pogled na rošavog lupeža. Sigurno
je bio jedan jedini čovek u salunu
koji je mirno pratio sve što se de-
šava.

Ostali gosti su zbunjeno i uplaše-
no posmatrali ubijenog.

Viko Murat je bio na kraju svojih
snaga. Poslednjim naporom volje
održavao se na nogama. Oči su mu
bile zakrvavljene i razrogačene. Iz-
gledalo je kao da više ne shvata šta
se oko njega zbiva.

Uprkos svemu, proteklo je samo
nekoliko sekundi odkako je prvi me-
tak ispaljen.

Opaka i pohlepna smrt još nije
završila svoju žetvu u „Koral” sa-
lunu.

Džinovski nadzornik Murat se s
teškom mukom održavao, grčevito
stežući ogradu balustrade. Onda je
u jednom momentu izgubio ravno-
težu. Gornji deo tela mu je prete-
gao. Sleteo je sa prvog sprata dole
u salun.

Bila je to trenutna smrt.

Razbojnik Viku Murat iz Gvada-
lupe na reci Rio Grande del Norte
je zahvaljujući padu izbegavao —
konopac!

Ni u raki tišina nije mogla biti
veća, no tog trenutka u salunu „Ko-
ral” u Pueblu.

Lica svih gostiju bila su mračna.
Za njih, istina, nije bilo ništa naro-
čito da dva mrtvaca leže na podu
„Koral” saluna. Međutim, način na
koji su nadzornik i rošavi Kenon
izgubili živote, bio je čak i za ove
okorele tipove, jeziv.

Floving je stajao kao okamenjen
na vratima. Šta li se to zbiva? Da li
je to prst sudbine? Ovaj razbojnik
bez savesti još uvek nije bio u sta-
nju da makne s mesta. Dvojicu ubi-
jenih nije udostojilo ni jednim jedi-
nim pogledom. Bez prestanka je pi-
ljio u Doka Holideja.

U njemu je poznao čoveka iz voza.
Da, to je bio ono isto tvrdo lice,
hladne oči, isto elegantno crno odelo
i blještavo bela košulja.

To je, dakle, Dok Holidej. Šta li
taj čovek traži ovde u Pueblu?

Rančer razbojnik je grozničavo
razmišljao. Uprkos tome nije mogao

da nađe nikakvu vezu između onog susreta u vozu i ovih događaja. Ipak, bio je uveren da neka međusobna poznanost postoji.

Dok Holidej je došao da me za uvek uništi, dobovalo mu je u glavi.

To saznanje kao da mu je pomoglo da vrati ravnotežu, da se pribere.

— Nemojte dozvoliti da umakne! — razlegao se salunom njegov povik. — On ovu dvojicu nosi na savesti. Ustrelite ga kao besno pseto!

Osetio je na sebi leden, gvozden pogled. Međutim, Džordžijanac ga još nije prepoznao, jer je rančers tajao u senci. Jedino što mu je bilo jasno: taj čovek na ulazu separea rančers Džon Floving!

Sada su i kauboji počeli da se pribiraju od prvog iznenađenja. Skrenuli su pogled sa mrtvaca na Holideja. Niko nije smogao hrabrosti da na njega uperi oružje.

Džordžijancu je bilo potpuno jasno da može da se održi još samo nekoliko sekundi. Ljudi ovog zločinačkog rančers nalazili su se svuda: iza njegovih leđa, za šankom, kraj muzičkog automata, Čak je i na ulazu u lokal stajalo nekoliko kauboja, sa rukama opasno blizu koltova.

Morao je da dejstvuje, i to odmah!

Ono što se u sledećim minutama dogodilo, predstavljalo je vrhunac majstorstva i kojem se još dugo, dugo pričalo na Zapadu.

— Hajde, ljudi, napunite ga olovom! — urlao je Floving svojim neprijatnim glasom.

Džordžijanac je stajao nepomično, ruku malo udaljenih od tela i savijenih u laktovima. Za trenutak je izgledalo kao da ne može da se pokrene iz ovog položaja.

Onda su neočekivano, u magnovenju propevala oba Džordžijančeva kolta. U divljoj paljbi jedan za drugim čulo se sedam hitac. Sedam lampi u salunu se ugasilo.

U lokalu je vladala ne samo jeziva tišina, nego i mrkli mrak. Oštar, prodoran miris barutnog dima se širio.

Posle toga, prostorijom odjeknuše koraci. Čovek nije išao žurno niti se trudio da priguši bat koraka. Svaki put kada bi dodirnulo nogom daske, zazvečale su mamuze. Bio je to tipičan hod čoveka iz Džordžije.

Zastao je ispred pomičnih vrata.

— S puta! — odjeknuo je Holidejev glas.

Četvorica momaka, koja su sve vremena stajala na ulazu, nesvesno se povukoše. Ni jednom od njih nije palo na pamet da zaustavi Holideja. Ono što su u ovoj noći videli neće zaboraviti celog života.

Izašao je. Za njim su se bučno zatvorila krila pomičnih vrata. Zastao je na tremu i naslonio se na stub. Udahnulo je svež noćni vazduh punim plućima.

Nebo nad Pueblom ličilo je na tamno plavi baršun pokriven zvezdama. Noć je bila tiha i bez mesečine.

Na suprotnoj strani ulice nazirale su se siluete i male svetlucave tačke. Puchjava je izmamila ljude iz Alerdovog saluna. Stajali su ispred lokala i pušili.

Sve vreme su verovali da znaju šta se unutra dogodilo. Jedino im je bilo neobjašnjivo, zbog čega, kroz prozore „Koral” saluna više ne dopire svetlost.

Onda su čuli korake na ulici.

U odblesku svetlosti koja je pro-

dirala na ulicu iznad pomičnih vrata Alardovog saluna, poznali su čoveka koji ide. Nisu mogli da veruju svojim očima.

Bio je to Dok Holidej!

Prošao je pored njih i ušao u Alerdov salon. Kao privučeni magnetom ljudi su krenuli za njim. Uskoro su pristizali i gosti iz „Koral” saluna. Sada je Alerdov lokal bio dupke pun.

Bez obzira na to, u krčmi je bilo veoma tiho. Ipak svi su za nekoliko minuta saznali šta se dogodilo prekoputa.

Džordžijanac je stao kao i malo pre na začelje šanka.

Stajao je sam, odbačen od svih. Ljudi su zazirali od njega, bilo im je teško i da poveruju u ono što se preko puta dogodilo.

Istini za volju, možda bi trebalo da mu budu zahvalni, ali su zazirali od njega i izbegavali ga.

Kon Alerd se osećao neugodno i znojio. Zaboravio je čak da pripali cigaru. Njemu i saraču bilo je neprijatno što su ovog Holideja ostavili da stoji tako sam. Prokletstvo, u šta su se preobrazili ljudi iz Puebla. Pravo gnjezdo kukavica!

Jedan stari čovek se suprotstavio u „Koral” salunu čitavoj razbojničkoj družini, a sada ga izbegavaju kao kugu.

Nikada se nije pojavila bolja prilika da se konačno srede računi sa Flovingom. Građani to izgleda nisu shvatili, samo su stajali i piljili u kockara kao u utvaru.

Kon Alerd uze flašu brendija i čašu i stavi pred Holideja na šank.

Džordžijanac je odbio odmahujući glavom. Zaustio je da nešto kaže, ali ga je krčmar preduhitrio.

— Nemojte sada ništa govoriti, Dok. Ja znam da sam bedna budala. Popijte piće.

Holidej odmeri krčmara, a onda prihvati flašu i natoči.

U tom trenutku su se otvorila vrata.

Bio je to šerif Braun. Sudeći po izrazu njegovog lica bio je veoma loše volje. Odmah je prišao Holideju.

— Zar nisam rekao! Kako ste uopšte mogli baš vi da odete u „Koral” salon?

Kon Alerd je zbunjeno krio pogled.

Na to ga Majk Tover, kovač, ljutito odmeri.

Debeli Alerd skrušeno pođe prema začelju šanka, gde su stajali šerif i Holidej.

— Bila je to moja krivica, Braun — rekao je šapatom.

— Šta ti uopšte imaš s njim? — brecnu se na njega čuvar zakona.

— Nisam hteo da mu dam brendi.

— To nije tačno šerife — umeša se Holidej.

Braun je bio besan kao bik.

— To mi je sasvim svejedno. Ja sam vam rekao da odjašite dalje. Neću da dozvolim da istrebite pola grada.

Džordžijanac se nasmeja na njemu svojstven način. Smeh mu je bio suv, a oči pri tom hladne.

— Jeste li već bili u „Koral” salunu?

— Ne, ali je Lark bio kod mene. Sve mi je poznato. Evo do čega je došlo: moram da vas zatvorim, jer ste ustrelili Endija Kena i Murata.

— Za tu dvojicu i nije nikakva šteta, šerife — ubacio je kovač.

— Osim toga je i laž! — odjeknuo je duboki glas sa ulaza.

Stari traper stajao je na vratima. Razbarušena seda kosa virila mu je ispod krznene kape. Lice mu je bilo sivo kao planinska stena, izbrazdano bezbrojnim borama.

— Kako to mislite? — pitao ga je šerif ljutito.

— Već sam vam rekao: taj Lark je slagao.

— Besmislica — promrsi šerif. — Ovaj starac je previše pio.

— U to ne verujem — odbijao je Holidej.

— Lark mi je sve potanko ispričao. Uostalom ima i gomila svedoka.

— Mogu da zamislim — javi se krčmar. — Čoveče, Braun, vi bar poznajete taj šljam.

Sada se stari šerif zbunjeno počeo iza uha.

— Da, ja poznajem taj šljam, ali ga isto tako znate i vi. Ipak, sedeli ste tu i niste ni prstom mrknuli. Više ne znam ni sam kome da verujem. Lark je kod mene bio i podneo prijavu, a zakon nalaže, da po njoj moram da postupim. Od vas niko nije navraćao kod mene. Nešto ću vam reći ljudi, budući da ste gotovo svi ovde na okupu. Svega mi je dosta, sit sam! Od sutra tražite sebi drugu budalu koja će se prihvatiti ovog prokletog posla.

Tajac.

Traper je prišao šanku.

— Ima li ovde pića, krčmaru?

Alerd mu doturi flašu i čašu.

— Tako ljudi, a sada ću vam reći šta se u onom bednom lokalu preko dogodilo — počeo traper uz širok osmeh. — Meni možete da verujete šerife, ja sa vama iz ravnica nemam ničega zajedničkog.

Stari lovac je počeo priču na dugačko i na široko, od nevažnog po-

četka, ne propustivši ni činjenicu da je ubacio novčić u muzički automat. Završio je naravno sa sedam lampi razbijenih mecima.

Šerif Braun je odmahnuo sa olakšanjem.

Holidej je mirno slušao priču. Kada je završena, upitao je tiho:

— Izgleda da vam nisam više potreban?

Braun se počeo iza uha.

— Možda je ipak bolje ako odjašite, Dok — rekao je, gledajući mimo Džordžijanca.

I ostali gosti u lokalu počeo izuzetno da se bave svojim čašama.

Pogled hladnih kockarevih očiju klizio je od jedne do druge oborene glave. Podrugljiv osmeh zaigrao mu je na usnama. Nije ništa rekao na šerifov savet, nego je upitao Alerda:

— Mogu li da dobijem ključ od sobe, krčmaru?

Krčmar skide ključeve sa eksera, besno ih tresnu na šank. Ni sam nije znao na koga je besan, na sebe, šerifa, čitav grad ili Doka Holideja.

— Hvala — reče kockar učtivo, dodirnu obod šešira i lagano pođe uz stepenice.

Svi su za njim gledali kao za utvarom.

Kovač Majk Tauer se nakašlja i reče glasno, tako da svi čuju:

— Džentlmeni, u Pueblo je stigao čovek.

*
* *

U gradu na obroncima planina, još uvek je carevala noć.

Na ulicama je bilo tiho. I poslednje svetlo davno je ugašeno.

Kid Bel, poštár, otišao je na počinak još čim se mrak spustio. To je činio zbog toga, što se retko dešavalo da ga noću ne uznemiravaju.

Uspravio se u postelji kada je čuo kucanje na vratima.

U prvom trenutku nije znao da li je to san ili java.

Kucanje se ponovilo, ovog puta glasnije i nestrpljivije.

Bel ustade, priđe prozoru i otvori ga.

— Šta je? — povikao je u noć.

— To sam ja, Floving! Otvorite, moram da pošaljem telegram.

Rančarov glas je bio žustar i zapovednički kao uvek.

— Sada, u sred noći? — mrmljao je poštár, prilazeći vratima i skidajući rezu.

Džon Floving uđe u poštu.

— Upalite svetlo! — promrsio je.

— Polako, polako, sada ću — uzvрати mu Bel.

Topla, žuta svetlost ispuni prostoriju.

Bel pogleda rančera upitno. Seo je za pult i držao pero u ruci.

— Počnite.

Džon Floving mršavom rukom protrlja čelo. Delovao je deset godina stariji.

— Pišite — počeo je.

„Mister Džek Fargo, Kolorado Springs. Očekujem vas večernjim vozom, Floving.”

Kid Bel nije pisao. Pero mu je ispalo iz ruke. Pogledao je rančera užasnuto.

— Ne mislite to valjda ozbiljno, mister Floving? Nećete valjda toga razbojnika pozvati u naš grad?

Rančer nestrpljivo odmahnu rukom.

— Nisam vas pitao za mišljenje, Bel. Pošaljite taj telegram.

Poštár je bio uporam.

— To ne možete učiniti, mister Floving.

— Predajte taj telegram — naredi rančer i priđe pultu. Oči su mu opasno sevale.

Kid Bel napisa sadržaj telegrama. Možda to ne bi učinio da je znao šta se te večeri dogodilo u gradu.

Džon Floving je ostao da stoji uz njega sve dok poštár nije poslao telegram u Kolorado Springs.

Poštár bespomoćno ustade sa svojega mesta.

— Odakle znate da se Fargo nalazi baš u Kolorado Springsu? U celoj zemlji se nalaze poternice za njim. — Iz poštarevih reči izbijala je očajnička nada.

Rančer prosikta kroz zube.

— Vi ste izvršili moj nalog, mister Bel i ništa više. Ja poznajem zakon i znam da ste dužni da čutite. Ako biste samo šušnuli...

Kid Bel je tačno znao šta bi se u tom slučaju dogodilo.

— U redu, u redu — rekao je rezignirano. — U redu. Neću o tome govoriti, mada vas, priznajem, ne shvatam.

— Nije ni potrebno — uzvрати mu Floving hladno i izade.

Poštár je stajao iza pulta oborenih ramena i gledao u vrata. Dugo je tako stajao, a onda ugasio lampu.

Te noći više nije mogao da zaspi.

Dugo je stajao na jednom od dva prozora i posmatrao ulicu.

U Pueblu je postalo tiho. Gasile su se i poslednje svetiljke.

Dok Holidej je otvorio prozor i pripalio cigaretu. Posmatrao je zamišljeno dim cigarete. Kao olovna kugla teška bolest nagrizala mu je i pritiskivala grudi. Osetio je njen podmukli pohod baš u trenutku kada se nalazio na nišanu Meksikančeve vinčesterke. Nekoliko sekundi pred očima mu je igrala crvenkasta magla. Za malo je izgubio svest. Bila mu je potrebna ogromna snaga volje da se održi. Uspeo je čak da sve što se snjim zbiva prođe neprimetno. Niko u velikoj krčmi nije ni naslutio šta mu je.

Napad je bio surov. Znoj mu je rosio čelo, košulja mu se lepila uz telo, a kolena pretila da otkazu poslušnost. Nije smeo da pokaže slabost, inače bi bio izgubljen. Ljudi u „Koral” salunu bili su paralizovani snagom njegove ličnosti. Da je samo za dlaku popustio, to bi bio njegov kraj.

Verovali su da je u stanju da čini neverovatne stvari, da puca iz svakog ugla, da ne može da promaši, da ima oči na leđima. No, kako se takva slava može prokockati!

Napad je bio žestok i došao je iznenada. Isto tako je iznenada i prošao. Keno i Murat su ležali mrtvi na podu krčme i pri padu njihovih tela prašina se uskovitlala.

Usamljen čovek na prozoru ugasi opušak i obrisa lice. Ponovo mu je znoj rosio čelo.

Ne bi trebalo da pušim, bila mu je prva misao. No, šta bi se time izmenilo? Kao lekar dobro je poznavao svoju bolest koja nagrizala i uništava organizam kao termitti najtvrdje drvo i ništa je ne može zaustaviti. Bolest

je podmuklo mesecima umela da se pritaji i umiri, i to samo zato, da bi novom, većom snagom napadala. Kada bi se to dogodilo, morao je dani- ma da leži u bednim hotelskim soba- ma i bori se sa njom. Borio se uvek spreman na užasan kraj.

Nikoga u takvim satima, danima, a pre svega u užasnim noćima nije video. Niko nije imao pojma o ovom jadu, nevolji koja mu uništava život i koja ga izbacuje danima iz kolo- seka. Koliko god se obuzdavao, ubi- stveni otrov u njegovim grudima sve žešće i žešće je ostavljalo tragove na njegovom licu, čineći ga tvrdim od kamena.

Vremenom se menjalo i njegovo lice, a i njegov karakter. Istina, on nikada nije bio bučan, radostan čovek, ali isto tako ni toliko škrt na rečima, osobenjak, čovek mramornog lica od koga su svi strahovali. Ne, takav je postao. Preko, u Bostonu, smatran je dobrim lekarom i mnogi su tražili njegovu pomoć. Kada je prilikom jednog atentata na guver- nera ovaj ispao iz kočije, naleteo je na zid na keju i slomio vilicu. Od- mah je pozvan mladi doktor Holi- dej. Znalo se da ima zlatne rukke, da je veoma miran i hladnokrvan i da je odličan hirurg.

Ono što ga je čekalo kada je do- šao u bolnicu, nije bio samo običan prelom vilične kosti. Guverneru je ta kost bila gotovo smrskana. Operi- sao je puna tri časa. Dogodilo se ono što niko nije smatrao mogućim: gu- verner je ozdravio i opet je mogao normalno da govori.

Ta vremena su bila zaboravljena. Zaboravljen je sposoban lekar, koji je tako blistavo počeo karijeru, pao je u zaborav izuzetno inteligentan

SVAKE SUBOTE

VAJAT ERP

**AVANTURE LEGENDARNOG ŠERIFA DIVLJEG
ZAPADA**

čovjek iz Džordžije. Išezao je negde na dalekom Zapadu i ponovo se pojavio kao potpuno drugi čovek. Jedino što mu je bilo zajedničko sa nekadašnjim lekarom iz Bostona bilo je ime.

Drugi život doktora Džona Holideja, potpuno je sahranio njegov prvi život. Bolest, koju je dobio lečeći satima jednog pacijenta, proždírala ga je nezadrživo. Ta bolest mu je polako, ali sigurno uništavala život.

Dva meseca se uopšte nije javljala niti je osetio. Kao i priilikom svake pauze, tako je i sada ponovo gajio majušnu nadu da će ipak možda ozdraviti. Konačno, bio je gotovo neverovatno jake konstitucije.

Na žalost, kao i ranije, i ovog puta se vratila. Duboko razočaran gledao je kroz prozor niske krovove drvenih kuća i preko njih daleko u savanu.

Za trenutak je pomislio da možda nije smeo da piše.

Naravno, ne. No, brendi nije mogao ništa da izmeni.

Ili možda ipak?

Raspinjan očajanjem i samoprebacivanjem naslonio se na prozor i zatvorio oči.

Izenada ga obuze neopisiv strah. Kao usijana žica prožimalo mu je sve nerve.

Ne smem da ostanem ovde! Ne smem da ostanem ovako bolestan u ovoj bednoj postelji. Oni će me naći takvog, videće kako bespomoćno ležim.

Moram da odem!

Već dva puta je u sred noći u paničnom strahu iz istih razloga bežao, iskrcavaju se. Nije mogao ništa užasnije da zamisli, nego da ga pro-

tivnici vide kako leži bespomoćan.

Uzeo je novac iz opasača, spustio ga na noćni ormarić, zapakovao svoje stvari i iskrao se napolje.

Dok je stajao na vratima osećao je kako ga obuzima nesvestica. Uhvatio se za vrat. Graške znojke izbijale su mu na sve pore.

Sklopio je oči.

— Nisam bolestan — ponavljao je muklo kroz zube. — Nisam bolestan...

Nesigurnim koracima izašao je u hodnik, sišao niz stepenice i osećao kako mu noge otkazuju poslušnost.

Iscrpljen naslonio se na jedna kola u dvorištu, čije je metalne delove mogao da primeti kako svetlucaju u mraku. Pritisak u grudima i gušenje nateralo ga je da spusti glavu.

— Ja nisam bolestan...

Sav jad i bol ovog sveta kao da se sručio na ovog nesrećnog čoveka. Obuzela ga je užasna groznica, tako da je ispustio metalne delove kola i skljkao se na zemlju.

Nije osetio pad na kamenito tle dvorišta.

Ne osećajući ništa ležao je na zemlji i razrogačenih očiju piljao u nebo.

Da li to pada kiša? Činilo mu se da je sve oko njega mokro. Gore između crno sivih oblaka, zasvetluca jedna majušna zvezda svojom neobičnom bledom svetlošću.

Jupite!

Da, to je bio Jupiter, zvezda koja se nalazila na nebu u trenutku njegovog rođenja i koja je trebala da mu donese sreću.

Kako je ono rekao stari astrolog, koji je bio u prijateljstvu sa Holidejevim ocem i u gradu Valdosti uživao veliki ugled

„Biće to čovek čije će ime svako poznavati!”

Da, to predskazanje se obistinilo. Obistinilo na jedan užasan način. Roditelji su verovali i nadali se da će možda jednoga dana svi u zemlji znati ime lekara Džona Holideja. Međutim, ime koje su svi poznavali glasilo je Dok Holidej, revolveraš!

Lekar je ustupio mesto revolverašu. Postao je čuveni strelac koštom. Čovek zbog čijih su se streljačkih sposobnosti i hladnoće svi pribojavali, čovek o kome će se još sto godina govoriti u celom svetu. Eto takav je postao doktor Džon Henri Holidej, dvostruki doktor, zubni lekar i vidar.

Da li je uopšte bio slavan? Možda pre ozloglašen! Zar njegovi nadaleko čuveni revolveri nisu doprineli istovremeno da bude odbačen iz građanskog društva.

Usamljenik iz Džordžije ležao je ispod kola kao mrtvac i gledao u svetlucavu zvezdu koju samo što nisu zaklonili crni oblaci.

Možda to ipak nije Jupiter? Jeste, mora da bude. Čovek koji je ležao na zemlji dobro je poznao njegovu svetlost. Još kao dečak često je sa ocem kroz prozorčić na tavanu posmatrao nebo. Njegov otac je dobro poznao daleki svet zvezda. U životu Džona Holideja bilo je to najlepše doba. Sada mu se činilo da je od onda proteklo nekoliko stoleća.

Očajanje se uvuklo u srce Holideja dok je nepomično ležao na zemlji. Strah je iščezao i ustupio mesto beskrajnoj praznini.

Da li sada konačno već dolazi ta užasna smrt? Hoće li mu doneti olakšanje?

Često je ovako ležao. U golim, različnim sobama hotela, ili napolju, u visokoj bufalo travi, onda kada mu je još uspevalo da se izvuče iz grada pre nego što ga bolest sasvim savlada.

Da li je to kucnuo zadnji čas?

Često je zamišljao smrt. Zamišljao je kao olakšanje, razrešenje. U mašti je dolazila i podizala ga sa neudobnog ležaja ili tvrde zemlje i odvodila u svet iz koga, srećom, povratka nije bilo. Tamo je sve bilo znatno lakše, mogao je da diše punim plućima.

Možda je trebalo drugačije da postupi, razmišljao je grozničavo. Možda je trebalo da ostane gore u Bostonu i pokuša da načeto plućno krilo izbaci iz grudi. Možda bi to uspeo doktoru Benzoldu, njegovom starijem kolegi i prijatelju, čija je vestina bila nadaleko čuvena.

Ne, to bi bilo uzalud. Potpuno besmisleno. Ljudi koji su operisali načeto plućno krilo svi su do jednog umrli, čak mnogo brže od onih koji se nisu operisali.

Iznenada se trgao, nesposoban da pokrene i prst. Jedna crna senka preletela je preko njega i skočila na kola. Dve svetlucave tačke bile su uperene na njega.

Zver! Razmišljao je grozničavo.

Grabljiva zver! Možda puma, najopasnija od svih. Zver koja živi u savani i na obroncima planina.

Prokletstvo! Dvorišna kapija je bila otvorena to je dobro znao. Krenuo je bio prema otvorenoj kapiji, kada ga je slabost savladala i sručila kraj kola. Crna puma je mogla mirno da uđe u dvorište i napadne koga hoće.

Da li je to smrt? Možda je uzela takav oblik — obličje pume?

Krv mu se ledila u žilama. Onda je osetio pokret, koji mu je gotovo rastrgao nerve. Zver koja je sedela na kolima sada se spustila na njegove grudi.

Mačka! Velika, crna mačka! Kao teret od sto kilograma pritiskivala mu je grudi. Odjednom napetost je popustila i talas olakšanja prostrujao mu telom. Čuo je tiho predenje. To kao da mu je pomoglo da se pokrene. Lagano se uspravio i pomilovao veliku mačku po svilenastoj dlaci. Predenje je postalo još glasnije. Nekoliko trenutaka držao je mačku u naručju.

— Došla si u pravom trenutku, crna — prošaputao je muklim glasom. Grlo mu je bilo suvo, a u ustima je osećao neki neprijatan ukus.

Uzdišući se, uspravio, uzeo šešir, torbu i bisage i krenuo prema kapiji. Tu je još jednom zastao, velika mačka je pošla za njim i trljala se o njegove noge. Holidej je smogao snage da se sagne i još jednom je pomiluje. Onda je iz levog džepa izvukao sat otvorio poklopac da oslušne kucanje. I mačku kao da je zainteresovao neobičan, ravnomerni zvuk. Prestala je da prede.

Kockar vrati sat u džep i prihvati torbu sa instrumentima.

— Srećan put, Bleki!

Polako je išao niz ulicu prema konjušnici, u kojoj mu je konj bio smešten. Kod jednog izvora, gde je srebrnasta voda tekla kroz kamen u malo lonče, zastao je odložio torbe i napió se.

Divna sveža voda mu je prijala. Njenu svežinu ni jedan brendi na svetu nije mogao da zameni. Kada se ponovo uspravio, činilo mu se da

je ova izvorska voda uspela da mu vrati snagu.

Skinuo je šešir, prošao prstima kroz gustu crnu kosu i pogledao niz ulicu.

Tu je još uvek — život! I ako je prizor života pred njim bio tako sumoran i bezbojan, odjednom mu se činilo da zbog njega vredi postojati, čak kao da je bio i primamljiv.

Zašto da jaši dalje? — Ponovo je zdrav, u svakom slučaju napad je prebrodio ovog puta. Pred njim je život!

Život je bio svet, vidik, koji mu je u ovom trenutku pružao grad uto-
nuo u noć, jedna sumorna ulica pokrivena dugim senkama kao odronima, sa drvenim kućama na obe strane i krovovima ispod kojih su spavali ljudi, svi do jednog neprijateljski raspoloženi prema njemu. Svi do jednog su se bojali usamljenika iz Džordžije i sigurno bi odahnuli s olakšanjem, ako ujutru napusti grad.

No, kud da krene? U neki drugi grad, dalje? U susret novom šerifu, do nove grupe lupeža, koji su se sigurno svi ustremili na njega, u novu borbu, koja mu može doneti smrt ili, na nesreću, sakatost.

Ovde je sa borbom završeno, tako je bar verovao.

Negde u nekom udaljenom dvorištu oglasio se pas. Jedan veliki pacov izlete na ulicu. Brzi strelac je već držao otkočen revolver u levici. Ogroman pacov nije imao nikakvu šansu.

No, Holidej promeni odluku i vrati revolver u futrolu. Zbog jednog pacova neće da budi građane iz sna.

NOGICAR

ZLATNI

SVETSKI HIT

NAJLEPŠE
LJUBAVNE PRIČE

SVAKOG DRUGOG
GETVANTKA

Užasavao se i jednih i drugih, građana i pacova. U životu koji mu se pre nekoliko trenutaka vratio postojali su i jedni i drugi.

Sa kapije hotela čulo se komešanje. Čika, kotrljanje. Šta se dogodilo? Veliki pacov je izbegao metak, ali ne i crnog mačka. Neoprezno mu je preprečio put, bila je to kratka borba. Ma koliko se grozničavo i očajnički pacov borio, mačak je bio jači.

Lagano, kao da se ništa nije dogodilo, mačak izađe na ulicu i pođe prema izvoru.

Život? Eto i to je život!

Holidej je stajao na istom mestu, a mačak prošao kraj njega, ne primećujući ga.

U glavnoj ulici Puebla ponovo je zavladała tišina. Iz jedne kuće je uskoro dopro nežni glas žene kroz otvoreni prozor. Žena se obraćala jednom čoveku.

Ljubav! To treba da je smisao života. Ohrabrujući, topao osećaj prostruja srcem čoveka naslonjenog na izvor.

Ostaće ovde, ojde u ovom gradu u kome se izborio za svoje mesto. Konačno, ljudi koji su mu se suprotstavili i stali mu na put, bili su razbojnici, ubice, slični Krojdonovima i svim ostalim koji su hteli da ga pošalju sa ovog sveta.

Lagano je podigao prtljag i vratio se. Neprimećen se uvukao u hotel, svukao i spustio na tvrdu postelju.

Nesrećni čovek je ponovo utonuo u san o životu, u čiju varljivost i besmisao nije hteo da veruje. Nije

ni slutio da je mršavi, mali razbojnik rančer Džon Floving smislio novi način kako da ga pošalje u smrt...

Novi dan koji se pomaljao na istoku bio je siv i sumoran kao i daleki obrisi planinskih vrhova. Kišni oblaci navlačili su se sa zapada, samo su im ivice bile sumorno žute. Kiša je lila pretvarajući prašinu u blato i dobujući ravnomerno po krovovima. Ulice su se pretvorile u pravu kaljugu.

Daleko iza planina čula se grmljavina. Kao iscrpljena, umorna životinja, dan se polako uvlačio u grad.

Ponovo se spustilo veče.

Dok Holidej je stajao na prozoru svoje sobe i posmatrao ulicu. Kiša je dobovala po oknima i u malim potocima klizila niz staklo.

Da li da ostane u ovom gradu?

Nemiran život poslednjih meseci teško mu je padao. Negde konačno mora da ostane, radi i živi kao normalan čovek.

Hteo je da pokuša, jednostavno morao je da pokuša.

Umornim pokretom uzeo je cigaretu iz džepa i stavio je u zube. Kresnuo je palidrvce o iviciu prozora i preneo plamićak cigareti.

Kroz plavičasti, duvanski dim i vlažna prozorska okna iznenada je ugledao visokog, mršavog čoveka na suprotnoj strani ulice. Sa željezničke stanice, u tom trenutku, prodorno zazvižda lokomotiva.

Većernji voz je napuštao grad, do-
nevši u Pueblo opasan teret.

Džek Fargo!

Čovek iz planina, revolveraš čije
je ime predstavljalo strah i trepet u
celom Koloradu.

Holidej ga je posmatrao ne sluteći
ko je.

Nepoznati je zastao. Lice mu je
bilo sivo kao stenovite planine i
ispresicano bezbojnim borama. Go-
dine mu je bilo veoma teško odre-
điti: trideset pet, četrdeset, a možda
i više.

Da li je to bila puka slučajnost
što je Džek Fargo upravio pogled
prema prozoru na kome je stajao
Dok Holidej.

Jeste. Revolveraš još uvek nije
znao zbog čega ga je Džon Floving
pozvao u Pueblo. Jedino što je pre-
postavljao, bilo je to da je pozvan

zbog dvoboja revolverima. Međutim,
da će mu Dok Holidej biti protivnik
nije imao pojma.

Džordžijanac se udaljio od pro-
zora. Video je čoveka na suprotnoj
strani ulice, ali na njega nije obra-
tio posebnu pažnju.

Po ovakvom pljuskulica je bila
gotovo pusta. Tako je i Džek Fargo
stigao neprimećen do kuće Džona
Flovinga. Pre nego što je stupio
unutra oprezno je pogledao oko se-
be, a onda brzo šmugnuo unutra.

•
• •

Džon Floving je nestrpljivo očeki-
vao revolveraša. I on je čuo zvižduk
lokomotive i prišao prozoru. Nešto
kasnije čuo je i laku škripu šarki
na ulaznim vratima.

Nekoliko sekundi kasnije stajali
su jedan prema drugome.

Bilo je to prvi put da dva lupeža
sklapaju posao. Poznawali su se ina-
če već godinama, pa je zahvalju-
jući tome Floving znao gde može da
nađe revolveraša.

Rančer — zločinac je bio bleđ i ne-
ispavan. Događaji iz prethodnog da-
na i noći ostavili su neizbrisive tra-
gove na ovom mršavom i slabom čo-
veku. Mršava ramena visila su mu
opuštena, a sitna, ptičija glava jed-
va se držala na izboranom vratu.

— Dobro je što si konačno stigao
— pozdravio je revolveraša i zatvo-
rio vrata za njim.

Fargo priđe prozoru i pogleda niz
ulicu.

— Prokleta žestoka stvar doći ovde u sred bela dana.

— Nemoj da lupaš glavu time. Stari Braun te neće ni dotaći. Biće srećan čak da mu ti ništa ne učiniš.

Revolveraš prsnu u grohotan smeh.

— U Kolorado Springsu je jedan od te bratije čak pokušao.

— I?

Revolveraš napravi značajn pokret rukom.

— To će ti verovatno Braun moći da ispriča. Dogodilo se u Kolorado Springsu. Najverovatnije je uredno odštampano i visi na njegovom zidu.

Floving se suvo nakašlja. Bio je to bolestan, neprijatan kašalj.

— Sutra ujutru možeš da iščezneš.

Najmljeni revolveraš se bučno spusti na stolicu ispruživši noge.

— Govori konačno, Floving, ko je ovog puta na redu.

Rančer je nervozno kršio ruke.

— Ovog puta u pitanju je vrlo neobična ptičica.

— Ne uvijaj. Kako se taj čovek zove?

Rančer priđe na pola koraka revolverašu.

— Holidej.

Džek Fargo skoči sa stolice kao da ga je ugrizao otrovni pauk.

— Ne valjda Dok Holidej?

— Baš on.

Sada je revolveraš krupnim koracima šetao gore dole. Bili su to odlučni koraci čoveka naviklog da gazi sve što mu se nađe na putu. Floving ga je pratio pogledom.

— Prokletstvo, reci konačno nešto!

Fargo zastade ispred rančera. Bio je viši od njega gotovo za pola jarde.

— Šta ti imaš sa Dokom Holidejem? Uvek sam verovao da je on jedan od nas.

Da, to su uvek verovali obojica razbojnika i to ne samo oni. Međutim, usamljeni čovek iz Džordžije nije pripadao njima, nije bio član legije onih koji su odbacivali zakon.

Nekoliko godina kasnije Holidej će postati prijatelj velikog šerifa Vajata Erpa. To će biti nemo prijateljstvo zbog koga će čuveni Erp često biti napadan. Međutim, ništa neće uspeti da ga pokoleba, naprotiv, prijateljstvo će se samo kaliti kroz kišu metaka raznih razbojničkih bandi, u borbama koje će ova dva tako različita čoveka voditi rame uz rame.

Bez obzira na to, glas revolveraša Holideja ostaće za uvek. Zbog toga će ga izbacivati iz gradova, goniti da vodi nemiran život. Ostao je svuda i večito stranac, bez doma.

Džon Floving se naslonio na prozor. U njegovim sitnim, neprijatnim očima ogledala se bezgranična mržnja dok je govorio o Holideju.

— On nije jedan od nas, Džek. Duva u isti rog sa starom budalom od šerifa. Hoće da me likvidira.

Ispričao je Fargu šta se u Pueblu sve dogodilo. Jedino što je prećutao bila je činjenica da Doka Holideja od ranije poznaje. Konačno, sada je bio bogataš, moćan, pa mu je bilo mučno i neprijatno da Džek Fargo sazna kako su ga izbacili iz voza.

Ukoliko je u prvom trenutku rančer strahovao da će revolveraš odbiti njegov nalog, veoma se prevario.

Džek Fargo je nastavio svoju nervoznu šetnju. Počeo je da govori sebi u bradu.

— Dakle, Dok Holidej. Prokletstvo, konačno pravi kalibar za jednog Džeka Fariga. Iz njegovih reči izbijala je neka vrsta ponosa. Onda je rekao glasno i određeno:

— Ja ću ga izazvati — rekao je odlučno, računajući jasno i s tim da to treba da učini za račun i novac Džona Flovinga.

Ovaj dvoboj ga je neodoljivo privlačio jer je želeo dvostruku korist: slavu i novac. Zbog toga je upitao oprezno:

— Koliko za tebe ta stvar vredi, Džone?

Kada je novac bio u pitanju, Floving je uvek pravio kiselo lice. Bio je neopisivi škrtac.

— Mislio sam tri stotine dolara. To je prilična suma, ali i Holidej vredi.

Džek Fargo se grohotom nasmeja.

— Tri stotine bednih dolara? Ne, amigo, ne sa Džekom Fargom. Moraćeš da smišliš nešto bolje.

Revolveraš kresnu palidrvce o don čizme i pripali cigaretu.

— Nećemo da se cenkamo, Floving, hiljadu, ili u protivnom odlazim sledećim vozom.

Rančer razvuče lice kao da je zagrizao limun. U sebi je već računao sa gotovo tolikom sumom, ali se nadao da će nekako nadmudriti Farga. Složio se teška srca.

— Kako to misliš da izvedeš? — upitao je.

— To prepusti meni. Mogu li da ostanem ovde dok mrak ne padne?

Rančer se saglasio.

— Biće bolje da te ne vide. Istina, ne verujem da bi šerif nešto preduzeo kada bi saznao da si u gradu. Ipak, ovako je sigurnije.

— Ja mislim da me niko nije prepoznao. Kako stoji stvar sa poštom?

— Taj će držati jezik za zubima — uveravao ga je rančer značajno se osmehujući.

— U redu. Gde stanuje Dok Holidej?

Floving priđe zajedno sa revolverašom prozoru i pokaza na suprotnu stranu ulice.

— Preko, kod Alerda. Tamo se sakuplja cela banda.

— Koja banda?

— Šljam iz grada. Osećaju se sada moćnim i snažnim od kako je on u Pueblu. Ogavni šljam.

Fargo odmeri rančera od glave do pete. Oštre razmetljive reči zvučale su iz njegovih usta u najmanju ruku čudno. Uvek je umeo vešto da se prikriva iza leđa svojih ljudi.

Da je nekim čudom Džon Floving samo naslutio da se Holidej za njega uopšte i ne interesuje, sve bi se drugačije odigralo.

Što se Džordžijanaca tiče, smrt mladog Genana je bilo osvećena. Šta ga se rančer uopšte tiče? Istina, kada bi mu taj čovek slučajno presekao put, Holidej bi mu rekao svoje mišljenje. Inače, prepuštao je građanima Puebla da se s tim pohlepnim i osionim rančerom sami nose.

O svemu tome Džon Floving nije imao pojma.

*
* *

Konj je bio neosedlan, mokre grive i mokrih sapi.

Tamnoputi jahač bio je takođe mokar do gole kože. Kiša mu je šibala staro lice i nakvasila sedu kosu.

Stari Sem je na ranču saznao šta se u gradu dogodilo.

Veoma retko se dešavalo da Crnac dolazi u Pueblo. Ovoga puta nije pošao da nabavlja namirnice za svoju kuhinju. U grad ga je poterala luda, sumanuta ideja.

Oslobođeni crnački rob Sem hteo je da pomogne svom gospodaru. Obuzeo ga je užasan strah da će ponovo ostati bez doma. Na ovaj poduhvat naterala ga je vernost pretučenog psa. Doka Holideja nije poznavao, samo je čuo šta o njemu pričaju kauboji.

Ljudi sa velikog „River” ranča nisu videli kad je starac napustio kuću. Tajno je umakao.

Veliki vojni revolver u njegovom džepu bio je težak kao olovo.

Crni Sem još uvek nije imao pojma kako će svoju nameru da sprovede u delo, iako je doneo čvrstu odluku da toga Doka Holideja ubije. Verovao je da će samo na taj način moći da pomogne svome gospodaru.

*
* *

Holidej je ležao u postelji. Pušio je. Pepeljara pored njega bila je puna opušaka.

Kiša je monotono dobovala o okna.

Odozdo, iz saluna, dopirao je pri-
gušeni žagor gostiju.

Holidej je u podne sišao na ručak. Poslužio ga je Alerd lično. Krčmar je bio veoma ljubazan i predusretljiv. Međutim, nije mnogo govorio. Služio se jednosložnicama.

Džordžijanac je upravo to i očekivao. Ljudi su s njim uvek tako razgovarali kada su priželjkivali da ga se otresu. Na žalost imao je velikog iskustva u tome.

Umornim pokretom izvukao je sat iz džepa i otvorio poklopac.

Bilo je blizu šest.

Na nekoliko trenutaka pogled Holidejevih očiju omekša. Čitao je reči ugravirane na poklopcu:

„Našem dragom sinu, doktoru Džonu Holideju”.

Koliko je vremena od tada proteklo? Večnost! U međuvremenu se svet nekada punog nade mladog lekara srušio.

Holidej spusti poklopac i vrati sat u džep.

U tom trenutku čuo je u hodniku korake, koji su zamukli pred njegovim vratima. Ruka mu je nesvesno kliznula prema koltu.

Čulo se tiho kucanje.

— Slobodno!

Kvaka se polako spuštala.

Na vratima je stajala Suzan Genan.

Dok Holidej odmah skoči sa postelje i popravi crnu somotsku kravatu. Učinio je bespomoćan pokret, blago se osmehujući.

— Izvinite, gospođice, ali nisam očekivao posetu dame.

Suzan mu pruži svoju malu, snažnu ruku.

— Ja sam ta koja treba da se izvinjava, mister Holidej.

Na usnama joj se pojavio tužan osmeh.

Džordžijanac je ponudi da sedne.

Suzana se spustila gotovo na samu ivicu stolice.

— Čula sam da ste prošle noći imali neprimetno. Mislim našom krivicom...

— Nije vredno pomena, gospođice — branio se kockar. — U svakom slučaju, nije bilo vašom krivicom.

— To vi kažete.

Holidej se ponovo osmehnu.

— Na to se čovek navikne gospođice Genan.

Mlada žena spusti pogled svojih krupnih, tamnih očiju na ozbiljno, otmeno lice Džordžijanca.

— Kakav ste vi zapravo čovek, doktore Holidej?

Kockar se okrete, priđe prozoru i obriše zamagljena okna.

— Kakav ste vi odgovor očekivali na to pitanje?

Suzanin pogled je sada počivao na leđima visokog, vitkog čoveka.

— Nisam uopšte očekivala odgovor — nastavila je posle izvesnog vremena. Ne treba, valjda, da vam govorim da se nalazite u opasnosti.

— A kada to nisam? — uzvratio je s gorčinom.

— Džon Floving neće mirovati dok vas ne vidi mrtvog pred svojim nogama.

— Može biti.

Suzan Genan ustade i priđe prozoru tako da je morao da je gleda. Devojka je zbunjeno sklanjala pramen crne kose sa čela.

— Ja ne bih želela da još neko umre, Dok Holidej. Moj ranč je stajao dosta krvi, cena je previsoka.

— Cena nikada nije previsoka, kada se zna za koga i za šta se bori.

— Zar vi to znate?

— Rekla je to i istog časa joj je odjek sopstvenih reči pritiskivao savest.

Holidej je gledao mimo nje.

Suzan je shvatila da je usamljen i napušten kao ona, možda još napušteniji i sa manje nade.

U hladnim očima Doka Holideja pročitala je usamljenost i neutešnost, nalik na zimsku noć nad savanama. Ta hladnoća gotovo joj je izazvala fizički bol. Nevidljiva ruka stezala joj je srce. Spustila je pogled na Holidejeve ruke.

Da li su to ruke revolveraša, proletelo joj je kroz glavu.

— Ja suviše pitam? — rekla je tiho.

U sobi je zavladao tajac. Čutanje je prekinula Suzan.

— Ja ću sada da idem, Dok, ali pre toga htela bih da vam zahvalim.

— Ne postoji ništa zbog čega bi trebalo da mi zahvaljujete, gospođice Genan.

Odmahnula je glavom, a na čelo joj je ponovo pao tamni uvojak.

— Vi ste pomogli mom bratu.

— Loša usluga. On je mrtav.

— Ono što se kasnije dogodilo nije vaša krivica.

U tom trenutku iz hodnika je dopro čudan šum. Izgledalo je kao da se neko šunja, neko ko nema obuću na nogama.

Promena, koja se ogledala ne samo na Holidejevom licu, nego i nje-

govim kretanjama, bila je tako munjevitá i tako jaka, da je Suzan razrogačila oči od iznenađenja.

Zar je ovaj čovek uvek spreman na borbu? Iznenada se stvorio na prozoru, ukočen i nepomičan kao drvena statua indijanskog poglavice koja krasi mnoge salune. U desnici je već držao niklovaní revolver.

— Sklonite se s vrata — došapnuo je devojci i u dva koraka se stvorio kraj vrata.

Devojka se povukla do podnožja postelje.

— Šta se to dešava? — upitala je tiho.

U tom trenutku čulo se kucanje u kratkim razmacima.

— Slobodno, — odazva se Holidej prigušenim glasom.

Vrata su se otvorila i prvo što su devojka i Holidej videli bila je zardala cev jednog starog revólvera, a za njom ruka boje zemlje.

Ruka je upadljivo podrhtavala.

Džordžijanac vrati kolt u futrolu a onda ispruži desnicu. Udario je nadlanicom kao sečivom crnu ruku koja se pomolila. Zardalo oružje ispade s treskom na pod.

Sem je bio tako iznenađen da se nije opirao kada ga je Holidej uvukao u sobu i zatvorio vrata.

— Sem! — uzviknu devojka iznenađeno. — Zar je i tebe uspeo na to da navede? Moj otac je uvek govorio da si ti jedina pristojna osoba na „River” ranču.

Lice starog Crnca upadljivo je prebledelo. Oborio je glavu i stegao beskrvne usne. Ruke su mu visile kao krpe niz telo. Stajao je bespo-

moćan na vratima ne pomišljajući da beži.

Holidej je stao pred njega. Upitao ga je bez oštine u glasu:

— Ko te je poslao?

— Niko — jeknu stari, ne podižući pogled.

— Nećeš, dakle, da kažeš?

Tek sada Crnac podiže glavu. Pogled mu je bio bez sjaja i uplašen.

— Rekao sam istinu, mister. Niko me nije poslao.

— Da li ti je on naredio da pucaš na mister Holideja? — pitala je Suzan Genan.

— Ne, gospođice, gazda i ne zna da sam u gradu — uveravao je starac.

— Čudno — govorila je Suzan Holideju. — Šta li je njemu palo na pamet? Ljudi će ga linčovati čim izađe.

— Niko neće saznati da je bio ovde — uzvрати Holidej.

Devojka ga pogleda iznenađeno.

— Ali on je hteo da vas ubije.

— Da, hteo je.

— Vi ste veoma čudan čovek, Dok — tvrdila je devojka odmahujući glavom, — Trebalo bi baš da ga predate šerifu.

— Zbog čega? Neka jaši nazad na ranč.

Crnac je napregnuto slušao razgovor. Grč na licu je popuštao. Ni sam nije mogao da shvati šta je čuo. Zar ovaj čovek, surovi revólveraš Holidej?

— Vi hoćete da me pustite da idem mister? — pitao je.

SREBRNA ZVEZDA

svake druge srede u svim kioscima

— Da, pošto mi budeš rekao ko te je ovamo poslao, ili bar zbog čega si hteo da me ubiješ.

Stari Sem ovlaži jezikom usne.

Zbunjeno je gledao u pod. Pod njegovim širokim stopalima stvorile su se lokvice.

— Vi ste rančerov neprijatelj, Dok. Vi ćete ga ubiti, a onda će stari Sem ostati bez doma.

— A ko ti je rekao da hoću da ubijem rančera?

— Kauboji to pričaju.

Kockar odmahnu glavom. Mogao je da pretpostavi šta se u glavi nesrećnog starog Crnca sve dešavalo.

— Jesi li došao kroz salun? — raspitivao se Holidej.

— Ne, došao sam okolo 'kroz dvorište. Jedan od prozora bio je samo prislonjen.

— Tako, dakle. Onda se vrati istim putem i nemoj se više pojavljivati u gradu dok sam ja ovde.

— Zar se ne plašite da će pokušati još jednom? — dobacila je devojka i podozrivo odmerila Crnca.

— Pa mogao bi da pokuša — uzvratila Holidej nemarno, a onda dade Crncu znak. — Gubi se!

Sem priđe vratima, uhvati se za kvaku, zastade i okrete se.

— Ja se neću vratiti. Dok je rekao je žustro. — Sasvim sigurno neću ponovo doći.

Vrata su se za njim bešumno zatvorila.

Džordžijanac izvadi cigaretu iz džepa i pripali je.

— Zašto ne napustite grad, Dok? — čuo je Suzanin glas. Rekla sam vam da ste u opasnosti.

— Već sam to znao, gospođice Genan.

— Ne mogu uopšte da vas shvatim. Šta vas to zadržava u ovom bednom gnezdu? Sigurna sam, ništa.

Džordžijanac se naglo okrete.

— Da, mene ništa ne zadržava u ovom gradu. Mene nigde ništa ne zadržava. Mogu uvek da jašim, jašim dalje, sve dok jednog dana tako, sam od sebe, ne padnem iz sedla.

Te reči su bile izgovorene sa toliko gorčine, da je mlada žena zaboravila odgovor. Ujela se za usnu.

Sada je tek shvatila ovog čoveka, to jest, poverovala da ga razume. Bio je umoran, sit tog večitog putovanja od grada do grada.

Međutim, nije smeo da ostane. Suzan Genan je bila jedina u gradu koja je pouzdano znala da njen brat nije pozvao Doka Holideja u Pueblo. Čovek koga se sve to najviše ticalo nije imao pojma. Derikoža i škrtica Džon Floving je čak bio spreman da žrtvuje hiljadu dolara da Dok Holidej nestane sa lica zemlje.

Suzan Genan učini poslednji pokušaj da ubedi Džordžijanca.

— Zar ne bi ste meni mogli da učinite tu uslugu, Dok — govorila je molećivo. — Ja ne želim da ta pucnjava traje bez kraja, da se krv i dalje proliva.

Džordžijančevo lice je bilo zatvoreno, gotovo mračno. Obrve su mu se sastavile iznad očiju. Glas mu je zvučao metalno, tvrdo i odbojno:

— Vaša briga je suvišna, gospođice.

To je mladu devojku rastužilo.

— Bila je to samo molba — ništa više. Vi najbolje znate šta činite.

Uputila se prema vratima. Holidei joj je otvorio:

— Zbogom, gospodice Genan.

Još jednom ga je pogledala, a onda krenula niz hodnik.

Nad grad se spustilo mlečno sivilo predvečerja. Pljusak je popustio. Kiša je sipila sitnim kapima, gotovo nalik na vlažnu prašinu.

Kovač Majk Tover zatvori kapiju svoga dvorišta i krete ulicom. Gotovo je zakrčio pločnik svojim krupnim, snažnim telom. Skinuo je kožnu kecelju i obukao platneno odelo boje peska. Prolazeći pored Flovingove kuće, bacio je kratak pogled na kitnjastu, prkosnu fasadu.

Izenada je zastao kao ukopan na pločniku. Za trenutak je sklopio oči, a onda pogledao još jednom preko. Grubom šakom obrisao je čelo kao da hoće da odagna neko priviđenje, pa žurno nastavio dalje...

U salunu Kona Alerda, u to vreme, bilo je samo nekoliko gostiju. Za šankom su stajali šerif Braun, Džil Ripon i berberin. Nešto dalje od njih, sa strane stajao je Kid Bel, poštar. Ostavljao je utisak utučenog čoveka. Pred njim je stajala velika čaša viskija.

Kid Bel je veoma retko navraćao u salun. Kad bi ipak došao, proveo bi celo veče uz malu čašicu viskija. Međutim, večeras je već ispio četiri

velike čaše. Nenavikao na alkohol bio je potpuno crven u licu, a na slepoočnicama su mu iskočile žile debele kao konopci.

Poštar je bio neupadljiv čovek srednjih godina. Imao je blede, okruglasto lice i kovrdžavu plavu kosu. Ovaj tihi čovek nikada nikoje u Pueblu ne bi pao u oči da nije povremeno zalazio u kuće i donosio poštanske pošiljke. Kada bi se to retko događalo građani bi zaboravili na njegovo prisustvo.

On je bio jedini koji je sa svoga prozora video dolazak Džeka Farga. Bio je obavezan da čuva tajnu, da čuti, što ga je pritiskivalo. Nije smeo da zucne.

Kada je kovač stupio u salun, za trenutak je podigao pogled, a onda nastavio da pišti u svoju čašu.

Majk Tover priđe šanku, tamo gde su šerif i ostali stajali i gnevno udari pesnicom o politirano drvo.

— Šta se to dešava s tobom? — pitao ga je Kon Alerd. — Demoliraćeš mi šank!

— Ukoliko đavo nije umešao svoje prste, pa imam ružna priviđenja, onda sam malopre video razbojničko lice Džeka Farga u našem gradu.

Šerif odloži neispijenu čašu na šank.

— Šta to reče? Džek Fargo? To nije moguće! Gde si ga video?

— Preko, u Flovingovoj kući. Stajao je na prozoru.

Kon Alerd zazvižda tiho kroz zube.

— Samo nam je još to nedostajalo. Da se ipak nisi prevario?

— Mora da si se prevario, Majk — umešao se šerif Braun. — Fargo se ne bi drznuo da se ovde pojavi. U mojoj kancelariji visi poternica za njim, velika gotovo kao vrata.

— Ne, ne, sasvim sam siguran — uveravao je kovač. — Prošle godine je kod mene potkivao konja. To lice nisam mogao zaboraviti.

— I ja sam ga video — javio se s drugog kraja poštar Kid Bel. Iznenada mu je sinulo da bi to smeo da učini, da kaže da ga je video, a time ne povredi službenu tajnu. Konačno bilo je istina da je video Džeka Fargo kako dolazi sa željezničke stanice.

— I to tek sad govoriš? — brecnu se na njega šerif.

— Gde si ga to video?

— Stigao je večernjim vozom. Stajao sam na prozoru kada je prolazio.

U salunu je nastao tajac.

Na stepenicama su se čuli koraci. Bio je to Džordžijanac. Kao svuda i uvek verovao je da je iznenada nastali tajac uslovljen njegovim dolaskom. Na to je uostalom navikao.

Prišao je kockarskom stolu pokri venom zelenom čojom i seo tako da može da motri na ulaz.

Holidej je izvukao špil karata iz džepa, promešao ih i vešto slagao ispred sebe na zeleni sto.

Sasvim opušteno i odsutno igrao je svoj privatni teko, staru teksašku solo igru kartama, vrstu pasijansa.

Krčmar donese flašu i čašu i stavi ih pred kockara.

— Hvala — promrsi Holidej, ne dižući pogled sa karata.

Alerd zastade za trenutak kraj zelenog stola i reče šapatom:

— Ako se ne varamo, Dok, vazduh u gradu za vas postao je nezdrav.

— Tako?

Holidej ga pogleda umorno se osmehujući.

— Jedan revolveraš je danas stigao. Težak tip. Mislim da je njegova poseta vama namenjena.

Holidej je i dalje mirno slagao karte. Krčmar koji je stajao pored stola počeo da se nervira.

— Čoveče, zar vam je svejedno, kad tako neko dođe da bi vas ustrelio?

Čovek iz Džordžije sada malo toplije pogleda okruglo krčmarevo lice.

— Zar on to hoće?

— Da! Prokletstvo, stavlja moju krčmu na opkladu i spreman sam da je izgubim, ukoliko Džek Fargo nije vas radi došao.

— Džek Fargo? — Razmišljao je kockar. — Pa za njim je raspisana poternica. To je šerifova stvar, ne moja.

Spretnim, uvežbanim pokretima mešao je karte.

Šerif Braun se odvoji od šanka. Lice mu je bilo mračno i sivo.

— Tačno, Holidej, to je moja stvar. Međutim, da vi niste u gradu ne bi ni revolveraš bio ovde.

— Uhapsite ga i isporučite jednostavno, pa je stvar rešena.

Braun je već bio spreman da nešto uzvрати, ali se predomislio. Promrsio je ljutito:

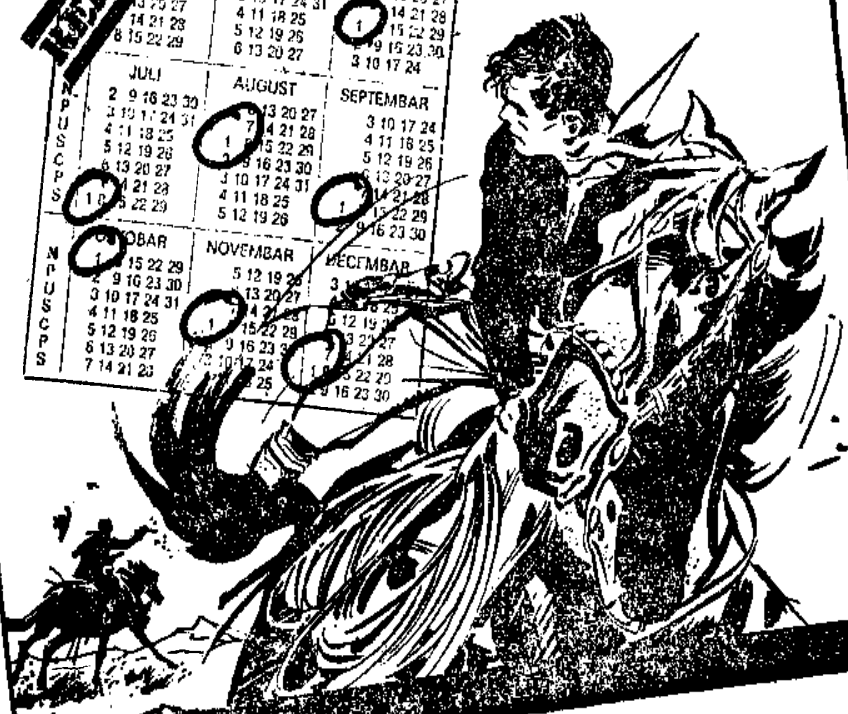
— Nebesa, otkud jednostavno? Idite vi preko i izvučite ga.

SVAKOG 1. UMBESCU CRTANI ROMANI

BEST-SELER

1972

CP	JANUARI	FEBRUARI	MAR	APRIL	MAY	JUNI	JULI	AUGUST	SEPTEMBAR	OCTOBER	NOVEMBER	DECEMBAR
1	5 12 19 26	1 8 15 22 29	1 8 15 22 29	1 8 15 22 29	1 8 15 22 29	1 8 15 22 29	1 8 15 22 29	1 8 15 22 29	1 8 15 22 29	1 8 15 22 29	1 8 15 22 29	1 8 15 22 29
2	6 13 20 27	2 9 16 23	2 9 16 23	2 9 16 23	2 9 16 23	2 9 16 23	2 9 16 23	2 9 16 23	2 9 16 23	2 9 16 23	2 9 16 23	2 9 16 23
3	7 14 21 28	3 10 17 24	3 10 17 24	3 10 17 24	3 10 17 24	3 10 17 24	3 10 17 24	3 10 17 24	3 10 17 24	3 10 17 24	3 10 17 24	3 10 17 24
4	8 15 22 29	4 11 18 25	4 11 18 25	4 11 18 25	4 11 18 25	4 11 18 25	4 11 18 25	4 11 18 25	4 11 18 25	4 11 18 25	4 11 18 25	4 11 18 25
5	9 16 23 30	5 12 19 26	5 12 19 26	5 12 19 26	5 12 19 26	5 12 19 26	5 12 19 26	5 12 19 26	5 12 19 26	5 12 19 26	5 12 19 26	5 12 19 26
6	10 17 24 31	6 13 20 27	6 13 20 27	6 13 20 27	6 13 20 27	6 13 20 27	6 13 20 27	6 13 20 27	6 13 20 27	6 13 20 27	6 13 20 27	6 13 20 27
7	11 18 25	7 14 21 28	7 14 21 28	7 14 21 28	7 14 21 28	7 14 21 28	7 14 21 28	7 14 21 28	7 14 21 28	7 14 21 28	7 14 21 28	7 14 21 28
8	12 19 26	8 15 22 29	8 15 22 29	8 15 22 29	8 15 22 29	8 15 22 29	8 15 22 29	8 15 22 29	8 15 22 29	8 15 22 29	8 15 22 29	8 15 22 29
9	13 20 27	9 16 23 30	9 16 23 30	9 16 23 30	9 16 23 30	9 16 23 30	9 16 23 30	9 16 23 30	9 16 23 30	9 16 23 30	9 16 23 30	9 16 23 30
10	14 21 28	10 17 24 31	10 17 24 31	10 17 24 31	10 17 24 31	10 17 24 31	10 17 24 31	10 17 24 31	10 17 24 31	10 17 24 31	10 17 24 31	10 17 24 31
11	15 22 29	11 18 25	11 18 25	11 18 25	11 18 25	11 18 25	11 18 25	11 18 25	11 18 25	11 18 25	11 18 25	11 18 25
12	16 23 30	12 19 26	12 19 26	12 19 26	12 19 26	12 19 26	12 19 26	12 19 26	12 19 26	12 19 26	12 19 26	12 19 26
13	17 24 31	13 20 27	13 20 27	13 20 27	13 20 27	13 20 27	13 20 27	13 20 27	13 20 27	13 20 27	13 20 27	13 20 27
14	18 25	14 21 28	14 21 28	14 21 28	14 21 28	14 21 28	14 21 28	14 21 28	14 21 28	14 21 28	14 21 28	14 21 28
15	19 26	15 22 29	15 22 29	15 22 29	15 22 29	15 22 29	15 22 29	15 22 29	15 22 29	15 22 29	15 22 29	15 22 29
16	20 27	16 23 30	16 23 30	16 23 30	16 23 30	16 23 30	16 23 30	16 23 30	16 23 30	16 23 30	16 23 30	16 23 30
17	21 28	17 24 31	17 24 31	17 24 31	17 24 31	17 24 31	17 24 31	17 24 31	17 24 31	17 24 31	17 24 31	17 24 31
18	22 29	18 25	18 25	18 25	18 25	18 25	18 25	18 25	18 25	18 25	18 25	18 25
19	23 30	19 26	19 26	19 26	19 26	19 26	19 26	19 26	19 26	19 26	19 26	19 26
20	24 31	20 27	20 27	20 27	20 27	20 27	20 27	20 27	20 27	20 27	20 27	20 27
21	25	21 28	21 28	21 28	21 28	21 28	21 28	21 28	21 28	21 28	21 28	21 28
22	26	22 29	22 29	22 29	22 29	22 29	22 29	22 29	22 29	22 29	22 29	22 29
23	27	23 30	23 30	23 30	23 30	23 30	23 30	23 30	23 30	23 30	23 30	23 30
24	28	24 31	24 31	24 31	24 31	24 31	24 31	24 31	24 31	24 31	24 31	24 31
25	29	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
26	30	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
27	31	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
28		28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
29		29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30		30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31		31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31

— To nije moja stvar, šerife. No, ukoliko ne možete u gradu naći čoveka koji će da vas prati, onda mi to bar recite.

Holidej je ispio čašu brendija na dušak, a onda pripalio cigaretu.

U salunu je zavladala tišina. Holidejeva primedba nije ostala bez dejstva...

Šerif se vratio za šank.

— Moram da idem kod njega — rekao je preko volje, uveren da će mu to biti poslednje što je kao šerif učinio.

— Bolje se ostavi toga — promrsi i Majk Tover. — Fargo ne daje ni dva centa na tvoju zvezdu.

Braun se složio.

— To znam, ali moram da idem.

U tom pogledu se Džon Floving silno prevario. Stari šerif Braun nije bio kukavica. Ono što je nameravao da učini bila je čista ludost, jer Džek Fargo dobrovoljno nipošto ne bi pristao da mu stave lisice na ruke, a naročito ne da to učini stari šerif Braun.

Kovač ispod oka pogleda Holideja.

— Idem i ja s tobom — rekao je odlučno šerifu.

Džil Ripon, vlasnik konjušnice se počesa iza uha.

— Onda idem i ja.

Krčmar Kon Alerd je premeštao opušak cigare s kraja na kraj usana.

— Nisam toliko lud da dozvolim da me napune olovom gospodo. Pustite Doka Holideja da ide sa šerifom. On je jedini čovek koji ima neku šansu protiv Džeka Farga.

Kovač Tover nije zaboravio Holi-

dejeve reči. Zbog toga je uvređeno i nerazumno odbrusio:

— Nama stranac ne mora da pomaže. I bez njega ćemo izaći na kraj.

Kon Alerd prostrela pogledom kovača i prosikta:

— Razmetljivče!

Holidej je mirno sedeo za kockarskim stolom. Nije čak ni pogledao u pravcu šanka. Bilo mu je jasno da je Floving najmio revolveraša.

Džordžijanac još nikad nije svesno uleteo u dvoboj revolveraša. Kada u životu nije bez razloga izazvao nekog čoveka. Istoričari su kanda zaboravili da to pomeću u svojim spisima. Tu tako važnu činjenicu, po kojoj se Holidej bitno i suštinski razlikovao od divljih strelaca svoga doba. Ljudi, koji su pali pogođeni Holidejevim mecima, bili su isključivo ubice, razbojnici ili varalice na kartama. Jedno im je bilo svima zajedničko: prvi su potezali kolt i svi su izazvali sukob sa Holidejem.

Ovoga puta je bio spreman da podeli sa starim šerifom, jer je ovaj bio u pravu. Džek Fargo ne bi došao u Pueblo da on, Holidej, nije bio u gradu.

Možda će, uostalom, ovi ljudi uspeti da uhapsu Farga.

*
* *

Svetlost u sobi ona je prigušena. Zeleni štit iznad lampe bacao je svetlost samo neposredno na okrugli sto za kojim su sedela dva čoveka. Između njih se nalazila trbušasta flaša viskija i dve čaše

— Bilo bi vraški neugodno da te je neko video sa prozora Džek, strahovao je Floving. Ako te je taj čovek poznao sada pola Puebla zna da sam te ja pozvao.

— Samo mirno, Floving! Sve će oni to vrlo brzo zaboraviti, kada Holidej bude ležao tri stope ispod zemlje.

Rančeru je u poslednja dvadeset četiri časa mnogo što šta krenulo naopako. Vraški mnogo za jedan jedini dan. Nije ni iz daleka više bio siguran kao nekada. Uostalom, video je Holideja na delu i znao kako munjevito rukuje svojim opasnim koltovima.

Istina, poznavao je i Džeka Farga, revolveraša kome do sada niko nije doskočio.

Flovingu je jedno bilo sasvim jasno: ukoliko Fargu ne bude uspelo da likvidira Holideja, onda je on za uvek likvidiran u ovoj pokrajini. Nije više bio siguran ni u svoje momke. Ono što su kauboji učinili prethodnog dana, bilo je sasvim dovoljno da dođe do takvog zaključka. U toku noći su se mimo njegovog naređenja vratili na ranč.

Ned Grej je pre odlaska kauboja saopštio kratko:

— Sve dok god Dok Holidej bude u gradu, niko od nas neće ući u Pueblo.

Saopštio je to odlučno i neopozivo.

Jedan jedini dan bio je dovoljan da mu njegovi momci otkazu poslušnost.

Džek Fargo je izvukao kolt iz futrole, palcem je povukao okidač i po-

čeo da rotira doboš. U njemu je bilo šest metaka. Veštim saltom vratio je oružje u futrolu.

— Ako je već tako opasno, srediću tog momka — rekao je i ustao.

Rančer je hitro natočio još jedan viski. Prislonio je čašu na usta i sasuo sadržinu. Oštro piće je učinilo svoje. Dobio je napad žestokog kašlja. Suze su mu navirale na oči. Potrajalo je više od jednog minuta dok se malo pribrao.

— Ovaj prokleti otrov ne podnosim — jeknuo je, a revolveraš se prezrivo nasmejao.

— Vidi se!

Džek Fargo je bio oštar, hladnokrvan čovek. Nije podnosio slabice. Čitav njegov život bio je ispunjen opasnošću. Zakon mu je stalno bio za petama, bio je gonjen i proganjan na celom Zapadu. Gde bi se pojavio izazivao bi strah i užas. Životni put bio mu je pokriven leševima.

Što se tiče Džeka Farga, nije ni za trenutak sumnjao u ishod predstojećeg dvoboja.

Iznenada se čulo oštro kucanje na ulazna vrata. Rančer se trže kao bičem ošinut.

Revolveraš je ostao hladan.

— Idi, pogledaj ko je.

Floving je energično odmahivao glavom.

— Nisam poludeo! Videli su te! Moraćeš da šmugneš kroz dvorišna vrata.

Džek Fargo gnevno preseče pogledom rančera. Oči su mu se pretvorile u dva uzana proreza.

— Davala ću to učiniti! Džek Fargo ne beži kroz dvorišna vrata.

Energično kucanje se ponovilo. Sa ulice je odjeknuo šerifov glas:

— Otvorite, Floving, to sam ja, Braun!

— Šerif, zar nisam rekao? — šaputao je rančer kao da oni napolju mogu da ga čuju.

Šta je postalo od gospodara ogromnog imanja, bogatog rančera Džona Flovinga? Još pre tri dana otvorio bi prozor i drsko upitao šerifa šta hoće. Sada je sedeo zgrčen na stolici, dok su mu ruke drhtale. Lice mu je bilo avetinjski bledo.

Konačno, posle toliko godina vratio se strah.

— Ti si vraški popustio, Floving — opomenu ga revolveraš prezrivo.

— Ako te vide takvog, ovde si odigrao svoje.

Rančer je pokušao grčevito da se savlada. Nije mu uspeło da umiri ruke.

— Ovu budalaštinu smo sebi mogli da prištedimo, da si šmugnuo na sporedna vrata!

Kucanje se ponovilo.

Fargo udari šakom o sto tako da su čaše poskočile.

— Otvaraj konačno ta vrata, inače idem ja.

Rančer je ustao i tihim koracima pošao prema vratima. No pre nego što je izašao iz sobe okrenuo se i oprezno upitao revolveraša.

— Da li bi bar hteo da pređeš u drugu sobu?

— Izlazi konačno! — brecnu se revolveraš.

Džon Floving pokunjeno izađe.

Ko bi se pre nekoliko dana usudio da tako s njim govori? Niko!

Zar mali, mršavi čovek upalih grudi još uvek nije čuo grmljavinu u daljini, zar nije video kako se crni oblaci navlače na horizont? Zar nije slutio da se upravo nalazi na ivici provalije?

Čak i da je shvatio, bilo je prekasno!

Floving se uputi prema unaznim vratima, dohvati veliki ključ i otvorio.

U međuvremenu se mrak sasvim spustio, tako da je rančer jedva mogao da nazre konture trojice ljudi pred vratima.

— Bilo je krajnje vreme, mister Floving — rekao je ljutito šerif.

Rančer je pokušavao da svojim rečima da nekadašnju čvrstinu i zapovednički ton.

— Otvaram svoja vrata kome hoću, zapamtite to, šerife.

— Da, to smo već primetili. Uostalom, zato smo ovde.

— O čemu to govorite? — Flovingov glas je izgubio čvrstinu.

— O Džeku Fargu.

— O kome? Trebalo je to tobož da zvuči iznenađeno.

Opet se javio kovačev bas:

— Prestanite s tom komedijom, Floving. Video sam Fargovo razbojničko lice sa vašeg prozora. Dakle...

SVAKE SUBOTE

VAJAT ERP

**AVANTURE LEGENDARNOG ŠERIFA DIVLJEG
ZAPADA**

U tom trenutku na dnu hodnika se jedna vrata naglo otvoriše. Mršava revolveraševa prilika se jasno videla osvetljena velikom lampom.

Majk Tover nesvesno uvuče glavu u ramena.

Džil Ripon se skloni sa ulaza i povuče uz zid kuće. Imao je neodoljivu želju da samog sebe ošamari zbog toga što je ovamo dolazio.

Samo je šerif ostao na ulazu. Nosio je srebrnu zvezdu. Taj komad metala bio mu je teži nego ikada u životu. Činilo mu se da ima sto kilograma.

— Floving skloni se sa ulaza! — odjeknuo je revolverašev glas hodnikom.

Mršavi rančer nije čekao da mu se to dva puta ponovi. Odmah je šmugnuo u udubljenje obližnjih vrata u hodniku.

Lagano, zveckajući mamuzama, Fargo priđe ulazu.

— Da li je ovde neko rekao „razbojničko lice”? Nadam se da mi se to samo učinilo.

Floving je ćutao. Prebacivao je samom sebi zašto se uopšte upuštao u sve ovo.

Šerif Braun sakupi svu svoju odlučnost i reče:

— Moram vas uhapsiti, Fargo!

Zločinac pršte u žustar, grohotan smeh.

— Ako morate, onda i pokušajte.

— Ne smete se opirati.

— Šta kažete na to ako se uprkos svemu budem opirao?

— U tom slučaju moram da upotrebinu oružje.

Revolveraš se još žešće smejao. Gotovo se zagrcnuo.

— Odlična šala, šerife.

Braunu je bilo potpuno jasno da njegov život sada visi o tankoj niti.

Na tamnom ulazu gotovo da nije mogao ni da vidi dobro revolveraša Farga. Prema tome, nije čak znao ni to da li je ovaj potegao već oružje ili nije.

Kao što je poznato, čuvar zakona nije smeo da puca pre nego što ga napadnu. Čak ni u slučaju kada mu je protivnik ubica šerifa u drugom gradu i razbojnik za kojim je rasnirana poternica.

Starom čoveku je teško palo da izgovori sledeće reči. Izvukao je kolit što je brže mogao i najzad prevaleo preko usta:

— Džek Fargo, podignite ruke u vis. Uperio sam revolver na vas.

Ponovo se razlegao smeh.

— Nemojte praviti od sebe budalu, šerife. Pre nego što uspete da otkočite revolver, bićete mrtvi.

— Još uvek ću imati dovoljno vremena da vama zarijem metak među rebra, Fargo.

— To bi tek pokušaj pokazao, šerife — uzvratil revolveraš. — Možda ćete poslušati dobar savet stari čoveče: nemojte ni pokušavati.

Revolveraš je već držao oružje u rukama. Otkočio ga je još pre nego što je izašao iz sobe.

Stari šerif nije imao nikakve šanse protiv ovog zločinca.

— Sakupite tu svoju bratiju i ne-

stanite što pre — nastavio je Fargo.
— Taj savet je još bolji i daleko zdraviji. Nemam ni najmanju želju da pucam ni na vas, ni na vaše prijatelje.

— Dužnost mi je da vas uhapsim. To i sami znate — rekao je Braun muklim glasom.

— Dosta mi je tog trabunjanja, šerife — prosikta revolveraš nestrpljivo. — Ako silom hoćete na onaj svet, neka vam bude.

U tom trenutku Džil Ripon došapnu šerifu:

— Možda je ipak bolje da se izgubimo odavde. Ako te bude pogodio, svakako ga ne možeš uhapsiti.

— Ripon je u pravu — umeša se kovač šapatom. — Ovde smo se postavili kao mete. Eno mu Doka Hollideja, pa neka se s njim nosi.

— Najzad postajete razumni, gospodo — rekao je podrugljivo revolveraš. — Sklonite se sa ulice i iz saluna. Obećavam vam da će Dok Hollidej za najviše četvrt sata biti zauvek ućutkan.

— Ovde nemamo nikakvih šansi, Braun — govorio je Tover. — Doista je bolje da odemo. Možda ćemo uspeti da ga uhvatimo na nekom drugom mestu.

— Ja ne idem bez njega — objašnjavao je šerif tvrdoglavo. — Dok Hollidej me se uopšte ne tiče. Ja samo moram da se upravljam prema zakonu.

— E sada je dosta, čoveče! — uzviknu revolveraš. — Gubite se odavde, ili pucam!

— To se nećete usuditi.

Šerif nije ni završio rečenicu, a metak odjeknu. Svetlucajući proleto je kroz mrak.

Metak je skinuo šerifu šešir sa glave. Zapahnuo ga je oštar barutni dim, a oči su mu bile zaslepljene vatrom iz cevi. Majk Tover je skočio u stranu a Džil Ripon se bacio na zemlju. Za to uopšte nije bilo potrebe, jer čak nije ni bio na nišanu.

— Prokletstvo! — govorio je prilepljen uz zemlju. — Trebalo bi da se izgubimo odavde.

Šerif nadlanicom obrisa krv sa čela. Metak mu je ostavio tanak, jedva primetan krvavi trag u kosi. Uopšte nije osećao bol. Nije osećao ništa izuzev ogromnog ogorčenja.

Lagano je podigao kolt.

Još uvek nije mogao ništa da vidi. Pred očima su mu poigravali svetlaci. Lagano je povukao obarač, jednom, dva puta, tri puta.

Meci su grmeći proletali hodnikom i zarivali se u vrata sobe.

Onda je zavladala tišina.

Stari, ogorčeni šerif zaboravio je da se skloni sa ulaza.

Čekao je metak koji će ga dokrajčiti.

Kovač ga dokopa za ramena, a onda udarcem pesnice prilepi za zemlju.

Učinio je to u poslednjem trenutku. Metak prelete iznad njihovih glava i na suprotnoj strani ulice pogodi stub trema.

— Sada je dosta šale, momci! — odjeknuo je glas Džeka Farga. —

Ako sada izađem napolje i vidim samo potpeticu nekoga od vas, gotovo je.

Izenada se sa suprotne strane ulice zaori Alerdov glas. Kada je pucnjava počela, sa još nekolicinom ljudi koji su se tu zatekli, izašao je pred salun.

— Ostavite ga na miru, ljudi! Ne izazivajte ga, već ćemo ga srediti!

Ispred „Koral” saluna stajalo je nekoliko kaubojja, ali to nisu bili momci sa „River” ranča.

Dok Holidej je jedini ostao u krčmi. Sedeo je mirno za svojim stolom i igrao teko.

Napolju su ponovo ulicom odjeknuli pucnji. Nekoliko sekundi kasnije otvoriše se pomična vrata i jedan čovek ulete u salun. Bio je to Džil Ripon, vlasnik konjušnice.

— Neću više da učestvujem u toj ludosti! Ako oni baš hoće da budu ubijeni, neka im bude. Ja imam porodicu.

Lice mu je bilo bledo. Prišao je šanku, dokopao flašu i naslonio na usta.

— Smem se kladiti s vama, Dok, da će ih sve poubijati. On je đavo u ljudskom obliku.

Kroz noć odjeknu pucnjava nalik na grmljavinu. Židovi kuća višestruko su odbijali glas.

— Prokletstvo! — uzbuđeno reče vlasnik konjušnice i još jednom pri-nese flašu usnama. Zapravo namera-vao je da to učini kada se vrata po-novo naglo otvoriše.

Ušao je krčmar. Cigaru koju je većito držao u usnama mora da je

negde izgubio na ulici. Debelo, pod-bulo lice bilo mu je bledo kao kreč. Desnu ruku je uvio belom keceljom.

— Nebesa, on me je zakačio!

Holidej je već bio na nogama.

— Pokažite mi — rekao je idući prema Alerdu.

— Nije tako opasno — branio se krčmar.

Srećom i nije bilo naročito opasno. Komadić olova zario se Alerdu u ruku.

Doktor Džon Holidej izvadi mali nožić iz džepa otvori ga i polu sečivo viskijem.

Kon Alerd je sve ovo netremice posmatrao. Bio je podozriv.

Džordžijanac naglo dokopa krčmara za ruku i steže je. Nožić sevnu i krčmar vide kako komadić olova pada pored njegove debele šake na šank. Tek tada je kriknuo od bola.

— Sipajte viski na ranu, pa se ništa neće dogoditi. Je li još ko povređen? — upitao je Holidej.

— Ne znam, Dok — promrši Ripon.

— Pa ko je onda vikao?

— Ja — postidjeno uzvрати Alerd i nasu nekoliko kapi alkohola na ranu. Lice mu se razvuklo, a suze grunule na oči. Ipak, bilo ga je stid da pusti glas od sebe.

U međuvremenu se na bojnopolju dogodilo nešto krajnje neočekivano. Rančer Džon Floving se prvi put u svom životu umešao u bitku i učestvovao u njoj.

To je on ispalio sačmanicu s prozora svoje kuće. Jedan komadić olova dolutao je do krčmara. Osećanje

beskrajnog ponosa prožimalo je sada ovog zločinačkog rančera. Samom sebi je izgledao kao vitez. Pucanj iz zasede učinio ga je velikim u sopstvenim očima. Činjenica da ga je trzaj puške bacio nazad na pod nije mu umanjila radost.

Sada je čučao pogrbljen iza prozora sa koga je pucao.

Napolju su se ulazna vrata zatvorila s treskom, a uskoro je u sobu ušao revolveraš.

— Oni će se uskoro povući — šaputao je Fargo. Onda je bučno pljunuo na pod. — Odakle vam iznenada ta sačmarica?

— Uvek stoji u predsoblju. Međutim, ja se baš ne snalazim naročito dobro sa njom.

— Uostalom, nije nam ni potrebna. Sam ću sa momcima izaći na kraj.

Fargo napuni magacin kolta, a onda stade kraj otvorena prozora. Oprezno je nišanio ulicu.

— Prokletstvo! Kakva pomrčina! — uzviknuo je gnevno. — Ne mogu ništa da razaberem. Zapravo ne vidi se ni prst pred okom.

— Zar nikoga još nisi uspeo da pogodiš?

— Ne, namerno nisam. Jedino znam da sam šerifu skinuo šešir sa glave.

Rančer je bio iznenađen samouverenosti i sigurnosti revolveraša Farga. Mora biti da ima neshvatljivo sigurnu ruku.

— Kako će sada da se odvijaju stvari? — raspitivao se Floving.

— To ćeš odmah videti.

Revolveraš proturi cev kolta kroz prozor i ispali pet metaka nasumce.

Ni povika, ni krika!

Samo su se čuli odjeci koraka. Neko je bežao ulicom.

Onda je opet zavladała tišina.

Džek Fargo je ponovo napunio kolt.

Rančer pršte u meketav smeh.

— Ja mislim da je onima već dosta svega.

— Možda, ali opreznost je bolja, nego metak među očima.

Revolveraš se saže i pređe na drugu stranu prozora. Odatle je bolje mogao da vidi osvetljeni ulaz Alerdovog saluna.

Ispred krčme su stajali Majk Tover i šerif. Oni su poslednji ostali na ulici. Svi ostali su se razbežali kud koji.

— Učinili ste što se učiniti moglo — tvrdio je kovač. — Sada smo nemoćni. — Sakrili su se iza prozora. Tamo ih ne možemo pogoditi.

Šerif klimnu glavom. Mesto gde ga je metak okrznuo užasno ga je peklo.

— Idem do doktora Krofta da me previje.

— U redu, Braun. Cenim da će ova noć biti prilično duga.

— Možda i neće — uzvрати šerif, pun neke slutnje. Umornim koracima krenuo je niz ulicu i nestao u mrak.

Majk Tover je bacio još jedan pogled na rančерову кућу, а оnda уšao u salon.

*
* *
*

Opet su bili u separeu „Koral” saluna.

Džon Floving je preturao po velikom gvozdenu ormanu, tragajući za municijom za sačmaricu.

Fargo je sedeo na ivici stola i u ruci držao veliku čašu viskija.

— Ako ne nađeš, šta se može. Moraćemo bez toga! U stvari, bilo bi sasvim dobro, kada bi mogao da držiš ulaz preko na nišanu.

— Znam da je municija bila ovde u ormanu — uveravao je rančer. Konačno je našao. Bila je to mala, crvena kartonska kutija.

— Onda možemo u akciju — promrsi revolveraš. — Uostalom, krajnje je vreme.

— A šta ćemo za konja? Moraš odmah da se izgubiš odavde.

— Ne lupaj time glavu. Uzeću bilo kog od kaubojskih konja ispred saluna — uzvрати Fargo bezobzirno.

Krađa konja na divljem Zapadu povlačila je za sobom smrtnu kaznu. Međutim, na to razbojnik nije obraćao pažnju. Ne treba zaboraviti da je do sada zaslužio bar deset puta konopac. Jedan više ili manje, doista ništa nije značilo.

— Ponoviću ti još jednom šta treba da činiš — govorio je Fargo. —

Kada budem napustio Alerdov salon, moraš mi pokrivati leđa. Ne pretpostavljam da će me bilo ko pratiti, ali sigurno je sigurno.

U tom trenutku rančer je mislio isključivo na sebe. Šta će mu se dogoditi kada Džek Fargo bude napustio grad? Građani će ga linčovati ili obesiti o prvo drvo.

Revolveraš kao da mu je pročitao misli.

— Posle puškaranja i ti treba da se izgubiš za izvesno vreme. Najbolje će biti da odmah kreneš sa mnom u planine. Tamo ćemo sakupiti momčad za tebe. Kada se sa njima budeš vratio u Pueblo, građanima će ispasti oči iz glave. Ja, naime, gore poznajem dosta momaka koji nemaju šta da izgube, a žele da zarade mnogo.

— Dobro, poći ću s tobom! — odgovorio je rančer sa olakšanjem. Kamen mu je pao sa srca.

*
* *

Dok Holidej je bio jedina mirna osoba u celom salunu u kome je vladalo grozničavo uzbuđenje.

Majk Tover, Džil Ripon i Kid Bel stajali su za šankom.

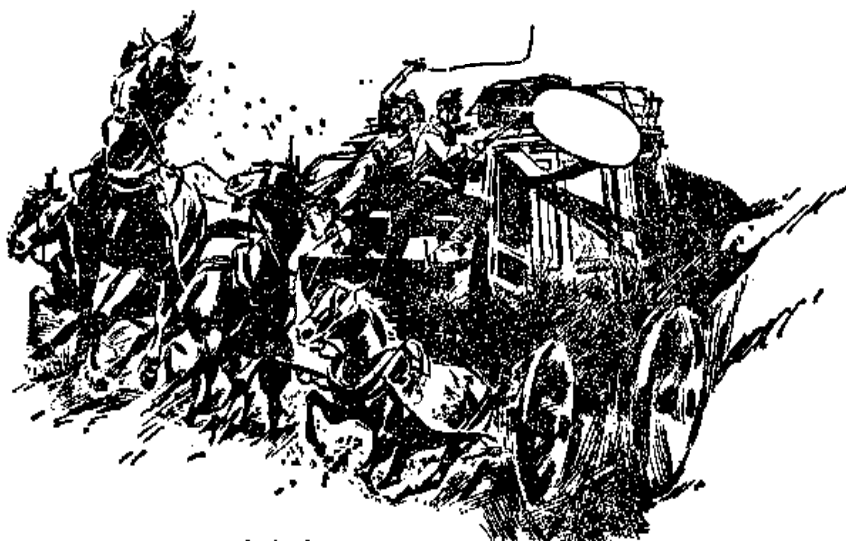
Krčmar se naslonio na policu sa flašama. Lice mu je bilo blede, a nemirne oči svaki čas klizile prema vratima.

Ljudi su ćutali.

Holidej je sedeo za kockarskim stolom i ispod spuštenih kapaka posmatrao ulaz. Bilo mu je jasno da će Fargo svakog trenutka naići.

Isto tako, bilo mu je jasno da re-

OD 7. JUNA
GRTANI
ROMANI
SVAKE SREDE

volveraš neće pucaći iz zasede, niti bez opomene. Ova vrsta revolveraša je u ime slave plaćala punu cenu i izlagala se opasnosti. Poznati revolveraš nikada ne puca svom protivniku u leđa. Bio je siguran u svoju brzu ruku i oslanjao se na nju.

Kovač priđe Holidejevom stolu teškim koracima. Čak se svojim teškim šakama podbočio na sto.

— Zar ne bi bilo bolje da nestanete odavde?

Džordžijanac podiže glavu i osmehnulo se na kovača.

— Ja bih vama savetovao da se sklonite, bar od moga stola. Postavili ste se vrlo nezgodno. Mislim, ukoliko u salunu postane vruće.

Majk Tover se nesvesno povuče jedan korak nazad.

— Nebesa, vi imate nerve kao bik „Longhorn” rase, doktore. Seli ste tako da služite kao meta!

— Fargo će se tome radovati.

Kovač ljutito odmahnu glavom. Sakupio je svu svoju hrabrost i rekao:

— Vi ste prokleta luda! Samoubica!

— Mislite? — uzvratio mu je kocar, gotovo s dosadom.

— Da, baš to mislim. Ustanite bar i stanite negde u zaklon, ako tako ostanete za stolom, nećete protiv njega imati nikakve šanse.

— To i ja mislim, Dok — umešao se krčmar u razgovor. — Moj prijatelj kovač je u pravu. Fargo je vraški brz. Ako uopšte nameravate

da pucate, morate ga očekivati, ali ne slažući karte, nego sa koltom u rukama.

Vlasnik konjušnice Ripon se nije do tada mešao u razgovor. Lagano je ispijao svoj viski i piljio pred sebe. Odjednom se uspravio.

— Ja uopšte ne znam zašto mi ovde stojimo. Ne želim da budem svedok bilo kakvog obračuna. Dok Holidej najzad zna šta mu valja činiti. Što se mene tiče, ja odoh kući.

Bacio je novčić na šank, nabio šesir na čelo i uputio se prema izlazu.

Iznenada je tu zastao kao ukopan.

Zabacio je glavu u stranu i napregnuto osluškivao, a onda je uzviknuo:

— On dolazi!

Napolju je odjekivao bat nečijih odlučnih koraka. Taj bat je delovao zloslutno i preteći. Tako hodaju ljudi koji nešto rđavo smeraju.

U salunum je nastalo komešanje.

Džil Ripon je dotrčao nazad do šanka i postavio se tako da u slučaju nevolje može da šmugne iza njega.

Kid Bel, poštar, zavukao se iza stepenica. Lice mu se belasalo.

Kovač je ostao za šankom. Izvadio je kolt i spustio ga pored sebe. I krčmar je otkočio svoju dvocevku, koja se uvek nalazila ispod šanka, na dohvrat ruke.

Samo je Dok Holidej sedeo kao i do tada. Nije potezao oružje i postavio je da meša karte. Bio je to užasan prizor, gotovo fatalan. Ljude, koji su ga tako videli, podišla je jeza.

Bat koraka umukao je ispred samih pomičnih vrata.

U salunu je zavladała grobna tišina.

Jedno krilo se lagano otvorilo. Šarke su jedva čujno zaškripale. Tu škripu do tada niko nije ni primećivao, a sada su se svi od nje stresali.

Pogledi gostiju u salunu bili su prikovani za visoku mršavu revolveraševu priliku.

Džek Fargo je stajao askoračen na pragu. Kratko je odmerio dvojicu ljudi za šankom, a onda mu je pogled neprijatnih, sivih očiju odlutao do Doka Holideja.

Po izrazu revolveraševog lica moglo se zaključiti da je bezgranično iznenađen.

Ovo čuveni Dok Holidej? Pa to nije moguće! U najboljem slučaju, ovaj čovek u elegantnom crnom odelu može biti odličan pokeraš, ali strelac nikada. Ne, pravi strelac!

— Ha, ha, ha, džentlmen, strelac Dok Holidej! — Prsnuo je u smeh. — Ja sam Džek Fargo. Ustaj, momče, obavićemo to po kratkom postupku:

Holidej pogleda razbojnika letimično, pa reče gotovo ljubazno:

— Dobro veče, mister Fargo.

Te reči izgovorio je tako hladno, a karte mešao tako nemarno i mirno, da je Džek Fargo za trenutak zane-meo.

Brzo se pribrao i odbrusio:

— Nisam došao da sa vama izmenjujem ljubazne pozdrave. Imam...

— ...nameru da pucam — dopuni ga Holidej.

— Tačno to. Nemam mnogo vremena.

Kockar prsnu u smeh koji je retko ko mogao da čuje.

— Popijte jedan viski na moj račun, mister Fargo. Možda ćete kasnije imati teškoće sa gutanjem.

Oči zločinca gnevno su zasijale. Niko se do sada nije drznuo da mu tako nešto kaže.

— Poteži, Holidej! — odjeknuo je njegov izazov. U istom trenutku kolt mu je već bio u ruci.

Dva pucnja odjeknuše salunom.

Odmah zatim zaglušujući krik.

Holidej je ležao na zemlji, ali je ležao tu, pre nego što ga je revolverašev metak mogao da pogodi. Pucao je u padu.

Džordžijančev metak smrskao je je Džeku Fargu desni lakat.

Revolveraš je, međutim, bio žilav, neshvatljivo žilav. Nije više mogao da dokopa kolt, oružje mu je odletelo suviše daleko. Panterskim skokom preskočio je šank.

Dogodilo se nešto užasno. Fargo je povređenom rukom zakačio veliku lampu sa šanka. Veliki rezervoar petroleja se razbio u stotine komada. Lomljava stakla zvučala je na časak kao krik.

Tišina.

Iza šanka je počeo da liže plamen. Zaorili su se povici.

— Gori! — vikao je Alera.

— Izlazi odatle! — opomenu ga kovač uzbuđeno.

Krčmar nije išao sam. Za njim je hodao ogroman plamen iz koga su izbijali krici. Džek Fargo se pretvorio u buktinju.

Džordžijanac je dejstvovao munjevito. Bacio se na pokretnu buktinju, sručio se na pod i kotrljao tamo amo. Međutim, natopjeno odelo bilo je teško ugasiti.

Protekao je dug, beskrajni minut

pre nego što se i poslednji plamičak ugasio.

Revolveraš je bio bez svesti. Na usta mu je izbila pena. Izgledao je užasno.

— Dovedite doktora Krofta! — doviknu Holidej kovaču, a onda pogledom potraži krčmara.

Kon Alerd se srećno izvukao. Zapalile su mu se samo nogavice i brzo ugasile. Imao je samo male opekotine.

Kid Bel i vlasnik konjušnice su svesrdno gasili vatru iza šanka.

Majk Tover je stigao do izlaza i gurnuo pomična vrata, ali je u istom trenutku naglo skočio unazad.

Sa ulice se čula grmljavina sačmarice.

Džon Floving je pucao. Odmah je poznao da salun namerava da napusti neko drugi, a ne Fargo. Srećom, slabašni rančer nije imao dovoljno snage da čvrsto drži pušku u rukama. Cev je skrenula na gore, a olovo zasulo fasadu krčme iznad ulaza.

Zahvaljujući tome Tover se izvukao neozleđen.

Dok Holidej se u jednom skoku našao na vratima. Gurnuo je kovača u stranu i bešumno šmugnuo na trem. Povijen nečujno se šunjao preko ulice. Na drugoj strani je zastao i osluškivao.

Nepunih pet jardi od njega disao je čovek. Bilo je to isprekidano, uzbuđeno disanje. Džordžijanac je sada bio samo tri koraka iza Džona Flovinga.

U svom uzbuđenju i strahu rančer uopšte nije primetio da mu se protivnik približava. Kada je osetio hladnu cev kolta na potiljku, znao je da je igra izgubljena.

Bez ikakvog otpora dopustio je da ga Holidej vodi do šerifske kancelarije. Na bekstvo nije ni pomišljao.

Stari čuvar zakona podiže pogled kada su dvojica ljudi stupila u njegovu kancelariju. Bez reči je ustao, uzeo ključ sa stola i otvorio čeliju. Kada su se vrata sa rešetkama zatvorila za rančerom, upitao je Džordžijanca:

— Džeku Fargu, verovatno, sudija nije ni potreban?

Umesto odgovora Holidej sleže ramenima i napusti kancelariju.

*
* *
*

Zločinac Džek Fargo, za kojim je raspisivano bezbroj poternica smešten je u zatvorsku bolnicu u Colorado Springsu. Poživeo je još dva meseca u najtežim mukama, a onda podlegao ozledama.

Razbojnik, rančer Džon Floving osuđen je na dvadeset godina prinudnog rada u ozloglašenoj kameholomu Seskateva. Nije bilo dokaza da je počinio ubistvo. Međutim, još na samom suđenju pokušao je da učini poslednje podlaštvo.

Sudija Džonson ga je osuđivao da je nahuškao i potkupio pomoćnika šerifa Džona Milera da počini ubistvo.

Floving se branio i lagao. Tvrdio je da je njegov crni sluga Sem, bez njegovog znanja, ubio mladog Genana.

Niko mu nije poverovao.

Međutim, stari Crnac je neočekivano priznao ovaj zločin. Smatrao je da time može da pomogne svom gospodararu.

Tako je sudija Džonson morao da osudi i Crnca. Učinio je to na svoj način. Sem je zbog neuračunljivosti smešten u duševnu bolnicu.

Na četiri nedelje!

Građani Puebla su odahnuli sa olakšanjem. Dok Holidej je bio heroj, svi su mu uz duboki poklon skidali šešir kada bi naišao.

Tako je potrajalo puna tri dana. Onda su se svi setili da je to kockar i revolveraš...

Džordžijanac se već nadao da će moći da ostane u malom gradu u podnožju Roki planina. Doista je verovao još jednom da će ovde moći da stvori mir, egzistenciju, novi život. No, ubrzo je morao da shvati da se užasno prevario.

Ljudi, koji su još juče tek odahnuli sa olakšanjem jer je on sa svojim brzim revolverima stao ispred njih i spasao ih more kakva je bio Džon Floving, danas su ga već izbegavali. Sklanjali su se od njega kao od opasne zveri.

Bilo je onako kao što je i ranije bivalo u drugim gradovima. Ostao je odbačen, tuđinac...

Bilo je sunčano jutro kada je čovek iz Džordžije izjahao iz grada. Nipošto dan kada je trebalo odlaziti.

Izlazeće sunce bacalo je svoje crvene zlatne zrake na glavnu ulicu i davalo posivelim tremovima, krovovima i drvenim fasadama pa čak i prašnjavim ulicama prijatan izgled.

Jahač zaustavi konja na zapadnom kraju grada i još jednom se osvrte.

Izgledalo mu je, sada kada je morao da ode, da je Pueblo postao izuzetno lep grad. Zaboravio je neprijateljsko držanje stanovnika, sve je zaboravio. Oslobodio ih je jednog tiranina i horde bezobzirnih ubica iz zasede. Umesto zahvalnosti, izbegavali su ga i odbacili: lepi Pueblo, sa svojim vrlim građanima. Bilo je to njihovo pravo, pravo domorodaca prema strancu, bez obzira kakav on bio. Tamo preko, obasjana zlatnim zracima sunca, ležala je fasada hotela, njegova soba u kojoj je pre nekoliko večeri stajala mlada žena.

Suzan Genan!

Došla je k njemu da mu zahvali i da ga upozori na opasnost.

Prošle noći je mlada vlasnica ranča još jednom došla kod njega. Bilo je pola deset, pa tako njen dolazak niko nije ni primetio. Otvorio je vrata i čutke, zadržano posmatrao mladu ženu. Nosila je svetlo plavu haljinu do članaka, što je njen stas činilo još lepšim i vitkijim. Tamne, krupne oči počivale su na njegovom licu.

Došla je da ga zamoli da ostane ovde. Uzbuđenim, isprekidanim glasom ispričala mu je ono što je imala da mu kaže: naime, da sada ostaje potpuno sama na velikom ranču i da je sudija dobar deo novca koji je oduzeo Flovingu, a bio je otet od njene porodice, vratio. Floving je bio optužen za nesreću porodice Genan i morao je da plati odštetu od trideset hiljada dolara. To je bilo isplaćeno Suzan Genan.

— Ja sama ne mogu da vodim

ranč. Dok — rekla je devojka hrabro i pogledala ga pravo u oči. — Zar ne biste došli na moje imanje? Potreban mi je upravnik, čovek koji je u stanju da drži konce u rukama i... — Prekinula je u pola rečenice i oborila glavu a onda nastavila zbunjeno: — Možda biste mogli jednog dana... mislim... Zašto da vam uostalom to i ne kažem, iako je to devojci u našem svetu veoma teško. Vi mi se dopadate. Možda me sada ne marite, ali...

Svaka reč ove lepe, ponosite devojke bila je pravo mučenje za Holideja.

Da ne mari nju!? Ovu milu, lepu Suzan Genan, s krupnim tamnim očima i lepom bujnom kosom. Vlasnicu ogromnog ranča, veoma bogatu ženu, pravu malu kraljicu u ovom kraju? No, sme li da prihvati ovu ponudu? Zar to opet nije ono isto? Zar nije isto tako, u Valdaremu lepu i bogatu vlasnicu saluna Džoanu Širer morao da odbije iz istog razloga. Isto mu se dogodilo i sa pla-

vookom ćerkom bogatog rančera Fergusona u Natariju, a i sa ponositom Lolom Martinez iz Virdžinija Sitija...

Da li je to mogao da učini ženi čovek osuđen na smrt? Čovek koji svakoga dana mora da računa s tim da će podleći bolesti?

Ne!

Uvek isti odgovor.

Međutim, nijednoj od privlačnih žena koje je u svom životu sreo, nije rekao istinu. Pred svakom se predstavljao kao nemiran čovek koji ne može da se skradi na jednom mestu, iako je svim svojim bićem čeznuo baš za tim da se negde za uvek skradi.

Napustila ga je potisnuta i žalosna. Pošto mu je spustila poljubac na obraz, na vratima je dodala:

— Bez obzira na sve, ja vas neću zaboraviti, doktor Holidej. Ma gde vi bili...

Naglo je okrenuo konja i pogledao napred u pravcu planina čiji su se okomiti vrhovi plavili u daljini.

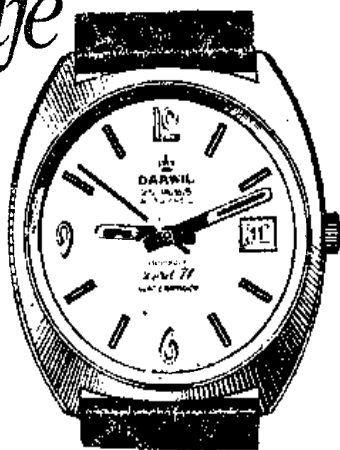
— K R A J —

ČITAOCE

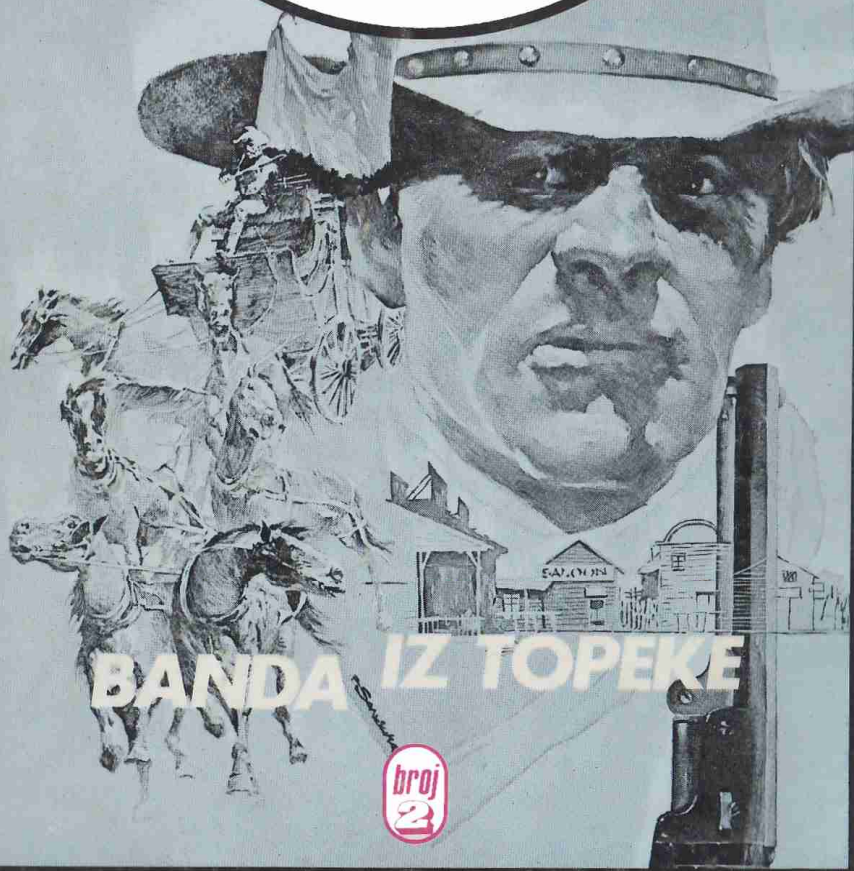
srebrne zvezde i zlatnog kupidona

OČEKUJU NAGRADE !

i vas očekuje
ručni
časovnik
DARVIL

DOK HOLIDAY

BANDA IZ TOPEKE

broj
2

SVAKOG 1. U MESECU